69 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 15. julija 2016

Leto LXIX, št. 56, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Novi ustavni sodnik tudi Marko Šorli

Sedemdesetletni Kranjčan Marko Šorli, dosedanji vodja kazenskega oddelka na vrhovnem sodišču, bo na ustavnem sodišču redno videval tudi svojo hčer Tjašo, namestnico generalnega sekretarja sodišča.

Simon Šubic

Kranj – Državni zbor je v torek na tajnem glasovanju za nova ustavna sodnika potrdil Špelco Mežnar in Marka Šorlija. Štiridesetletna raziskovalka, profesorica in odvetniška kandidatka bo kot najmlajša ustavna sodnica doslej na ustavnem sodišču 31. oktobra nadomestila Miroslava Mozetiča, sedemdesetletni Kranjčan, zadnjih dvajset let vodja kazenskega oddelka na vrhovnem sodišču, pa 20. novembra Marto Klampfer. Medtem ko glede Mežnarjeve poslanke in poslanci niso imeli večjih pomislekov, pa je bila potrditev za ustavnega sodnika precej bolj negotova pri Šorliju, ki ga je nekdanji ustavni sodnik Matevž Krivic označil za strokovno neprimernega za tako pomembno funkcijo, nekdanji predsednik ustavnega in vrhovnega sodišča Franc Testen pa že pred časom predvsem kot osebnostno neprimernega. Šorli, ki je na javni predstavitvi v predsedniški palači izjavil, da bi bil slab znak, če si človek v 40 letih poklicnega življenja ne bi ustvaril nobenega nasprotnika, je nazadnje prejel še vedno zadosti glasov (60).

Kdo je Marko Šorli? Pogled na njegovo poklicno pot pokaže, da je kazenskemu pravu posvetil vso svojo kariero. Po diplomi na ljubljanski pravni fakulteti leta 1974 in pravosodnem izpitu leta 1977 je bil kazenski sodnik najprej na okrožnem sodišču v Kranju. Že leta 1981 je postal višji sodnik v Ljubljani, leta 1996 pa je odšel na vrhovno sodišče, kjer je bil v letih 1999 in 2000 vodja oddelka za mednarodno sodelovanje v sodstvu.

▸ 2. stran

Novi ustavni sodnik Marko Šorli, na sliki s predstavitve kandidature v predsedniški palači, je celotno poklicno kariero posvetil kazenskemu pravu. / Foto: Nebojša Tejić (STA)

Mramor presenetil z odstopom

Dušan Mramor je v sredo presenetljivo odstopil z mesta ministra za finance, kot pravi, iz razloga izrazito osebne narave.

Simon Šubic

Ljubljana – V sredo, le dan po tem, ko se je vladna koalicija zmogla uskladiti glede mini davčne reforme, je finančni minister Dušan Mramor presenetil z odstopom, za kar se je po lastnih besedah odločil iz razlogov izrazito osebne narave. Premier Miro Cerar, ki se je Mramorju zahvalil za »izjemno opravljeno delo in izjemen vložen napor«, je ob tem zagotovil, da vlada nadaljuje začrtano politiko. Vodenje finančnega ministrstva je začasno zaupal ministrici, pristojni za razvoj, strateške projekte in kohezijo, Alenki Smerkolj.

Sedaj že nekdanji minister za finance Dušan Mramor se vrača v profesorske vode. / Foto: Gorazd Kavčič

Mramor je ob seznanitvi javnosti o nepreklicnem odstopu razložil, da je ta odločitev v njem zorela že nekaj časa, za odstop pa da se ni odločil zaradi zadnjih dogodkov okoli Luke Koper in očitkov državnemu sekretarju Metodu Dragonji. Slednji je prav tako izrazil željo po umiku s položaja, ki jo bodo, tako Cerar, tudi upoštevali. Mramor je kot dosežek svojega vodenja ministrstva izpostavil vnovično pridobitev ekonomske suverenosti države in napredek pri ocenah bonitetnih agencij. Odstop sicer v političnih strankah močno odmeva, skoraj v vseh pa so si enotni, da odhaja najmočnejši člen vlade.

Priloga:

deželne novice

AKTUALNO

Pravica do vode v ustavo

Na torkovi seji državnega zbora so poslanci z dvotretjinsko večino izglasovali sklep o pričetku vpisa pravice do vode v ustavo. Pomemben korak in precej več kot le simbolno dejanje.

2

GORENJSKA

Župan nezadovoljen z gradbinci

Kamniški župan Marjan Šarec gradbincem sporoča, naj opustijo logiko »za občino je dobro«. Razočaran nad neresnim delom nekaterih izvajalcev je te dni napisal pismo Gorenjski gradbeni družbi.

9

KRONIKA

Priznala pečanje z drogami

Kranjsko okrožno sodišče je Ljubljančanu Saši Gavriću in Tržičanu Saši Stojniću, vodilnima možema v mamilarski združbi, dosodilo zapor – prvemu štiri leta in pol, drugemu pa tri leta.

14

ZADNJA

Telovadba tudi za brezposelne

Člani Društva Šola zdravja, ki po vsej Sloveniji združuje že več kot sto skupin, zdaj v svoje vrste vabijo tudi brezposelne.

32

VREME

Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno. Jutri bo pretežno oblačno, možen je rahel dež. V nedeljo bo sončno in spet topleje.

14/20 °C

jutri: pretežno oblačno

9 770352 666025

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Gorenjski glas vabi na »škrnicelj« kranjskih klobas

V času 34. tradicionalne Kranjske noči – Kranfesta 2016 bo v soboto, 23. julija, od 10. do 12. ure na Glavnem trgu mogoče pokusiti kranjsko klobaso na MasterChef način v izvedbi Gostilne Pr' Matičku in zmagovalca letošnjega zadnjega MasterChefa Darka Klemena. Boni za degustacijo kranjske klobase, pripravljene na način vrhunskih kuharjev, bodo na dan dogodka na voljo v kranjskem TIC-u, Kranjski hiši na Glavnem trgu 2 v Kranju.

Gorenjski glas bo v sodelovanju z Zavodom za turizem in kulturo Kranj izžrebal 30 dobitnikov bonov za brezplačno degustacijo kranjskih klobas, ki jih boste lahko prevzeli na kranjskem TIC-u na dan dogodka, 23. julija, od 9. ure dalje. V žrebu boste sodelovali, če boste svoje podatke poslali na dopisnici do srede, 20. julija, na naslov Gorenjski glas, d. o. o., Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj.

Nagrajenci

V nagradni igri v Kotičku za naročnike, ki je bila objavljena 8. julija 2016, zgoščenko Dua Kivado prejme Francka Pivk z Jesenic. Čestitke nagrajenki!

Darilo izžrebanemu naročniku časopisa Gorenjski Glas
Knjigo prejme NADA MERTELJ iz Rateč.
www.gorenjskiglas.si

Vlada imenovala komisijo za prikrita grobišča

Ljubljana – Vlada je ta teden na redni seji imenovala Komisijo za reševanje vprašanj prikritih grobišč. Komisijo sestavljajo: predsednik Jože Dežman (Gorenjski muzej) in člani Mitja Ferenc (Filozofska fakulteta, oddelek za zgodovino), Anton Velušček (Inštitut za arheologijo ZRC SAZU), Milan Sagadin (Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj), Pavel Jamnik (MNZ/Policija), Andrej Mihevc (Inštitut za raziskovanje Krasa), Vida Deželak Barič (Inštitut za novejšo zgodovino), Boštjan Kolarič (Študijski center za narodno spravo), Peter Sušnik (Nova Slovenska zaveza). Varstvo vojnih grobišč in varstvo prikritih vojnih grobišč je v Sloveniji urejeno z Zakonom o vojnih grobiščih in Zakonom o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev. Skladno z zakonodajo Komisija Vlade RS za reševanje vprašanj prikritih grobišč vodi vse aktivnosti pri postopku odkrivanja prikritih vojnih grobišč. Njen mandat traja pet let.

Loterija bo dom prodala Deosu

Medvode – Delničarji Loterije Slovenije so ta teden podali soglasje k prodaji doma starejših občanov v Medvodah podjetju Deos Nepremičnine, hčerinskemu podjetju družbe Deos, ki je od leta 2003 koncesionar v Centru starejših občanov Medvode. Prostore za izvajanje svoje dejavnosti je Deos ves čas najemal od Loterije Slovenije, ki je prav tako od leta 2003 večinski lastnik objekta, ki ga je propadlo podjetje Mebles zgradilo leta 2001.

Imenovan zastopnik pacientovih pravic

Kranj – Vlada je imenovala Avgusta Rebiča za zastopnika pacientovih pravic za območje Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Območna enota Kranj, za obdobje petih let. Zastopnike pacientovih pravic je treba imenovati zaradi uresničevanja zakona o pacientovih pravicah, in sicer za vsako območje, ki ga pokriva Zavod za zdravstveno varstvo. Do sprejetja ustrezne pokrajinske zakonodaje zastopnike pacientovih pravic imenuje in razrešuje vlada.

Pravica do vode v ustavo

Na torkovi seji državnega zbora so poslanci z dvotretjinsko večino izglasovali sklep o pričetku vpisa pravice do vode v ustavo. Brane Golubovič iz civilne iniciative, ki je pred časom zbrala 56 tisoč podpisov za spremembo ustave, pravi, da je to pomemben korak in precej več kot le simbolno dejanje.

Aleš Senožetnik

Ljubljana – Za vpis pravice do varne pitne vode v ustavo si prizadeva Kamničan Brane Golubovič iz civilne iniciative Za Slovenijo in svobodo, ki je pred časom zbrala 56 tisoč podpisov v podporo predlogu. S sprejetjem sklepa o pričetku spreminjanja ustave je Slovenija korak bližje cilju, da postane ena izmed redkih držav, ki ima pravico do vode vpisano v temeljni ustavni akt. Do dokončne spremembe ustave naj bi prišlo jeseni.

»Vsi se zavedamo, da je mogoče katerokoli zakonodajo, tudi trenutno, ki ureja področje pitne vode in vodnih virov, spremeniti dokaj enostavno in hitro,« pravi Golubovič in dodaja, da zato sprememba ustave ne pomeni zgolj simbolnega dejanja. »Slovenska zakonodaja je podrejena direktivam Evropske unije in mednarodnim pogodbam, ki so nad zakoni, medtem ko je Ustava RS edini dokument, ki se temu ne podreja.«

S spremembo državni zbor ustavni komisiji predlaga, da se pri spremembi ustave smiselno upošteva, da ima vsak pravico do varne pitne vode, da so naravni viri naravno vodno javno dobro v upravljanju države, da služijo oskrbi prebivalstva in niso tržno blago, ter da se vodooskrba prebivalstva zagotavlja preko javnih služb. S spremembo ustave podeljevanje koncesij zasebnim domačim in tujim družbam tako ne bo več mogoče, prav tako ne ustvarjanje dobička z vodooskrbo.

»V poletnih mesecih bo treba odpraviti še zadnje dileme glede predloga spremembe ustave, kot na primer kaj z že podeljenimi koncesijami za vodooskrbo prebivalstva, ter odgovoriti na nekatera še odprta vprašanja. Pomembno je, da se aktivnosti usklajevanja med politiko in stroko (pravno in vodarsko) ter civilno družbo nadaljujejo, saj bomo le tako prišli do učinkovitega predloga, ki bo sprejet jeseni,« dodaja Golubovič, ki se zaveda, da ustava ni vsemogočna in da je za največje varstvo naših voda pomembno doseči zavedanje vsakega izmed nas, kako pomembna je voda in naš odnos do nje.

Za zapis pravice do pitne vode v ustavo si prizadeva Kamničan Brane Golubovič iz civilne iniciative Za Slovenijo in svobodo, ki je pred časom v podporo spremembi zbrala 56 tisoč podpisov. / Foto: Aleš Senožetnik

Z dvotretjinsko večino, ki jo je na torkovi seji izglasovalo 65 poslancev, proti ni bil nihče, je državni zbor dal zeleno luč za začetek postopka za zapis pravice do varne pitne vode v ustavo. Do dejanske spremembe bo prišlo predvidoma jeseni. S tem bo Slovenija postala ena izmed redkih držav, ki imajo pravico do pitne vode zapisano v temeljnem državnem aktu.

Voda je redka dobrina

Prav zavedanje, da je voda redka dobrina, je po mnenju predstavnikov civilne iniciative za vpis pravice do vode v ustavo ključno, da s tem edinstvenim naravnim virom tudi bolj odgovorno ravnamo. Zavedanje povprečnega državljana o pomenu vode za življenje, pa še vedno ni zadostno, saj, kot dodaja Golubovič, z vodo še vedno ravnamo preveč potratno in neodgovorno. »Voda nam daje življenje, brez nje je zgodbe konec. Kot je rekla Lučka Kajfež Bogataj, bi se naš planet lahko imenoval tudi planet Voda in ne Zemlja,« razmišlja sogovornik.

»Le tri odstotke vseh vodnih zalog predstavlja sladka voda. Od tega je dva odstotka teh zalog v ledu, le odstotek pa je pitne vode. Zaradi klimatskih sprememb, rasti prebivalstva, urbanizacije, industrializacije in kmetijstva je vode vedno manj. Redke dobrine pa so zanimive za zasebni kapital. Slovenija je država z izjemno bogatimi vodnimi viri, zato je še pomembneje, da jih zaščitimo. Voda je največji nacionalni interes Slovenije,« zaključuje Brane Golubovič.

Novi ustavni sodnik tudi Marko Šorli

1. stran

Naslednje desetletje je deloval kot podpredsednik sodišča, od marca 2000 pa vodi kazenski oddelek na tem sodišču. Deloval je tudi v Sodnem svetu in bil dve leti njegov predsednik. Leta 2010 je neuspešno kandidiral za predsednika vrhovnega sodišča, potem ko je Sodni svet njegovo kandidaturo podprl, a so mu potem podporo odtegnili vrhovni sodniki na občni seji in nazadnje še državni poslanke in poslanci. Predsednik vrhovnega sodišča je kasneje postal Branko Masleša.

Šorli je v 40 letih sodne kariere objavil tudi številne strokovne članke ter predaval na konferencah in seminarjih doma in v tujini. Skoraj dve desetletji je član izpitne komisije za državne pravniške izpite, sodeloval je tudi v delovnih skupinah za pripravo kazenske zakonodaje. Na ustavnem sodišču bo imel Marko Šorli prav posebno sodelavko – hčer Tjašo, ki je namestnica generalnega sekretarja. Njegova žena Katarina Bradaška je sicer odvetnica v Kranju, pravnik pa je tudi sin Luka.

Na javni predstavitvi kandidature v predsedniški palači je poudaril, da si bo kot ustavni sodnik prizadeval za boljšo pravno državo in varstvo človekovih pravic. Glede nasprotovanj njegovi kandidaturi pa je dejal, da jih večina izvira iz različnih pogledov na vodenje in upravljanje sodstva. Nekateri ga štejejo za simpatizerja SDS, sam odgovarja, da ne ve, zakaj. »Lahko samo ugibam, da zaradi stališča, ko je bila na vrhovnem sodišču Patria, kjer sem se zavzemal za to, da bi se odložilo prestajanje zaporne kazni, kjer je šlo izključno za zakonitost in ustavnost in pri čemer so me podprli tudi številni kolegi. Če se bo jutri v podobni situaciji znašel nekdo iz kakšne druge politične stranke in opredelitve, bom storil vse, da bo postopek pošten, zakonit in v skladu z ustavo,« je povedal.

Zlati tudi na Gorenjskem

Maturitetnega spričevala so se v ponedeljek še posebno razveselili zlati maturanti, torej tisti, ki so pri splošni maturi dosegli od 30 do 34 točk. V gorenjskih srednjih šolah jih je bilo 21. Sedem zlatih maturantov je bilo letos tudi v programu mednarodne mature na Gimnaziji Kranj.

Mateja Rant, Urša Peternel

Kranj, Škofja Loka, Jesenice – Med letošnjimi četrtošolci na Gimnaziji Kranj je maturo v spomladanskem roku opravljalo 184 kandidatov, od tega jih je 180 ali 97,8 odstotka maturo uspešno opravilo. Med njimi je bilo deset zlatih maturantov. Na Gimnaziji Kranj je petič v zgodovini šole 22 njihovih dijakov opravljalo tudi mednarodno maturo, kjer je bilo letos sedem zlatih maturantov, kar je 31,8 odstotka vseh dijakov. »Zali Sekne je le za točko ušla ocena sedem pri angleščini in s tem tudi vse točke na mednarodni maturi,« je ob tem pojasnil ravnatelj Franc Rozman.

Pri splošni maturi sta 33 točk dosegli Neža Vombergar in Manca Krivec, 32 točk je zbral Rok Perme, Manca Majnik in Jaka Zaplotnik pa 31 točk. Lovro Habjan, Petra Podlogar, Anamarija Tomažič, Ana Udir in Maja Jakobčič so dosegli 30 točk. Na mednarodni maturi pa so bili poleg že omenjene Zale Sekne s 44 točkami odlični še Maša Remškar z 42 točkami, Mark Jarc, Ajda Krišelj in Iza Soklič Poljak z 41 točkami ter Andraž Košir in Blaž Stojanovič, ki sta zbrala 40 točk.

Jeseniški zlati maturanti Blaž Istenič, Zala Kobentar in Andraž Mur / Foto: Tina Dokl

Z osmimi zlatimi maturanti se lahko pohvalijo tudi na Gimnaziji Škofja Loka. Kot najboljši letošnje generacije so se v zgodovino njihove šole vpisali Nika Goršek, Neža Habjan, Andrej Hafner, Daša Hafner, Sara Kokalj, Iza Košir, Maruša Krmelj in Jaka Pelaič. Od 133 redno vpisanih dijakov v zaključni letnik na Gimnaziji Škofja Loka jih je sicer splošno maturo opravljalo 129, od tega jih je 124 ali dobrih 96 odstotkov splošno maturo tudi uspešno opravilo.

Na Gimnaziji Jesenice imajo letos tri zlate maturante, to so Andraž Mur s Hrušice, ki je dosegel 32 točk, Zala Kobentar iz Lipc, ki je dosegla 30 točk, in Blaž Istenič s Slovenskega Javornika, ki je prav tako zbral 30 točk. Maturo je sicer v spomladanskem roku opravljalo 97 dijakov, po besedah ravnateljice Lidije Dornig pa je uspeh 92-odstoten. Kot je dejala, so zlasti ponosni na zlate maturante, sicer pa je kar petina vseh maturantov zbrala vsaj 25 točk. »To pomeni, da ste bili res odlični,« je dejala in jim zaželela, da bi bili sprejeti na želeno univerzo in da bodo tudi tam uspešni.

Zlati maturanti splošne mature kranjske gimnazije / Foto: Gorazd Kavčič

Ustrezna kakovost voda

Na Gorenjskem je določenih osem območij kopalnih voda, na katerih v času kopalne sezone vsakih štirinajst dni preverjajo kakovost vode.

Mateja Rant

Kranj – Številne reke, jezera, ribniki in gramoznice se tudi na Gorenjskem v vročih poletnih dneh spremenijo v priložnostna kopališča. A kopanje marsikje ni varno tudi zaradi dvomljive kakovosti vode. To pa ne velja za osem kopalnih območij, ki so določena na Gorenjskem, saj se vse kopalne vode na teh območjih uvrščajo v razred odlično, je pojasnila Maja Sever iz republiške agencije za okolje.

Vzorčenje kopalne vode in analize izvaja Nacionalni laboratorij za zdravje in hrano. V odvzetih vzorcih vode se ugotavlja prisotnost dveh bakterij, ki sta pokazatelja morebitnega fekalnega onesnaženja, in sicer Escherichie coli in intestinalnih enterokokov. Ustreznost posameznega vzorca vode ocenijo glede na priporočila Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Na Gorenjskem vzorce vode odvzemajo na petih mestih na Blejskem jezeru, dveh mestih na Bohinjskem jezeru in v Šobčevem bajerju, je razložila Maja Sever. Kopalne vode na podlagi tega razvrstijo v štiri razrede, in sicer odlično, dobro, zadostno in slabo, pri čemer se kopalne vode na Gorenjskem vse uvrščajo v razred odlično, kar pomeni najboljše možno stanje kopalnih voda. Za kopanje je sicer voda primerna, če je njeno mikrobiološko stanje vsaj zadostno.

k

KOMENTAR
Mateja Rant

Matura in zrelost

Ponedeljek je bil poseben dan za vse maturante ter njihove starše in učitelje, saj so tega dne izvedeli za uspeh na spomladanskem roku splošne mature. Rezultati splošne mature so bili po besedah ministrice Maje Makovec Brenčič drugi najboljši v zgodovini slovenske mature, kar je najbrž predstavljalo še dodaten razlog za veselje. Kljub temu pa maturo zadnja leta spremljajo tudi nekateri pomisleki, predvsem glede tega, ali danes še predstavlja dogodek, ob katerem se nam zdi, da mladi vstopajo v novo življenjsko obdobje.

Matura je namreč včasih veljala za zrelostni izpit, kar pa danes, ko mladi vse dlje ostajajo doma pri starših in je skorajda nemogoče pričakovati, da bi našli redno zaposlitev, ki bi jim omogočila popolno osamosvojitev, ni več tako samoumevno. Doba prehoda iz mladosti v odraslost se je po mnenju socialne psihologinje dr. Mirjane Ule z ljubljanske fakultete za družbene vede premaknila za deset let. Splošna matura danes pomeni predvsem zaključek gimnazijskega izobraževanja in vstopnico za vpis na univerzo, saj predstavlja selekcijski mehanizem za vpis. Še vedno namreč velja prepričanje, da je za uspeh potrebna univerzitetna izobrazba. Matura tako dijakom predstavlja predvsem preizkus znanja in sposobnosti, ki jim lahko omogoči lepo prihodnost.

Zato je maj, ko se s pisnim izpitom iz materinščine začne matura, stresen mesec ne samo za dijake, ampak tudi njihove starše, stare starše, tete in strice ter mlajše brate in sestre. V skrbeh so tudi učitelji in vodstva šol, ki potem v juliju ob razglasitvi rezultatov mature preštevajo zlate maturante in računajo uspeh svojih dijakov v odstotkih. In se z veseljem pohvalijo, ko ti presegajo slovensko povprečje. Čeprav uspeh na maturi za mnoge ostaja pomemben pokazatelj uspešnosti posamezne šole, pa se vse glasneje govori tudi o potrebi po njeni prenovi. Kot opozarjajo pri republiškem zavodu za šolstvo, si prizadevajo za učenje 21. stoletja, z maturo pa po njihovem prepričanju ostajamo globoko v dvajsetem. Morda tudi zato, domnevajo, ker se dijaki na maturo pripravljajo »bulimično« – naučijo se, da na preizkusu izbruhajo znanje, nato pa pozabijo.

Letošnji maturantje, ki so maturo opravili v spomladanskem roku, pa bodo lahko v prihodnjih dneh pozabili na ves napor in stres, povezan z maturo. Pred njimi so namreč najdaljše počitnice pred vstopom na fakulteto. Zato jim lahko zaželimo le, naj jih čim bolje izkoristijo, saj bodo že jeseni obrnili novo poglavje, če ne v življenju, pa vsaj pri svojem šolanju.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog/ Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Napitki tudi na vrhu letalnice

Prvega julija so na vrhu letalnice odprli okrepčevalnico, v upravljanje Nordijskega centra Planica pa je prešel tudi Dom Planica. »Za gostinsko ponudbo v Planici je res dobro poskrbljeno!« zatrjujejo.

Urša Peternel

Planica – Potem ko so se po odprtju Nordijskega centra Planica mnogi obiskovalci pritoževali, da je slabo poskrbljeno za gostinsko ponudbo, zdaj vodja centra Jure Žerjav zatrjuje: »Za gostinsko ponudbo je v Planici res dobro poskrbljeno!«

»Nemalokrat naletim na presenečen odziv gostov, ki so v časopisu prebrali, da gostinske ponudbe v Planici ni, tu pa dobijo vse in še več. In ni se zgodilo enkrat, da smo zaradi negativnih člankov in prispevkov izgubili del zaslužka,« pravi Jure Žerjav.

Pred kratkim je na naše uredništvo prišlo pismo enega od obiskovalcev Planice, ki je zapisal: »Ogledal sem si čudo od Planice. Gostinske ponudbe v Kavki ne morem oceniti, ker je ni. Predlagam novinarki, da gre malo anonimno v Planico in pogleda, kako zadeve delujejo in kako jih izvajalci oglašujejo. Dela samo pobiranje parkirnine. Če bo kaj časa, pa naj za primerjavo malo poslika gostinsko in ostalo ponudbo na božjepotnih Višarjah.«

Na zapisano Jure Žerjav odgovarja: »Obiskovalec, ki se pritožuje nad gostinsko ponudbo, verjetno Planice v letošnjem letu sploh ni obiskal. Že vse od odprtja v Nordijskem centru obratuje Bar Planica, kjer nudimo tople in hladne napitke, sladoled, sendviče ... V ogrevalnem objektu na vrhu letalnice je od 1. julija odprta okrepčevalnica, kjer so obiskovalcem na voljo topli in hladni napitki. V Kavki ob vznožju letalnice je odprta Gostilna Kavka, ki nudi hrano in pijačo. V objektu Čaplja je postavljen kavomat in avtomat s prigrizki. S 1. julijem je v upravljanje našega zavoda prešel tudi Dom Planica (prej CŠOD), kjer v baru nudimo tople in hladne napitke, v domu pa je obiskovalcem na voljo tudi hrana.«

Glede pobiranja parkirnine pa Žerjav pojasnjuje: »Z denarjem, ki ga pridobimo s parkirnino in znaša 2,50 evra za cel dan parkiranja, urejamo Planico preko celega leta. Iz tega se financira vse tisto, kar je obiskovalcem na voljo 'brezplačno'. Poskrbeti je treba za odvoz smeti, pluženje in posipanje v zimskem času, zatravitev, košnjo zelenic, urejanje pešpoti, sanitarij, dnevno urejanje rolkarske proge in nogometnega igrišča ... Pozimi so obiskovalcem brezplačno na voljo dnevno urejene tekaške proge.«

Na vprašanje, kako so doslej zadovoljni z obiskom Planice, pa Žerjav odgovarja, da Planico v povprečju obišče petsto obiskovalcev vsak dan, ob koncih tedna pa še precej več, tako da so z dosedanjim obiskom zadovoljni.

Začetek gradnje kanalizacije v Mostah

Žirovnica – V ponedeljek sta župan Občine Žirovnica Leopold Pogačar in direktor podjetja Gratel Aleksander Schara podpisala gradbeno pogodbo za gradnjo kanalizacije v naselju Moste. Podjetje Gratel je bilo izbrano na javnem razpisu, kanalizacijo z ostalo infrastrukturo (obnovo vodovoda, meteorne kanalizacije in javne razsvetljave) pa naj bi zgradil za nekaj manj kot 546 tisoč evrov. Pri izvedbi del bo sodeloval s podizvajalcema Rešet in Garnol. Dela naj bi bila opravljena v dveh mesecih. Župan Pogačar je ob tem občane prosil za razumevanje in sodelovanje, kajti modernizacija infrastrukture je nujna zaradi zakonodaje, ki določa rok za izgradnjo kanalizacije, obenem pa se na ta način dviguje kakovost bivanja v občini in skrbi za okolje.

Fotografije Janeza Vrzela

Mojstrana – Od 14. do 31. julija je v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani v sodelovanju s Planinskim društvom Dovje Mojstrana ob 39. mednarodnem taboru mladih planincev na ogled priložnostna razstava in fotografska razstava Janeza Vrzela.

Promet smo ljudje

Javne tribune o tem, kakšnih trajnostnih rešitev v prometu si želijo v tržiški občini, se je udeležilo okoli dvajset občanov in druga zainteresirana javnost. Želijo si urejenih pločnikov, prilagojenih invalidnim osebam, kolesarske steze, več urejenih sprehajalnih poti, še strožje omejitve hitrosti ...

Suzana P. Kovačič

Glede na aktualnost vsebine bi pričakovali večjo udeležbo na javni tribuni, res pa je za nekatere to že čas počitnic.

Tržič – V dvorani Paviljona NOB v Tržiču je pred kratkim potekala javna tribuna na temo projekta celostne prometne strategije (CPS) Občine Tržič. Kot je poudaril Urban Jeriha, predstavnik izvajalca projekta Konzorcij CPS, gre za dokument, ki po vzoru sodobnih evropskih mest ne prinaša le razmisleka o bolje izkoriščeni prometni infrastrukturi, ampak predvsem išče načine, kako doseči večjo kakovost bivanja, zadovoljstvo ljudi in bolj zdravo okolje. V prvem razpisu s spodbudo Evropske unije, ki za to namenja dobrih 40 tisoč evrov, se je k sodelovanju javilo 35 slovenskih občin, med njimi Občina Tržič. Do konca aprila 2017, ko bo projekt zaključen, poteka več aktivnosti, ena teh je bila javna tribuna.

Kar nekaj občanov je zadovoljnih s številom pločnikov, a prav toliko si jih želi še več pločnikov, so pokazale analize. Le približno odstotek prebivalstva se na delo vozi s kolesom, za več kolesarjenja bo treba zagotovitvi kolesarsko infrastrukturo, ki je ni, in kolesarji si morajo deliti vozne površine, so opozorili praktično vsi govorci. Javni potniški promet je v občini vezan na avtobus, nekaj povezav je dobrih, podstandardne povezave ugotavljajo za Senično, Lom pod Storžičem, Podljubelj in nekaterih vaseh pod Dobrčo. Tržič ima sicer na tisoč prebivalcev več kot petsto avtov, kar je precej, ugotavljajo sodelavci Konzorcija CPS, in morda je čas za razmislek, da se ta trend spremeni. V občini je 459 javnih parkirišč, več bi jih lahko bilo za invalidne osebe in motoriste, dodatna tudi v stanovanjskem naselju Bistrica pri Tržiču.

V prometu tudi osebe z demenco

Občan Marjan Herak je opozoril, da so na Trgu svobode v mestu avti parkirani levo in desno in s tem zmanjšujejo preglednost pešcem, predlagal je, da se parkiranje uredi le po eni strani kot možnost začasnega parkiranja. Direktorica Doma Petra Uzarja Tržič Anamarija Kejžar je opozorila, da stanovalci nimajo možnosti prevoza s taksijem do zdravstvenega doma oziroma se taksi pripelje iz Kranja, kar je za stanovalce predrago, in upa, da jim bodo na voljo t. i. prostoferi ali podobne oblike, s katerimi bi stanovalcem omogočili te krajše prevoze. Pločniki bi bili lahko bolj prilagojeni invalidnim osebam in nasploh starejšim, opozorila je tudi na osebe z demenco, ki jih bo z leti še več in tudi o njihovi varnosti v prometu je treba razmišljati pri strategiji.

Obvoznica stoji

Da so v Tržiču pločniki preozki in prehodi za pešce preslabo označeni, je izpostavil Klemen Belhar, tudi občinski svetnik. Treba je obuditi gradnjo obvoznice okrog 'placa', je še dodal, Andrej Cvar iz CPS pa pojasnil, da je obvoznica projektirana, le izvedena ni bila. K temu se je oglasila Jasna Kavčič, vodja občinskega Urada za okolje in prostor, in povedala, da je bilo zemljišče za potrebe obvoznice s priključkom na ljubeljsko cesto vrnjeno z denacionalizacijskim postopkom, dedovanje še ni izpeljano in zaradi tega projekt stoji.

Predsednik Krajevne skupnosti Sebenje in občinski svetnik Marko Poljanc je predlagal omejitev hitrosti vožnje po vaseh na trideset kilometrov na uro in dodal še en problem: žive meje. Pobud in pripomb je bilo še nekaj, župan Borut Sajovic je omenil nekaj projektov v občini, ki so bili v preteklosti že narejeni v skladu s trajnostnim načrtovanjem prometa.

Joga mami in dojenček

Ana Devayani Kersnik Žvab je napisala jogijski priročnik Joga mami in dojenček.

Urša Peternel

Ana je jogistka in mamica in je priročnik napisala na osnovi svojih izkušenj. / Foto: osebni arhiv

Kranjska Gora – Potem ko je konec lanskega leta izšel priročnik za bodoče mamice Joga za nosečnice, je avtorica Ana Devayani Kersnik Žvab iz Kranjske Gore zdaj pripravila že nadaljevanje, priročnik Joga mami in dojenček.

»Joga mami in dojenček je prvi in edini jogijski priročnik v Sloveniji, ki je namenjen novopečenim mamicam, da bodo lahko čim hitreje in varno okrevale po porodu. Je nadaljevanje dela Joga za nosečnice, ki bodočim mamicam omogoča varno in aktivno preživeti nosečnost,« je ob izidu povedala Ana. Priročnik poleg telesnih položajev ali asan vsebuje tudi dihalne tehnike, tehnike sproščanja, informacije o mantrah. V priročniku so opisane asane – telesni položaji, da lahko mamice izvajajo vadbo joge z dojenčki kar doma. Kot je povedala Ana, so v knjigo vključene tudi informacije o razvoju dojenčka po mesecih in kako lahko joga v tem obdobju pomaga tako mamici kot dojenčku. Ana, ki je tudi sama mamica, sicer pa že vrsto let navdušena jogistka, pravi, da želi preko jogijske filozofije in svojih osebnih izkušenj s knjigo pomagati čim več mamicam, da bodo čim hitreje okrevale po porodu in prve trenutke s svojim dojenčkom preživele aktivno in varno.

Zaradi Putina pod Vršič le z akreditacijo

Letošnje spominske slovesnosti ob stoletnici Ruske kapelice se bo mogoče udeležiti le z akreditacijo, prijave na dogodek pa so že zaključene. Ceste, po katerih bodo vozili Putina, bodo 30. julija zaprte.

Urša Peternel

Kranjska Gora – V začetku tedna so organizatorji spominske slovesnosti ob stoletnici Ruske kapelice na Vršiču zaključili zbiranje prijav za udeležbo na dogodku, ki ga bo s prisotnostjo počastil tudi predsednik Ruske federacije Vladimir Putin. Kot smo nam povedali v Društvu Slovenija - Rusija, zadnjo julijsko soboto pričakujejo okrog tri tisoč obiskovalcev, kar je še enkrat več kot prejšnja leta. Visok obisk zahteva poseben protokol, zato so bile potrebne tudi predhodne prijave na dogodek. Vsi, ki se niso pravočasno prijavili in niso prejeli akreditacije, pod Vršič 30. julija ne bodo mogli, bodo pa po zagotovilih Društva Slovenija - Rusija v središču Kranjske Gore slovesnost spremljali v neposrednem prenosu na velikem platnu.

Nekakšna »generalka« (tudi v varnostnem smislu) je bila lanska udeležba ruskega premierja Dmitrija Medvedjeva pri Ruski kapelici. / Foto: Gorazd Kavčič

Priprave na dogodek so sicer v polnem teku. Ker je Vladimir Putin ena najbolj varovanih osebnosti na svetu, policija v sodelovanju z drugimi pristojnimi službami že nekaj časa intenzivno načrtuje in izvaja aktivnosti, povezane z njegovim prihodom. »Udeležba predsednika Ruske federacije Vladimirja Putina na slovesnosti pri Ruski kapelici sodi med obiske najvišjih predstavnikov tujih držav, zato se pripravljajo ukrepi po najvišji stopnji varovanja. Pri načrtovanju varovanja so policisti Centra za varovanje in zaščito v kontaktu s tujimi varnostnimi organi, ki sodelujejo pri pripravi načrta varovanja,« so povedali na Uradu vlade za komuniciranje. Podrobnosti ne razkrivajo, že danes pa opozarjajo, da bo po pričakovanjih v soboto, 30. julija, promet na območju Gorenjske in Ljubljane močno oviran. »Pričakujemo, da bodo ceste na relacijah potovanja varovane osebe zaprte. Lokalni promet bo sicer možen na vzporednih cestah, kljub temu pa svetujemo, da na območju Gorenjske in Ljubljane tistega dne ne načrtujete potovanj,« svetujejo. Na dan Putinovega obiska bodo občasno zapirali predor Karavanke, na območju Gorenjske in Ljubljane bo veljala prepoved vožnje za tovornjake, težje od 3500 kilogramov, oviran bo tudi dostop do brniškega letališča.

Ob sami spominski slovesnosti pa potekajo tudi priprave na spremljajoč kulturni program. Tako je že znano, da bo na predvečer slovesnosti, 29. julija, v dvorani Vitranc v Kranjski Gori nastopil Državni ansambel Rus iz mesta Vladimir. Po slovesnosti na Vršiču pa bo sledilo tudi tradicionalno prijateljsko druženje pod šotorom v Kranjski Gori. Ob stoletnici Ruske kapelice je Pošta Slovenije izdala tudi spominsko znamko, istočasno pa so jo izdali tudi v Rusiji.

Organizatorji spominskih slovesnosti pod Vršičem so Občina Kranjska Gora, Veleposlaništvo Ruske federacije, Društvo Slovenija Rusija ter Fundacija Russkiy mir.

Češko kočo obnavljajo

V Češki koči na Spodnjih Ravneh to poletje obnavljajo sanitarije. Za planince z nekaj prilagajanja kljub temu lepo poskrbijo, pravi jezerski podžupan Peter Sušnik, ki dnevno spremlja gradbena dela.

Danica Zavrl Žlebir

Jezersko – »Že nekaj časa poteka obnova spodnjih prostorov Češke koče s sanitarijami, ki so bile v že precej slabem stanju. Pred 42 leti je bil narejen prizidek, po tolikih letih pa je že čas za obnovo,« je dejal Peter Sušnik. »Začeli smo že aprila, dela pa se počasi bližajo koncu. Zamenjali smo tlake, obnovil inštalacije, menjamo ploščice. Ocenjujem, da bo v letošnjo obnovo vloženih okoli 27 tisoč evrov.«

Kljub gradnji je Češka koča, priljubljena planinska točka tako domačinov kot drugih obiskovalcev, dobro obiskana, med tednom nekoliko manj, ob koncih tedna, če je vreme lepo, pa se na 1542 metrov prihaja osvežit veliko število planincev. Ponudba je trenutna nekoliko omejena, okrepčilo, osvežitev in udobno posteljo pa planinci vendarle dobijo. V zadnjih letih so kočo že večkrat obnovili: leta 2003 je dobila čistilno napravo, v minulih dveh letih so se ukvarjali z obnovo sob in stopnišča, kar je po Sušnikovih besedah veljalo okoli 15 tisoč evrov. Češka koča sicer lahko ponudi 40 ležišč v šestih sobah in še 30 skupnih ležišč, šest ležišč ima zimska soba, jedilnica lahko sprejme 70 ljudi.

Češko kočo je zgradila češka podružnica SPD v Pragi in jo odprla 26. julija 1900. Ohranila je še takratni videz češke kmečke hiše. Po drugi svetovni vojni jo je najprej upravljalo Planinsko društvo Kranj, ki pa jo je leta 1949 predalo novoustanovljenemu PD Jezersko. Češka koča je v lasti Občine Jezersko, s pogodbo o najemu jo še vedno upravlja domače planinsko društvo. Kot potrdi Peter Sušnik, denar od najema občina namenja vzdrževanju in vlaganjem v obnovo, s čimer je vsako leto dovolj dela.

V Češki koči vsako leto kaj obnovijo.

K Češki koči še vedno radi prihajajo tudi češki planinci. Lani julija so ob 115-letnici pripravili veselo praznovanje, ki je minilo v znamenju slovensko-češkega planinskega sodelovanja. Od lani je oskrbnica Češke koče Karmen Karničar, najdlje, kar štiri desetletja, pa jo je oskrboval legendarni Andrej Karničar.

Spominski pohod na Triglav

Združenje borcev za vrednote NOB Radovljica in odbor veteranskih organizacij; Zveze veteranov vojne za Slovenijo, Zveze policijskih veteranskih društev Sever in Zveze slovenskih častnikov so minuli konec tedna organizirali tradicionalni, tokrat že 31. Spominski pohod veteranskih organizacij na Triglav.

Urša Gluščič

Rudno polje – Letošnjega spominskega pohoda veteranskih organizacij na Triglav se je udeležilo skoraj 400 pohodnikov iz vse Slovenije, med katerimi je najstarejši Jakob Medja štel 88 let in se je pohoda udeležil že tridesetič. Pohodniki so se na slovenskega velikana povzpeli v duhu prijateljstva in spomina na partizanske patrulje, ki so leta 1944 na vrh Triglava ponesle slovensko zastavo, hkrati pa so s pohodom počastili Triglav kot simbol slovenstva. Z letošnjim pohodom so se prav tako spominjali 25. obletnice osamosvojitve in 75. obletnice Osvobodilne fronte, počastili pa so tudi može, ki so v čast naše nove samostojne države Slovenije na Triglav ponesli novo slovensko zastavo.

Osrednja proslava na Rudnem polju se je tradicionalno začela s prihodom praporščakov. /Foto:Andrej Babič

Pohodnike so v soboto, 9. julija, pričakali na Rudnem polju, kjer je potekala osrednja proslava oz. zaključna prireditev s kulturnim programom. Na prireditvi se je pohodnikom pridružilo več tisoč ljudi, praporščaki in posebni gosti, med katerimi je bila tudi Vlasta Vidic, članica partizanske patrulje, ki je leta 1944 na vrhu Triglava izobesila slovensko zastavo. Zbrane je kot osrednja govornica tokrat nagovorila predsednica Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Zveze slovenskih kulturnih društev za Videmsko pokrajino Luigia Negro.

Rdeči križ v nekdanje prostore policije

Jesenice – Rdeči križ Slovenije - Območno združenje Jesenice se je prejšnji teden preselilo v nove prostore v stavbo nekdanje policijske postaje v središču mesta, na naslov Cesta maršala Tita 9. Prostori so v lasti Občine Jesenice, združenju pa so jih oddali v brezplačen najem. Kot je znano, se je policija pred časom preselila na območje platoja Karavanke.

Rdeči križ odslej deluje v središču Jesenic. / Foto: Tina Dokl

Izkušnje z vojaškega tabora za prihodnost

Na vadišču Mačkovec pri Bohinjski Beli poteka že sedemnajsti Vojaški tabor, na katerem se študenti in dijaki seznanjajo z vojaškim načinom življenja.

Samo Lesjak

Bohinjska Bela – V dvotedenski tabor v organizaciji Šole za častnike, ki se bo končal 17. julija, je vključenih 51 udeležencev: 17 deklet in 34 fantov. Udeleženci tabora so študenti in dijaki s petindvajsetih različnih fakultet in srednjih šol, med drugim tudi z radovljiške Ekonomske gimnazije. Na taboru se udeleženci podrobno seznanijo z vojaškim življenjem, hkrati pa jim tabor omogoča opravljanje delovne prakse. Seznanijo se s številnimi področji dela v Slovenski vojski, poudarek pa je na usposabljanju na terenu.

Tabor je prav takšen, kot ga postavijo in uporabljajo prave vojaške enote. Vključuje spalne šotore, kuhinjo, jedilnico, sanitarne prostore, umivalnico, prostor za skupinske dejavnosti in sanitetni šotor. Usposabljanje in urjenje na vojaškem taboru vodijo najbolje izurjeni častniki in podčastniki. Študentje in dijaki so na taboru razdeljeni v vode. Tako en izmed njih zajema tiste udeležence vojaškega tabora, ki so se tabora že udeležili vsaj enkrat. Vojaški tabor zanje poteka po programu za višjo raven usposabljanja. Izvajajo aktivnosti, kot so preživetje v naravi, orientacija in patruljiranje – dnevno prehodijo do petnajst kilometrov, delajo v patruljni bazi, opravljajo izvidnice in izvajajo zasedna delovanja. Drugi udeleženci tabora, ki so se z vojaškim usposabljanjem srečali prvič, pa so se na taboru seznanili z osnovnimi vojaškimi znanji in veščinami, kot so premikanje na bojišču, vojaški postroj in vedenje, prva pomoč, oborožitev, streljanje, met ročne bombe, uporaba zaščitne opreme ter plezanje. “Vse dejavnosti tabora me bogatijo z znanjem in praktičnimi izkušnjami, ki mi bodo v pomoč pri nadaljnji poklicni poti. Pridobim pa tudi mnogo organizacijskih veščin, ki pridejo prav v vsakdanjem življenju,« je dejal mladi Denis Ališič iz Dovjega pri Mojstrani, ki se tabora udeležuje drugič.

Vse mlade udeležence tabora je obiskal brigadir Vilibald Polšak, poveljnik Centra vojaških šol. Mladi so ga seznanili z življenjem v taboru in opravljanjem delovne prakse, brigadir pa je poleg drugih vrlin preživetja v terenskih razmerah izpostavil predvsem pomen tovarištva in dobrih medsebojnih odnosov.

Pred zahtevnimi vojaškimi terenskimi vajami je pomembna natančna priprava opreme. / Foto: Tina Dokl

Mladi udeleženci tabora so se seznanili tudi z mobilnimi terenskimi enotami. / Foto: Tina Dokl

Pri akcijah pridejo do izraza fizična vzdržljivost, sposobnost dobre orientacije in kolegialni duh. / Foto: arhiv Vojaškega tabora

Pohodniki po poteh preddvorskih voda

Janez Kuhar

Preddvor – Drugi pohodniški festival v Kamniško-Savinjskih Alpah je potekal ob koncu junija in je ponovno ponudil paleto raznovrstnih dogodkov za vsak okus. Začel se je z odprtjem v Kulturnem domu Korotan na Jezerskem, dogodki pa so se vrstili na območju občin Luče, Solčava, Kamnik, Jezersko in Preddvor, ki so svečano podpisale pogodbo o vzpostavitvi območnega združenja Kamniško-Savinjske Alpe, s čimer sta sodelovanje in povezovanje občin, ki ležijo na tem geografsko zaključenem območju, dobila tudi formalno obliko.

Zavod za turizem Preddvor je v okviru festivala obiskovalce povabil po poteh preddvorskih voda, kjer jim je vodja revirja Kokra Ožbolt Zaplotnik iz Ribiške družine Kranj predstavil življenje v reki Kokri, jezeru Črnava in potokih Bistrica in Suha. Prav reka Kokra je ena najbolj ohranjenih rek v Sloveniji s svojim ribiškim življem. Na pohodu so si ogledali reko Kokro na Hribu, se sprehodili mimo potoka Suha v center Preddvora in si pogledali še film o Preddvoru, se v vročem dopoldnevu okrepčali ob izvrstni preddvorski vodi, pot nadaljevali do jezera Črnava, slišali zgodbo o nastanku jezera, se razgledali po gorah nad Preddvorom in pot končali ob potoku Bistrica, ki priteče visoko izpod Zaplate in se izliva v jezero. Pohod so sklenili z ribiško malico in sproščenim druženjem na senčni terasi.

Pohodniki so z zanimanjem prisluhnili Ožboltu Zaplotniku, vodji revirja Kokra iz Ribiške družine Kranj, o življenju v reki Kokri.

Polepšali jim bodo počitnice

Petra in Niko Rakovec iz Zasipa sta se odločila, da bosta enega od svojih apartmajev poleti oddala brezplačno v najem socialno ogroženi družini, ki si sicer letos dopusta zaradi finančne stiske sploh ne bi mogla privoščiti.

Mateja Rant

Bled – »Najina želja je bila, da bi komu polepšala počitnice in morebiti spodbudila še koga, da bi se odločil za kaj podobnega,« sta svojo lepo gesto pojasnila Petra in Niko Rakovec, ki bosta v enem od svojih apartmajev konec prihodnjega tedna gostila sedemčlansko družino s Štajerskega. Svojo pobudo sta pred dvema mesecema objavila na facebooku in že v dveh dneh so jo delili kar tritisočkrat, je bila nad odzivom presenečena Petra Rakovec. Zelo kmalu sta dobila tudi predloge, koga bi lahko povabila na brezplačne počitnice. Na koncu sta se odločila za dve družini, zgoraj omenjeno in mamo samohranilko iz Ljubljane, ki pa je zadnji hip odpovedala, ker jo čaka nujna operacija, sta pojasnila.

»Zelo se že veselimo, saj razen starejše hčerke, ki je Bled obiskala s šolo, ostali še nikoli nismo bili na Bledu,« je hvaležna mama petih otrok, ki je namenoma ne želimo izpostavljati z imenom in priimkom. Priznala je, da sicer dopusta sploh ne bi preživeli skupaj, saj si ga ne morejo privoščiti, ampak bi otroci odšli na morje prek podjetja, v katerem je zaposlen mož. »Gotovo pa naju bi otroci zelo pogrešali, saj so zelo navezani na naju,« je še poudarila in dodala, da se otroci najbolj veselijo kopanja v jezeru, želijo si spoznati tudi ljudi na Bledu. »Verjamemo, da bo to pravo doživetje,« so že povsem v pričakovanju dopusta na Bledu, kjer jim bodo poskušali pričarati res nepozabne počitnice. Jezero je že dovolj toplo za kopanje, soteska Vintgar dovolj hladna za ohladitev, prelepe slovenske gore pa tudi niso daleč, je pojasnila Petra Rakovec in dodala, da jih čakajo še številna presenečenja, saj so k pobudi pristopili tudi okoliški gostinci in ponudniki turističnih storitev.

Petra in Niko Rakovec pred apartmaji, v katerih sta ponudila brezplačne počitnice socialno ogroženi družini.

Prvi so se odzvali v gostišču Kurej v neposredni bližini njihovega apartmaja. »Smo družinska gostilna in po objavi na facebooku sva se s sestro takoj odločila, da jim ponudimo večerjo. Nas praktično to nič ne stane, družina pa bo lahko pri nas preživela prav lep večer,« je dejal Luka Burja. Družini bodo poleg tega omogočili brezplačno poletno sankanje na Straži in kopanje v Grajskem kopališču, adrenalinske športe v Bohinju in še marsikaj. »A zagotovo tej družini veliko pomeni že samo to, da bodo lahko za pet dni najeli apartma na Bledu,« je prepričana Petra Rakovec, ki verjame, da je še veliko ljudi pripravljenih pomagati, če jim le kdo predstavi pravo idejo. Njo je k oddaji apartmaja spodbudila objava Daniela Pantelića na facebooku, ki je z enakim namenom oddal apartma ob morju. Prav on pa se je tudi ponudil, da družini, ki bo dopust preživljala na Bledu, plača prevoz. Z Bleda pa bodo šoloobvezni otroci iz omenjene družine odšli opremljeni tudi s šolskimi knjigami in drugimi potrebščinami, za katere bo denar prispeval sosed Rakovčevih.

Na brniškem letališču tudi kartingi

Na neizkoriščenem parkirišču brniškega letališča so uredili prvi kartodrom na Gorenjskem. Odprl ga je Vladimir Stankovič, ki ob adrenalinski zabavi veliko pozornosti posveča tudi ozaveščanju o varni vožnji.

Ana Šubic

Zgornji Brnik – Če ste se v zadnjih dveh mesecih peljali mimo brniškega letališča, ste morda opazili, da je na parkirišču na drugi strani brniške ceste precej bolj živahno kot nekoč. Aerodrom Ljubljana je namreč del parkirišča dal v najem podjetju Prokarting, ki je tam uredilo kartodrom. »Parkirišče čez cesto je bilo zgrajeno leta 2008, tik pred gospodarsko krizo in pred precejšnjim zmanjšanjem prometa, ki je sledilo v prihodnjih letih. Zgrajeno je bilo kot alternativa staremu odkritemu parkirišču, ki bi bilo ukinjeno z začetkom gradnje novega potniškega terminala, ta je bil sprva načrtovan za leto 2009. Parkirišče smo dali v najem, da bi izkoristili nerabljeno površino in dopolnili ponudbo na letališču. Pogodba je sklenjena za dve leti, z možnostjo podaljšanja,« so pojasnili v Aerodromu Ljubljana.

»Lokalno okolje nas je zelo dobro sprejelo, tu se počutimo dobrodošli. Navezali smo tudi kontakte z gostinci, saj pripravljamo dogodke za podjetja, kateringe in podobno,« poudari lastnik Prokartinga Vladimir Stankovič in doda, da na prejšnji lokaciji, na Brnčičevi v Črnučah, kjer so kartodrom uredili 2013, niso bili vedno deležni takšnega odziva. Aprila letos so kartodrom preselili na izkoriščeno parkirišče brniškega letališča. »Tu imamo v najemu 18 tisoč kvadratnih metrov, kar je trikrat večja površina kot v Ljubljani. Infrastruktura je odlična, gre za eno najboljših slovenskih lokacij, je blizu Ljubljane in tudi Kranja, dostopnost je dobra, zaradi letališča je tu velik pretok ljudi,« je Stankovič strnil glavne razloge za selitev.

Znani gorsko-hitrostni dirkač Vladimir Stankovič je stezo za karting iz Ljubljane preselil na Zgornji Brnik. / Foto: Tina Dokl

In kako so zadovoljni po dveh mesecih delovanja na novi lokaciji? »Za zdaj smo zadovoljni, težko pa je po tem času potegniti črto, še zlasti, ker je bilo maja in junija veliko muhastega vremena. Tako kot v Ljubljani imamo tudi tu obiskovalce iz vse Slovenije,« je dejal.

Čeprav je karting v osnovni namenjen zabavi, pa v Prokartingu po besedah Stankoviča veliko pozornosti posvečajo ozaveščanju obiskovalcev o varni vožnji in pravilnih tehnikah. Stankovič, sicer tudi uspešen gorsko-hitrostni dirkač, dobrih 500 metrov dolgo progo postavlja na osnovni dolgoletnih dirkaških izkušenj. »Proga je izjemno težka, je izziv za izkušene voznike, ampak jo zmore tudi začetnik. V Sloveniji kot razlog za večino nesreč navajajo neprilagojeno hitrost, kar je samo floskula. Za 99 odstotkov nesreč je kriva vozniška napaka, ki ni povezana s hitrostjo, in z izobraževanjem, ki se mu v Sloveniji posveča premalo pozornosti, bi večino tega lahko odpravili. Ljudje ne znajo pravilno zavirati in pospeševati, ne poznajo idealne linije ..., to ni povezano s hitro vožnjo, ampak je osnova varne vožnje. Zato se pri nas trudimo prispevati kamenček v mozaik splošne varnosti.«

Na brniškem kartodromu izposojajo najhitrejše dirkalnike za karting pri nas. Kot je pojasnil Stankovič, so 400-kubični in imajo 13,5 konjske moči, kar se sliši malo, a glede na dobrih sto kilogramov teže so zelo zmogljivi. Še bistveno bolj zmogljiv pa je Stankovičev dirkalnik za avtomobilistične gorsko-hitrostne preizkušnje, ki nam ga je razkazal ob našem obisku na Brniku. »Trenutno je to najzmogljivejši dirkalnik v Sloveniji. V bistvu je kategorija športnih prototipov, gre za formulo s pokritimi kolesi,« nas pouči večkratni državni in srednjeevropski prvak. Z novim dirkalnikom bo avgusta nastopil tudi v Lučinah, kjer je že slavil, sicer pa letos namerava sodelovati na dirkah za slovensko prvenstvo in nekaterih za evropski pokal.

Odpadnih gum ni mogel oddati

V zbirnem centru v Tenetišah je moč odpadke oddati le popoldne, ves dan pa jih sprejemajo na Zarici.

Vilma Stanovnik

Kranj – Bralec s Trstenika se je pred dnevi razjezil, ker je v zbirni center v Tenetiše zjutraj pripeljal pet odpadnih avtomobilskih plaščev, vodja centra pa jih ni želel prevzeti, saj takrat center ni odprt za stranke. Pojasnil mu je, naj jih pripelje popoldne, ko je center odprt. Pri Komunali Kranj je zato zaprosil za odgovor, zakaj ne dovolijo odlaganja odpadkov, kljub temu da so zaposleni v službi, zanimalo pa ga je tudi, zakaj center ni odprt tudi dopoldne.

Kot je pojasnila pomočnica direktorja Denisa Ceklin, sta v kranjski občini, skladno z okoljsko zakonodajo urejena dva zbirna centra. V večjem, Zbirnem centru Zarica, odpadke sprejemajo vsak delovni dan od 7. do 19. ure ter ob sobotah med 8. in 16. uro. V manjšem zbirnem centru v Tenetišah pa odpadke sprejemajo v popoldanskem času, med 13. in 19. uro ter ob sobotah med 8. in 12. uro. Odpiralni čas zbirnih centrov je vidno označen s tablo pred vstopom v center, s poudarkom, da odpadke sprejemamo samo v času odprtja centra.

»V zbirnih centrih se, poleg sprejema odpadkov, izvaja vrsta dodatnih aktivnosti. V času, ko zbirni center ni odprt za sprejem odpadkov, center uredimo, polne zabojnike zamenjamo s praznimi ... V Zbirnem centru Tenetiše niso zaposleni le upravljavci centra, ki sprejemajo odpadke, pač pa imata svoje delovno mesto na lokaciji tudi vodja in pomočnik vodje naše delovne enote Ravnanje z odpadki, ki skrbita za koordinacijo dela na vseh zbirnih centrih v upravljanju našega podjetja, oddajo odpadkov prevzemnikom ...« je še pojasnila Ceklinova in dodala, da v času, ki je center odprt, vedno z veseljem sprejmejo obiskovalce in poskrbijo za nadaljnje pravilno ravnanje z odpadki.

Gašper Bertoncelj z gosti

Kranj – Danes, 15. julija, ob 21. uri bo na Pungertu v sklopu Poletja na Pungertu koncert priznanega kranjskega bobnarja Gašperja Bertonclja. Iz Izraela, kjer živi, vsako leto poleti prihaja v domače kraje. Za ta nastop je sestavil ansambel s katerim bo predstavil nekatere originalne skladbe ter kup znanih džezovskih standardov. Poleg Bertonclja so v zasedbi še Tomaz Gajst (trobenta), Russ Spiegel iz ZDA (kitara) in Robert Jukič (bas).

Gašper Bertoncelj

Začenja se gradnja krožišča

Že nekaj časa se je obetal začetek gradnje krožišča pri Aquasavi, kot kaže pa se v ponedeljek vendarle začenja. Dela bodo predvideno končana do konca avgusta.

Vilma Stanovnik

Kranj – Gradnja krožišča pri Aquasavi naj bi se po prvotnih načrtih začela že med prvomajskimi prazniki, ker gre za državno cesto, pa je pred začetkom gradnje država postavila dodatne pogoje. To je začetek del preložilo, na kranjski občini pa so se odločili, da se bo gradilo v času, ko je tam najmanj prometa. Izvajalec del bo Gorenjska gradbena družba, vrednost del pa znaša nekaj manj kot 45 tisoč evrov.

Gradnja naj bi se tako začela ta ponedeljek, 18. julija, potekala pa bo na relaciji od križišča državne ceste R2 in Gorenjesavske ceste, torej na relaciji Železniška postaja in Gorenjesavska cesta pri mostu v neposredni bližini nakupovalnega centra na Savskem otoku.

Kot opozarjajo, bo v času delne zapore promet potekal dvosmerno, le krajši čas pa glede na izvedbo del tudi izmenično enosmerno. Delna zapora bo ustrezno označena, voznike pa prosijo za strpnost in upoštevanje prometne signalizacije.

Z novim krožiščem bo izboljšana prometna ureditev na tem območju, ki bo bistveno pripomogla k zmanjšanju zastojev v času prometnih konic in prometni varnosti. Dela bodo predvidoma zaključena do konca avgusta.

S ponedeljkom naj bi se začela gradnja krožišča, zato bo tudi delna zapora ceste.

Druženje ob ročnih opravilih

Na Loškem gradu že od pomladi vsako tretjo nedeljo v mesecu potekajo grajske rokodelnice. To nedeljo, 17. julija, bodo udeleženci rezbarili z mojstrico rokodelko Petro Plestenjak Podlogar.

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka – Z Grajskimi rokodelnicami, ki potekajo v sodelovanju Loškega muzeja, Rokodelskega centra DUO in pletilske zadruge Breja preja, želijo popularizirati staro rokodelsko znanje in veščine ter jih v sodobni preobleki ponuditi odraslim. Zraven vabijo tudi otroke na pripovedovanje pripovedk. Majhne skupine udeležencev (do ducat) se ob ročnih opravilih družijo v grajskem parku ali v Škoparjevi hiši. Doslej so pripravili že delavnico polstenja, izdelovali vezene broške, se srečali s prstnimi igrami in lesenim gumbom za srečo ter tkali blazine za sedenje.

Naslednja rokodelnica bo že to nedeljo. Poimenovali so jo Dleta rezbarijo spomine, udeleženci pa se bodo srečali z mojstrico rezbarjenja Petro Plestenjak Podlogar. Mojstrica rezbarjenja modelov za mali loški kruhek prenaša značilne motive tudi na druge unikatne izdelke, od obeskov za ključe in knjižnih znamenj do nakita. Tokrat bodo pod njenim mentorstvom lahko zarezali v hruškov les in si izdelali lične izdelke. Avgusta bo v Grajskih rokodelnicah na vrsti izdelovanje kvačkanih počivalnic, zraven pa bodo lahko otroci prisluhnili ljudskim pravljicam. Septembra bo delavnica ročne izdelave papirja, oktobra tkanje zapestnic, novembra bodo pekli »mali loški kruh'k«, decembra pa vezli blazine za sedenje.

Mojstrica rokodelka Petra Plestenjak Podlogar na letošnji razstavi o čipkah in lesu / Foto: Tina Dokl

Začarala jo je črna celina

V Bralnici na vrtu Sokolskega doma je ta teden z Marinkino knjižnico gostovala pisateljica Sonja Porle, ki je knjigi Črni angel, varuh moj in Barva sladke čokolade posvetila Afriki.

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka – V Afriko, ki jo je zanimala že od otroštva, je prvič odšla kot 23-letno dekle, tam je več let tudi živela in se, začarana od črne celine, tja ves čas vračala. »Ko človek enkrat obišče Afriko, je nikoli več ne zapusti,« je povedala pisateljica in etnologinja. V otroštvu je poslušala radijsko oddajo Kje so naše ladje in ob naštevanju pristanišč so ji najlepše zvenela afriška imena. Lepo ji je zvenela tudi afriška glasba. V zaboju knjig, ki jih je po svoji smrti, ko je imela samo enajst let, zapustil oče, je bila tudi ena o Etiopiji, podobe v njej pa naravnost pravljične. In še eno epizodo iz otroštva v domačem Preboldu omeni pisateljica, ki je utrdila njeno navdušenje za Afriko: pri Kladivarju v Celju je trenirala atletiko in na enem od mednarodnih tekmovanj so gostili vrhunskega atleta iz Kenije. Nadvse počaščena je bila, ko je prav njo izbral, da mu je iz trgovine prinesla baterije.

Marija Draškovič, vodja Marinkine knjižnice, ki je vodila pogovor z gostjo, jo je vprašala tudi o zbirki afriških igrač iz recikliranega materiala. To je Porletova pod imenom Srečna Afrika prikazala že na več razstavah tudi v Sloveniji in tudi v Bralnici jo je spremljalo nekaj primerkov. Kako je prišla do igrač, ki jih afriški otroci izdelujejo iz odpadnih materialov?

Ločani so z zanimanjem prisluhnili Sonji Porle, sedaj svoji someščanki. / Foto: Primož Pilčulin

Prvo ji je podaril deček Abraham, za kar mu je dala nekaj daril in tudi denarja, že naslednji dan se je na njenem pragu pojavila četa otrok, ki so želeli trgovati s svojimi izdelki. »Razstavo sem poimenoval Srečna Afrika v prepričanju, da je vsako otroštvo srečno. Afriški otroci se s temi igračami igrajo in igrajo se tudi, ko jih izdelujejo,« je dejala Sonja Porle. Ko piše, je zelo samokritična in zlepa ni zadovoljna z napisanim. O potopisih nima dobrega mnenja, češ da so dolgočasni, vredni so le tisti, ki s pisanjem ustvarjajo zrcalno podobo sveta. Rada bere tiste, ki jih napišejo pisatelji, saj ti povedo tudi zgodbo. Temu je sledila, ko je bila naprošena, da tudi sama napiše potopis. Zavila ga je v zgodbo, vsako poglavje pa oblikovala tako, da vsebuje tri komponente: odhod, potovanje in vrnitev.

Sonja Porle sedaj živi v Škofji Loki. Pravi, da je prišla zaradi črnega kralja, ki ga ima mesto v svojem grbu. Ne pristaja na to, da gre za zamorca s krono. »Vprašajte otroka ali tujca, kaj vidi v grbu. Odgovoril bo, da kralja, le Škofjeločani v njem vidite zamorca s krono,« pravi sogovornica, ki tudi ne pristaja na poimenovanje zamorec. Prvotni pomen, da gre za nekoga, ki je »za morjem«, se je namreč spremenil in je za ljudi črne polti danes žaljiv. Ne verjame pa niti legendi o črnem služabniku, ki je rešil svojega gospodarja pred medvedom, pač pa bi bil kralj v grbu lahko resnična zgodovinska osebnost. O Ločanih pa meni, da so zahtevni in ni lahko zadostiti njihovim pričakovanjem. Omenila je tudi pisatelja Blaža Ogorevca, ki po njenem mnenju piše odlične potopisne zgodbe.

Na reliju tudi »stoletnik«

V sredo dopoldne smo udeležence znamenitega relija starodobnih avtomobilov Peking–Pariz lahko občudovali tudi na Gorenjskem. Med Dražgošami in Kropo so se pomerili tudi v atraktivni, a zahtevni točnostni vožnji.

Ana Šubic

Dražgoše – Po tridesetih dneh vožnje od Kitajskega zidu in enajst tisoč prevoženih kilometrih je karavana udeležencev največjega relija starodobnikov na svetu Peking–Pariz v ponedeljek z Madžarskega vstopila v Slovenijo. Od začetnih 107 posadk iz več kot 25 držav je k nam prispel 101 starodobnik, po 370 prevoženih kilometrih in kar petih točnostnih vožnjah pa je v sredo reli v Italijo nadaljevalo še 94 avtomobilov.

Veliko občudovanja je v Dražgošah požel tudi starodobnik Alvis Silver Eagle Sport, prav tako iz leta 1935. / Foto: Gorazd Kavčič

K našim zahodnim sosedom so vozila častitljivih starosti – najstarejše, ki še vztraja v karavani, se ponaša z letnico 1917 (La France Tourer Speedster), najmlajša vozila pa so bila izdelana leta 1975 – vstopila prav preko Gorenjske. V sredinem jutru so jih lahko občudovali v Medvodah, Škofji Loki in Selški dolini, po 9. uri pa jih je v Dražgošah že čakala atraktivna, a zahtevna točnostna preizkušnja do Krope. Načrtovan obisk Bleda in vožnjo okoli jezera so zaradi zaprte ceste proti Pokljuki izpustili, zato so pred Bledom zavili na avtocesto do Jesenic in nato v dolino Radovne.

Nemec Claus Coester in Čeh Tjorven Schroeder sta z avtomobilom Bentley Sport Special iz leta 1935 Slovenijo zapustila kot osemnajsta v karavani. / Foto: Gorazd Kavčič

Pred gostilno Psnak so imeli postanek, kjer je organizatorje pozdravil tudi kranjskogorski župan Janez Hrovat, nato pa se je karavana starodobnikov preko mejnega prehoda v Ratečah odpravila v Italijo. Na cilj v francosko prestolnico bodo po 36 dneh in 13.695 kilometrih prišli v nedeljo.

Reli starodobnikov od Pekinga do Pariza so prvič organizirali davnega leta 1907, letos pa poteka šele šesta izvedba. Tokrat so udeleženci prvič prečkali Slovenijo, kot pravi direktor slovenskega dela relija Ferdinand Poberžnik, pa se bo z britanskimi organizatorji skušal dogovoriti, da bi traso naslednjega relija, ki bo čez tri leta, znova speljali tudi skozi našo državo.

Velika planina v malem že stoji

Eko resort pod Veliko planino že dobiva svojo končno podobo, a vseh potrebnih dovoljenj investitor še nima. Inšpektor mu je celo odredil rušitev sedemnajstih tipskih hišk, a zaradi pritožbe je postopek še v teku.

Jasna Paladin

Godič – Turistično naselje tipskih hišk, kopij pastirskih bajt z Velike planine, ki ga od lanske jeseni ob reki Kamniška Bistrica v Godiču v slogu »glampinga« gradi Matjaž Zorman oziroma njegovo podjetje Palmieri, je praktično končano.

Postavljenih je že devetnajst lesenih tipskih hišk, osrednji objekt in velik toplar, zelenjavni vrt je že zasajen z zelenjavo, znotraj ograd se že pasejo krave, pujsi, koze in osli, te dni bodo v ograjeni gozdni del naselili še divjad. V torek so s podpisom najemne pogodbe z družbo Graditelj, ki ima v lasti bližnje zemljišče, rešili tudi parkirišče za približno 150 vozil. V času našega obiska so delavci odstranjevali električne drogove, saj je elektrika že vkopana v zemljo, in postavljali leseno otroško igrišče, urediti je potrebno le še okolico. Da bi prihodnjim gostom kar se da pričarali vzdušje Velike planine in Kamniške Bistrice, so iz doline navozili več velikih skal, uredili bodo tudi napajalnik z vodo in po naselju hišk speljali potoček, očistili pa so tudi nabrežje in uredili dostop do reke. Zaposlili so tudi že šest delavcev iz bližnje okolice, ki bodo po odprtju eko resorta zadolženi za vzdrževanje in živali.

Investitor Matjaž Zorman in vodja gradbišča ter glavni projektant Marjan Šipec sta s potekom gradnje zelo zadovoljna.

Vseh potrebnih dovoljenj investitor še nima

Po besedah Zormana je dokončanega že 95-odstotkov kompleksa, ki ga nameravajo za turiste uradno odpreti septembra. A to se utegne še zamakniti, saj vseh potrebnih dovoljenj še nimajo.

Kot smo preverili na Upravni enoti Kamnik, je investitor pri njih zaprosil za dve gradbeni dovoljenji. Septembra lani za postavitev 24 gostinskih objektov za kratkotrajno bivanje, mesec dni kasneje pa še za nezahtevni objekt. Gradbeno dovoljenje za slednjega, torej nezahtevni leseni in pritlični objekt tlorisnih dimenzij 4 x 6 metrov, namenjen za funkcionalne potrebe rekreacijskih površin, so prejeli aprila (pravnomočno je postalo 19. aprila), saj je bilo območje, na katerem objekt stoji, po starem občinskem prostorskem načrtu (novi je v veljavo stopil 27. novembra lani) na zazidljivem delu zemljišča. Vlogo za gradbeno dovoljenje za 24 objektov pa so s pravnomočnim sklepom zavrgli. »Gradnja objektov na kmetijskih zemljiščih je omejena. Po našem mnenju postavitev stavb za prenočevanje na kmetijska zemljišča ne sodi,« pravi načelnik Upravne enote Kamnik Mihael Novak.

Matjaž Zorman je prepričan, da gradbenega dovoljenja za naselje hišk ne potrebujejo, saj naj bi se nahajale na zazidljivem delu parcele. »Postavljene so bile na podlagi vseh potrebnih soglasij. Težava je v tem, da se je v vsem tem času spremenil OPN, a mi smo z gradnjo začeli še po starih prostorskih aktih in ta del zemljišča je bil zazidljiv, kmetijski je le v zgornjem delu. Pogoji se vmes ne morejo spremeniti, zato smo se na odločbo inšpektorata pritožili, saj imamo tehtne argumente. Postopki so še v teku, računamo na ugodno rešitev, saj drugače sploh ne more biti,« pravi Zorman in dodaja, da so jih v zadnjih mesecih obiskali prav vsi možni inšpektorji.

Gradbeni inšpektor odredil rušenje

Preverili smo tudi na gradbeni inšpekciji, kjer so nam potrdili, da so v primeru gradnje Eko resorta pod Veliko planino izdali dve odločbi. Že marca so odredili zaustavitev gradnje dvojnega, lesenega kozolca in kot rok za odstranitev določili 14. julij, 4. maja pa so družbi Palmieri izdali odločbo, s katero so odredili ustavitev gradnje sedemnajstih tipskih lesenih hišic in kot rok za njihovo odstranitev določili 25. oktober. Investitor se je na obe odločbi pritožil, zato še nista pravnomočni.

Župan nezadovoljen z gradbinci

Kamniški župan Marjan Šarec gradbincem sporoča, naj opustijo logiko »za občino je dobro«. Razočaran nad ohlapnimi normativi v gradbeništvu in neresnim delom nekaterih izvajalcev je te dni napisal pismo Gorenjski gradbeni družbi, kaplja čez rob pa je bila gradnja krožišča na Bakovniku.

Jasna Paladin

Kamnik – Gradnja krožišča pri trgovini Lidl na Bakovniku je pri koncu (ta konec tedna sledi še asfaltiranje, zaradi česar bo danes na tem odseku veljala tudi popolna zapora prometa), a vse še zdaleč ni šlo gladko. Zaradi pomanjkljivosti pri gradnji, za katero je zadolžena na razpisu izbrana Gorenjska gradbena družba, ter slabih izkušenj iz preteklosti je župan Marjan Šarec direktorju Branku Žiberni poslal ostro pismo, v katerem ni skoparil s kritikami.

»Kot sem vas seznanil, je bilo stanje na gradbišču katastrofalno, zato smo imeli včeraj terenski sestanek, kjer smo zahtevali, kajti čas lepih prošenj z naše strani je minil, naše potrpljenje z vami pa tudi, da pride na gradbišče druga ekipa. Ekipa, ki bo usposobljena za tovrstne posege v cestno telo. Danes zjutraj sem preveril in ekipa je res druga, taka, ki je že kdaj položila kakšen robnik,« v pismu začenja župan, v nadaljevanju pa se sprašuje, ali je kriza v gospodarstvu zgolj navidezna, saj se gradbinci obnašajo, kot da je dela povsod dovolj, denarja pa še več. Razočaran ugotavlja, da projekti družbe v občini (do sedaj je Gorenjska gradbena družba v občini Kamnik imela že za skoraj tri milijone evrov investicij) puščajo grenak priokus, slabše od pričakovanj – čeprav še vedno v skladu z normativi – naj bi namreč opravili več asfaltiranj cest po občini. »Predlagam, da resno razmislite o mojem pisanju, kajti prihaja iz terena, ne iz akademskih razglabljanj. Ne pišem zato, ker nimam drugega početi, temveč izražam svojo prizadetost nad odnosom vaših podrejenih do mojih podrejenih. Vendarle smo naročnik in si zaslužimo vsaj kanček spoštovanja. Da bi se enkrat nekaj premaknilo brez povišanih tonov z naše strani, a to je zgolj iluzija, podobna odpravi lakote v svetu in svetu brez vojn in orožja. Velikokrat smo pomaknili svojo mejo potrpljenja navzgor, a tokrat je konec! Ne zahtevamo nič drugega kot dobro opravljeno delo. Vaša odgovornost gre vašim lastnikom (vam samim), mi pa smo odgovorni 29.500 občankam in občanom. Verjemite, da bom uporabil vsa sredstva, da zaščitim njihov interes,« je odločen Marjan Šarec.

Krožišče na Bakovniku, ki je povzročilo nemalo slabe volje, bo asfaltirano ta konec tedna. / Foto: Aleš Senožetnik

Kaj je šlo narobe in s kakšnimi težavami so se soočali na terenu, smo skušali preveriti tudi pri direktorju Gorenjske gradbene družbe Branku Žiberni, a nam odgovorov na vprašanja ni poslal, je pa zato na pismo odgovoril županu, ta pa je odgovor delil z javnostjo. »Sprejemamo vašo kritiko našega dela v vaši občini in predvsem na gradbišču Rondo pri Lidlu,« je priznal direktor in pojasnil, da so takoj po pritožbi župana na gradbišču zamenjali delovodjo, angažirali dodatne delavce za strokovnejšo izvedbo, z nedeljskim delom nadomestili ves zaostanek pri izvedbi del ter obvestili upravljavca prometne zapore ceste, naj ponovno pregleda pravilnost postavitve zapore.

»Na tem mestu sporočam vsem izvajalcem, s katerimi smo imeli opravka v mojih šestih letih županske funkcije in s katerimi bomo še sodelovali, da naj opustijo svojo logiko 'za občino je dobro'. Glede na ohlapne normative in meritve, ki pokažejo, da je vse znotraj normativov, čeprav trese in je valovito, bom začel objavljati telefonske številke odgovornih in elektronske naslove. Ne bom s sodelavci nosil krivde za delo, ki ga nekdo ni opravil ali pa ga je slabo. Velikokrat meritve pokažejo, da je vse v redu, a normativi so očitno precej ohlapni. Zlasti pa to velja za koncesionarje,« sklene župan Marjan Šarec.

Okupacija avantgarde

V galeriji na Pungertu je na ogled razstava avantgardnega likovnega ustvarjalca Živka Kladnika.

Foto: Uroš Frelih

Okupacija v šestindvajsetih slikah: Živko Kladnik

Samo Lesjak

Kranj – Razstava, pomenljivo imenovana po Zafranovićevem filmu Okupacija v 26 slikah (1978), obsega glavne karakteristike Kladnikovega dosedanjega bogatega umetniškega opusa. Avtor namreč kontinuirano sledi nekaterim procesom neoavantgarde, katere temelje in izhodišča je v sklopu t. i. vizualne in konkretne poezije, ki združuje literarne in likovne komponente, z umetnikoma Francijem Zagoričnikom ter Nejčem Slaparjem v skupini Studio Signum postavil že konec sedemdesetih let prejšnjega stoletja.

Razstava predstavlja nadaljevanje avtorjevih galerijskih projektov, v katerih uporablja t. i. ready-made postopek – recikliranje oziroma vključevanje odvrženega gradiva v likovne objekte. Ti imajo obliko kolaža, kreativnega postopka združevanja izrezkov iz časopisov in revij, fotografij, plakatov in fotokopij, s katerimi avtor proizvede neločljiv preplet podob in besede. Pri tem Kladnik osebnoizpovedne komponente povezuje z udarno provokativnostjo in družbenokritično angažiranostjo. Izhodiščna tema so posledice vojaškega genocida v Srebrenici, ki smo mu bili priča v bratomorni balkanski vojni – eni izmed največjih tragedij na sodobnih evropskih tleh, katere rane so odprte še danes.

»Poudarjena je vsebinska podstat avtorjevega ciklusa. Kolaži prehajajo v asemblaže, saj so njihov sestavni del poleg rdečega lepilnega traku tudi koščki žice. Kladnik nas tako opozarja na podobne genocidne dogodke in procese, ki se tudi danes odvijajo po svetu,« je avtorja predstavil umetnostni zgodovinar in kritik Damir Globočnik. Prav z aktom kontinuiranega ustvarjanja avtor ohranja komponento ne-pozabe, moralno vpetost nas vseh v tok zgodovine. Kladnikov umetniški opus je zato namerno nezaključen projekt, ki skozi misel in spomin odpira prostor svobode sodobnega subjekta. Na odprtju razstave na Pungertu sta bila prikazana tudi dva tematsko povezana filmska projekta avtorja Primoža Jenka. Žitno polje je projekcija, ki prikazuje segmente iz bivanjske poti žitnega klasja ter kompleksno eksistencialno dialektiko, povezano z njo, medtem ko je projekt Tišina dvojine pretresljiva zgodba mladega para, ki ju ločijo vojne vihre.

Zgodba, ki živi in opozarja

V Galeriji Atrij Občine Tržič je na ogled razstava fotografa Luke Dakskoblerja z naslovom Srebrenica, 11. julij. Fotoreportaža, posneta leta 2010 ob obeležitvi petnajste obletnice pokola, ni le večni dokument časa, žal je tudi vedno znova in vse bolj aktualna.

Igor Kavčič

Luka Dakskobler se tokrat predstavlja s ciklom fotografij iz Srebrenice. / Foto: Luka Rener

Tržič – V Tržiškem muzeju so poletni razstavni termin v Galeriji Atrij Občine Tržič namenili zanimivi in zelo aktualni razstavi z naslovom Srebrenica, 11. julij fotoreporterja Luke Dakskoblerja. »V razstavnem programu Galerije Atrij Občine Tržič se skozi leto zvrstijo številne likovne, fotografske, zgodovinske in druge razstave in z vsako izmed njih si prizadevamo biti vitalni del mesta, hkrati pa prek vizualne oziroma likovne govorice nagovoriti čim širši krog ljudi in obiskovalcev. Tudi s temami, ki se dotikajo bolj socialno in družbeno kritične problematike, kamor sodi tudi tokratna razstava,« je v uvodu k razstavi povedala kustosinja Tržiškega muzeja Janita Košir in dodala, da z razstavo obeležujejo tudi spoštljiv spomin in opomin hkrati na tragični dogodek v Srebrnici.

Tako kot vsako leto so tudi letos v Srebrenici obeležili obletnico pokola, ki se je zgodil po padcu mesta v srbske roke, ko je bilo 11. julija 1995 med vojno v Bosni in Hercegovini ubitih približno osem tisoč bosanskih muslimanov. To je bil največji množični poboj v Evropi po drugi svetovni vojni. Fotografije Luke Dakskoblerja so nastale ob 15. obletnici pokola leta 2010 med dvodnevnim žalovanjem in obredom pokopa 775 žrtev, kar ostaja največji množični pokop v moderni zgodovini Evrope.

Kakšen je bil pred leti fotografov motiv, da se je podal na ta dogodek v Srebrenico in na njem posnel serijo posnetkov, iz katere izbor je tokrat na ogled v atriju? »V Srebrenico sem šel iz dokaj romantičnega vzgiba, da bom s fotografijami dogodka pripomogel, da se nanj ne pozabi. Šel sem zato, da tudi sam skozi svoj pogled povem to žalostno zgodbo. Občutki tam so bili zelo močni,« je povedal Luka Dakskobler in strnil spomin na dva dni, ki jih je preživel na velikem grobišču v Potočarih. »Na dogodku je bilo ogromno fotografov, saj je medijska pozornost vsako leto na ta datum zelo velika, ampak ljudje, svojci ubitih se na to ne ozirajo, saj želijo to žalostno zgodbo čim večkrat pokazati, čim več govoriti o njej in s tem opozarjati nanjo.« Kot fotograf je bil tudi zato vseskozi spoštljiv do žalujočih: »Večino časa ne fotografiraš, ko pa vidiš motiv, ki bi ga rad prenesel tudi drugim, počasi in obzirno dvigneš fotoaparat, narediš posnetek, aparat odložiš in mirno stojiš naprej. Govorim o dogodku, ki se ga je leta 2010 udeležilo več kot šestdeset tisoč ljudi, o zadnjem dejanju, ko je množica rok ponesla krste do grobov.

Presunljiva je že prva fotografija, na kateri ženski gledata na spisek ljudi, katerih posmrtni ostanki bodo tokrat pokopani, in o tem po mobilnem telefonu sporočata svojcem, močan vtis na gledalca naredijo vrste z zelenimi zastavami pokritih krst, ki jih je Luka posnel v polmraku, kar še bolj vzbuja zlovešč občutek smrti, a hkrati tudi življenja, ko ob njih vidimo žalujoč ženske. Z njimi spomin na umrle živi naprej. Dakskobler je prepričljiv tudi v različnih zornih kotih, ki jih uporablja v predstavljanju osnovnega motiva, ko na primer prenašanje krste fotografija 'od spodaj'. Grozljive so fotografije številk na krstah, in še bolj, ko te dobijo imena in se na pomniku pojavljajo dolgi spiski pokopanih, ko en priimek nosi več kot sto umrlih. V času razstave bo na ogled tudi multimedija, kjer so na voljo kratki filmski izseki in številne druge fotografije, ki jih tokrat ni na razstavi. Tokrat je na ogled izbor dvajsetih fotografij.

Se mu je zatresla roka pri takih posnetkih, koliko se je njega zgodba osebno dotaknila? »Spominjam se, da je bilo zelo vroče, prostor v spominskem parku je bil nekako nasičen z žalostjo, vsi so žalovali, jokali. Seveda se te vse to zelo dotakne, ko z njimi hodiš med grobovi in ženske žalujejo za možmi, očeti in sinovi, kot bi bilo včeraj. Težko je,« pripoveduje Luka Dakskobler. Hkrati pa poudarja: »Ampak v tistem trenutku moraš glavo nekako preurediti, saj si tam, da posnameš in posreduješ zgodbo naprej, zato ne smeš dopustiti, da te situacija premaga. Vdihneš, se prepričaš v to, kar delaš, in greš naprej. Luka velja za odličnega fotoreporterja, posebno blizu so mu zgodbe, ki se dotikajo socialnih in naravovarstvenih tem, ki se ga dotaknejo kot človeka. Ogled razstave toplo priporočamo, saj govori o največjem zločinu po drugi svetovni vojni na tleh Evrope, obenem pa se posredno dotika tudi vseh zločinov proti človečnosti, ki se v svetu v različnih oblikah dogajajo še danes. Razstava bo na ogled do konca avgusta.

Za zaključek Cello attacca!

Jutri zvečer se bo po štirinajstih dneh zaključil 21. Festival Bled.

Igor Kavčič

Bled – S koncertom ansambla Cello attacca!, v katerem igrajo mladi violončelisti pod umetniškim vodstvom profesorice Karmen Pečar Koritnik, se bo jutri, v soboto, 16. julija, ob 20.30 v cerkvi sv. Martina zaključil letošnji 21. Festival Bled. V ansamblu se bodo tokrat predstavili mladi violončelisti Gal Golob, Petra Hafner, Rahela Ipavec, Urban Megušar, Alma Pleteršek Fajfer, Nejc Rupnik, Zala Vidic in njihova mentorica Karmen Pečar Koritnik.

Ansambel, ki je pred leti nastal prav na pobudo Jerneja Brenceta v okviru Festivala Bled, na vsakem svojem nastopu pripravi temo, iz katere črpa program koncerta. Lani je to bil tango, letos bo nekaj etna, sicer pa klasični program. Študenti so tako zavzeti v delavnici, da mora prof. Karmen Pečar Koritnik paziti, da dela ustrezne premore, da ne pride do vnetij zapestij, smo med drugim izvedeli na obisku na violončelističnem mojstrskem tečaju. Vadijo po cele dneve, le z odmorom za kosilo. Pri tem jih Pečar Koritnikova spodbuja h kreativnosti, saj veliko stvari predlagajo tudi sami. V ansamblu je izvrstno vzdušje, mladi glasbeniki so zelo povezani med seboj.

Jutri zvečer se nam nedvomno obeta čudovit zaključek letošnjega Festivala Bled.

Mladi violončelisti med vajami na mojstrskem tečaju pri Karmen Pečar Kritnik / Foto: Boris Pretnar

Na vrhu dva naša plezalca

Na uvodni tekmi svetovnega pokala v težavnosti v Chamonixu sta slavila Janja Garnbret in Domen Škofic ter tako poskrbela za zgodovinsko dvojno zmago naših športnih plezalcev.

Vilma Stanovnik

Radovljica – Naša športna plezalca, Domen Škofic (ŠPO PD Radovljica) in Janja Garnbret (Šaleški AO), sta v torkovem večernem finalu uvodne tekme za svetovni pokal v težavnostnem plezanju premagala vse konkurente in poskrbela za dvojno slovensko zmagoslavje. To sta bili prva Janjina in druga Domnova zmaga v svetovnem pokalu in odličen začetek nove sezone v težavnosti, v kateri plezalce čaka še sedem tekem, septembra tudi svetovno prvenstvo v športnem plezanju.

»Vedno je težko na začetku sezone, saj ne veš, kaj pričakovati. Na treningih sem se počutil vrhunsko, a nisem vedel, kaj bi to lahko pomenilo. Na srečo sem letos vse te misli pospravil v kot in sproščeno odplezal v polfinalu, ta pa mi je dal samozavest in vstopnico v finale z magičnim vzdušjem, kjer sem dal svoj maksimum. S plezanjem sem izredno zadovoljen, zmaga za povrhu z Janjo pa je bila še toliko slajša,« je po zmagoslavju povedal 22-letni Domen Škofic, ki je svetovni pokal v težavnosti lani sklenil na skupnem četrtem mestu, v lanski sezoni pa osvojil tudi prvo zmago v svetovnem pokalu. Drugo mesto je dosegel Italijan Stefano Ghisolfi, tretji pa je bil Avstrijec Jakob Schubert.

Domen Škofic iz Vrbenj pri Radovljici se je izkazal že na prvi letošnji tekmi in v večernem finalu premagal vse konkurente. / Foto: Luka Fonda

Uspeh slovenske reprezentance je s šestim mestom dopolnila Mina Markovič (ŠPK Plus), slovenske barve pa so zastopali še Urban Primožič (PK Škofja Loka), ki je dosegel 20. mesto, ter Rebeka Kamin (AO PD Domžale) in Martin Bergant (PK Škofja Loka), ki sta tekmo zaključila na 22. mestu.

Športne plezalce naslednja tekma čaka že ta konec tedna v švicarskem Villarsu.

Izbrana slovenska reprezentanca za Rio

Vilma Stanovnik

Kranj – Minuli torek je izvršni odbor Olimpijskega komiteja Slovenije potrdil reprezentanco za olimpijske igre v Riu de Janeiru. Slovenija bo tam nastopila v štirinajstih športih, in sicer atletiki, športni gimnastiki, jadranju, judu, kajaku na divjih in mirnih vodah, cestnem in gorskem kolesarstvu, namiznem tenisu, plavanju, daljinskem plavanju, rokometu, strelstvu in triatlonu. Na seznamu je 59 športnikov, 36 v moški in 23 v ženski konkurenci, skupaj pa bo naša odprava, ki jo bo vodil nekdanji veslač in olimpijec Iztok Čop, šteje 131 članov.

Največ članov seveda šteje ekipa rokometašev, ki jo bodo poleg 14 igralcev na seznamu dopolnjevali še štirje rezervni igralci. Dokončen seznam bo glavni trener Veselin Vujović določil ta ponedeljek, 18. julija, na spisku pa so tudi trije Ločani: Matej Gaber, Jure Dolenec in Darko Cingesar.

Enajst naših športnikov naj bi nastopilo tudi v atletiki, med njimi tudi peti s pravkar končanega evropskega prvenstva v teku na 400 metrov Luka Janežič iz Vodic ter Anton Kosmač s Hotavelj, ki bo nastopil na maratonski preizkušnji. Močna bo tudi naša plavalna ekipa, v kateri je sedem plavalk in štirje plavalci. Med njimi so tudi člani PK Gorenjska banka Radovljica Anja Klinar, Tjaša Pintar, Robert Žbogar in daljinska plavalka Špela Perše ter plavalka kranjske Zvezde Tjaša Vozel. Plavalki Janja Šegel in Tjaša Pintar še čakata na povabilo Mednarodne plavalne zveze za nastop v individualni disciplini, za zdaj sta le članici štafete, v kateri bo plavala triglavanka Špela Bohinc, če Šeglova ali Pintarjeva dobita vabilo.

Gorenjci bomo imeli svoje zastopnike tudi v kolesarski reprezentanci, saj bosta v njej nastopala Kranjčana Matej Mohorič in Jan Polanec, naša edina zastopnica med gorskimi kolesarkami pa bo Tanja Žakelj. V triatlonu bo nastopila Kamničanka Mateja Šimic.

Čestitke evropskim podprvakom

Kljub številnim lovorikam je naslov klubskih evropskih podprvakov za traške balinarje največji uspeh, z njim pa so si zaslužili tudi čestitke domačega župana Mihe Ješeta.

Vilma Stanovnik

Škofja Loka – »Drugo mesto v Evropi je res izjemen uspeh. Velikokrat vam je za tak podvig zelo malo zmanjkalo, letos pa vam je pomagala tudi sreča in s tem rezultatom ste presegli same sebe. Seveda sem prepričan, da vas še čakajo uspehi in teh vam tudi želim,« je ob čestitkah ekipi Balinarskega društva Lokateks Trata poudaril škofjeloški župan Miha Ješe ter s stiskom rok in priložnostnim knjižnim darilom nagradil člane ekipe evropskih balinarskih podprvakov.

»Drugo mesto v Evropi je največji rezultat našega kluba, čeprav imamo v klubu vrsto igralcev, ki imajo naslove svetovnih in evropskih prvakov. Doslej nam je največ pomenilo tretje mesto na evropskem klubskem pokalnem tekmovanju v Gapu, z drugim mestom v Savigliano v Italiji pa smo to uvrstitev še presegli. To je tudi največji uspeh slovenskega klubskega balinanja,« je poudaril predsednik Lokateksa Trate Bojan Buden in dodal, da imajo na domačem balinišču tudi dobre pogoje za delo. »Edino kar nas teži je pomanjkanje denarja in želimo si, da bi z uspehi dobili kakšnega močnejšega sponzorja, ki ga trenutno še iščemo,« je tudi povedal predsednik Buden.

Člane ekipe evropskih balinarskih podprvakov Lokateksa Trata je sprejel domači župan Miha Ješe. / Foto: Gorazd Kavčič

V Domžalah najprej derbi sosedov

Vilma Stanovnik

Domžale – Ekipa Nogometnega kluba Domžale, ki je v 1. krogu kvalifikacij za evropsko ligo s skupnim izidom 5 : 2 odpravila andorski Lusitanos, se na naslednji stopnički meri z beloruskim Šahtjorjem. Prva tekma je bila včeraj na v Soligorsku, a se do zaključka naše redakcije še ni končala, povratna pa v četrtek, 21. julija, ob 20.30 v Športnem parku Domžale.

Že v nedeljo pa bo v Domžalah prva tekma nove sezone Prve lige Telekom Slovenije. Domžalčani bodo gostili sosede iz ekipe Radomelj, tekma pa se bo začela ob 18.15. V domžalskem napadu bo prvič zaigral 23-letni Elvis Bratanović, ki je za pol leta posojen iz čeških Teplic.

Taler bronast v Umagu

Bohinj – V začetku julija je Umag gostil tekmo svetovnega pokala za mlade v karateju, na katerem je nastopilo več kot tisoč karateistov iz 53 držav. Slovenijo je zastopalo 51 mladih, ki so domov odnesli tri zlata, dve srebrni in pet bronastih odličij. Med gorenjskimi karateisti je najvidnejši rezultat dosegel 16-letni Jaka Taler (Shotokan KK Bohinj), ki je v športnih borbah v kategoriji mladincev do 55 kg osvojil tretje mesto.

Kolesarji na Stari vrh

Poljane – Kolesarska sekcija Indu Team pri Športnem društvu Poljane bo jutri, v soboto, pripravila 16. gorsko kolesarsko dirko Poljane–Stari vrh. Dirka je prva v nizu Pokala polanskih puklov in šteje tudi za Pokal Slovenije ter občinsko prvenstvo občine Gorenja vas - Poljane. Začela se bo ob 10. uri, razglasitev rezultatov pa bo ob 12. uri pred kulturnim domom v Poljanah.

Janežič na tekmo diamantne lige

Vodice – Atlet Luka Janežič iz Vodic, ki je na evropskem prvenstvu v Amsterdamu v teku na 400 metrov s časom 45,65 osvojil peto mesto, je v začetku tedna prejel vabilo za nastop na tekmi diamante lige, ki bo 22. in 23. julija v Londonu. »Želja vsakega atleta je nastopiti na diamantni ligi in ta želja se mi je zdaj uresničila. S trenerjem Rokom Predaničem delava zelo dobro. Vesel sem tudi, da imam zelo dobrega menedžerja, ki mi to tudi omogoča,« je povedal 20-letni Janežič.

Jubilejni plavalni miting

Radovljica – Plavalni klub Gorenjska banka Radovljica bo jutri in v nedeljo organizator 40. plavalnega mitinga Telekom 2016. Svečano odprtje na radovljiškem kopališču bo jutri ob 17.45, finalna tekmovanja pa se bodo oba dneva začela ob 18. uri.

Začetek poletne velike nagrade

Kranj – V francoskem Courchevelu se bo ta konec tedna začela poletna velika nagrada za skakalce in skakalke. Na današnji in jutrišnji moški preizkušnji bodo naše barve branili Robi Kranjec, Jaka Hvala, Anže Semenič, Anže Lanišek, Rok Justin in Ernest Prišlič, na jutrišnji ženski pa Špela Rogelj, Urša Bogataj in Nika Križnar. Peter Prevc je ostal doma na treningu in bo prvič nastopil naslednji konec tedna v Wisli.

Lepo urejena planina v osrčju Jelovice

Na Ribenski in Grofovi planini, na meji med radovljiško in blejsko občino, se letos pase oseminpetdeset goved in deset konj.

Cveto Zaplotnik

Spodnja Lipnica – Ko na Spodnji Lipnici zapeljemo na makadamsko cesto, ki vodi v osrčje Jelovice, nas potlej povsod spremlja gozd – levo in desno, pred nami in za nami. »Monotonost« jeloviškega gozda po več kot pol ure vožnje prekine dobro dostopna in lepo urejena planina – Ribenska in Grofova planina, s katero gospodari istoimenska agrarna skupnost. Kot je povedal njen predsednik Jože Smole, so kmetje s Koritnega, Ribnega in Bodešč dobili Ribensko planino v last v času agrarne reforme Marije Terezije, a ker so kasneje ugotovili, da je premajhna za njihove potrebe, so kmetje s Koritnega in iz Ribnega kupili od radovljiških grofov še del planine, t. i. Grofovo planino. Tako je nastala Ribenska in Grofova planina, s katero je gospodarila agrarna skupnost. Njeno premoženje je bilo po drugi svetovni vojni podržavljeno, po uveljavitvi zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic pa so kmetje iz teh vasi 1995. leta ustanovili novo agrarno skupnost, ki ji je uspelo dobiti nazaj skoraj vse odvzeto premoženje, to je 24 hektarjev velik planinski pašnik, okrog 18 hektarjev gozdov in še nekaj travnikov v nižini. Agrarna skupnost ima danes 72 članov, od tega je 70 fizičnih oseb, članici pa sta tudi Občina Bled in Rimokatoliška cerkev – župnija Ribno. Od 35 do 40 članov se še ukvarja s kmetovanjem, štirinajst članov ima letos tudi živino na paši, poleg teh še dva od drugod. Za vse premoženje, ki je bilo vrnjeno nekdanjim članom, morajo speljati dedne postopke. Doslej so jih končali dobro tretjino, v nekaterih primerih je bilo za posamezni delež tudi šestnajst dedičev. »Dednih postopkov ne spodbujamo več, saj jih mora po novem zakonu o agrarnih skupnostih po uradni dolžnosti speljati država,« je dejal Jože Smole in poudaril, da bo agrarna skupnost lahko delala po novem zakonu šele potlej, ko bo urejeno dedovanje za več kot polovico solastnine. Dokler se ne bo preoblikovala in prilagodila novemu zakonu, toliko časa tudi ne bo mogla uveljavljati prednostne pravice za nakup deležev. »Zaradi tega nas že boli glava. Nekateri člani so ugotovili možnost za zaslužek in deleže prodajajo,« je dejal Jožef Smole in dodal, da se kupci pojavljajo tudi od drugje – celo iz Bele krajine.

Jože Smole, četrto leto predsednik agrarne skupnosti

Na planini običajno začnejo s pašo prve dni junija, končajo pa sredi septembra. Letos se na njej pase 58 goved in 10 konj, kar je glede na dopustno obremenitev (glav velike živine na hektar) že skrajna meja. Pogoji za pašo so dobri. Vode imajo dovolj – poleg več vodnih izvirov tudi 50 kubičnih metrov velik rezervoar, tako da jim je zadnja leta tudi v bolj sušnih dneh ni treba voziti na planino. Planina je dobro dostopna, v normalnih letih je krme dovolj, elektriko pridobivajo s pomočjo solarne tehnike, za rezervo imajo še agregat. Zadnja leta so v ureditev dostopne poti, planine in pastirske koče vložili okrog 30 tisoč evrov, v prihodnosti bi radi še nekoliko povečali pašne površine in v pastirski koči uredili skupna ležišča.

Živina že dobro ve, kdaj pastir Franci Erman pride s priboljškom.

Ribenska in Grofova planina, v ozadju pastirska koča

Odkupne cene mleka

Cveto Zaplotnik

Kranj – Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne maja letos za mleko, dostavljeno v mlekarno ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 24,27 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 13 centov ali za 0,52 odstotka manj kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,10 odstotka maščobe in 3,36 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 26,17 evra in je bila za 25 centov ali za 0,95 odstotka nižja kot aprila. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 21,17 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 23,46 evra.

Odkupna cena (v evrih/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standardna) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarn		Cena odkupovalcev	
	*standardna	*dejanska	*standardna	*dejanska
December 2012	31,00	32,56	26,56	30,71
December 2013	36,23	38,36	31,06	36,12
December 2014	32,64	34,09	27,77	31,72
December 2015	28,88	30,70	24,86	28,33
Januar 2016	28,07	29,98	24,06	27,45
Februar 2016	27,01	9,02	23,50	26,65
Marec 20016	25,63	27,87	22,42	25,13
April 2016	24,40	26,42	21,35	23,64
Maj 2016	24,27	26,17	21,17	23,46

Evropski komisar v Poljanski dolini

Gorenja vas – Včeraj sta Slovenijo obiskala evropski komisar za kmetijstvo in razvoj podeželja Phil Hogan in komisarka za promet Violeta Bulc. Hogan se je med drugim srečal s kmetijskim ministrom Dejanom Židanom, s katerim sta popoldne obiskala tudi kmetiji Ljubica in Pustotnik v Poljanski dolini. Na slednji se jima je pridružila tudi Bulčeva, ki sicer v okviru svojega delovnega področja razvija koncept sodobnega podeželja.

Lokalno pridelano za domačine

V Društvu Sorško polje so pred nedavnim pripravili alternativni predlog razvoja kmetijstva na Sorškem polju in na Gorenjskem.

Cveto Zaplotnik

Podreča – Kot so zapisali v program, je bilo v preteklosti Sorško polje znano po pridelavi krompirja, žit, detelj in vrtnin, zdaj pa je glavna dejavnost prireja mleka, ki ji je podrejena tudi pridelava krmnih rastlin za govedo. Kmetijstvo se je usmerilo v intenzivno živinorejo, pri tem pa ni dajalo večjega poudarka varovanju okolja in naravnih virov, še zlasti podtalnice. »Zgrešeno politiko zadnjih dvajsetih let je treba popraviti ... Čas je, da se še kakšna kmetija več na Sorškem polju odloči za ekološko kmetovanje ali pa vsaj za izvajanje ukrepov Kmetijsko okoljskega podnebnega programa,« pravijo v društvu in dodajajo, da bi na Sorškem polju lahko pridelovali krompir, žita, zelenjavo, krmne rastline, zelišča in nekatere sadne vrste, pridelke predelovali na kmetijah v okviru dopolnilnih dejavnosti in jih ponudili lokalnemu prebivalstvu.

Bo prihodnost kmetijstva na Gorenjskem usmerjena v oskrbo Gorenjcev ali pa se bodo Gorenjci še naprej oskrbovali s hrano, pripeljano iz drugih držav, za katero ni znano, kje in v kakšnih pogojih je zrasla, se sprašujejo v Društvu Sorško polje, kjer so prepričani, da prvi in najpomembnejši odgovor na to vprašanje ponujajo potrošniki, ki se sami odločajo, kje bodo kupovali hrano in s kako kvalitetno hrano se bodo oskrbovali. Drug korak je pridelava kakovostne hrane v lastnih vrtovih, tudi nekatere občine na Gorenjskem podpirajo tovrstno vrtičkarstvo in pomagajo občanom pri ureditvi vrtičkov. Tretji korak je ukrepanje kmetijske politike tako na ravni države kot v občinah, ki lahko veliko prispevajo k širjenju zavedanja o pomenu lokalne pridelave za potrebe domačega prebivalstva. Četrti, najodločilnejši korak, je odločitev pridelovalcev, da pridelujejo kakovostno domačo, ekološko hrano, ki jo številni potrošniki cenijo in iščejo, in da s ponudbo takšne hrane prehitijo tuje dobavitelje, ki so zelo aktivno vstopili na trg.

Društvo Sorško polje je zadnjo majsko soboto pripravilo za člane društva in za kmete s Sorškega polja ekskurzijo v Goriška brda, kjer so si ogledali tudi kmetije, ki se ukvarjajo s sadjarstvom, vinogradništvom in oljkarstvom.

Podjetje z vizijo

RLS Merilna tehnika je uspešno podjetje s sedežem v Komendi, ki izdeluje visokotehnološke senzorje pomika in rotacije. V poslovnem letu 2014/2015 so prihodke povečali za kar oseminpetdeset odstotkov, število zaposlenih pa se je od leta 2012 podvojilo.

Aleš Senožetnik

Komenda – Podjetje z jasno vizijo postati eden izmed vodilnih proizvajalcev rotacijsko-linearne senzorike (RLS) na svetu je leta 1989 ustanovil elektroinženir Janez Novak. RLS Merilna tehnika, ki ima prostore v Poslovni coni Komenda, je naravnano v razvoj in proizvodnjo visokotehnoloških senzorjev pomika in rotacije, ki se uporabljajo v različnih panogah. Med drugim so vgrajene v industrijske robote, medicinske naprave in celo elektrarne. Preizkušajo pa jih tudi že v letalski industriji. Leta 2006 so kvaliteto podjetja iz Komende prepoznali pri ameriški vesoljski agenciji NASA, ki je enega izmed njihovih produktov razglasila za izdelek meseca. Za svoje uspešno delo so prejeli številne nagrade, med drugim zlato gazelo 2015, bili so finalist izbora za najboljšega zaposlovalca, pred kratkim pa so pri časniku Finance dobili priznanje za najboljšega slovenskega izvoznika.

Prihodke povečali za več kot polovico

Podjetje, ki je izrazito razvojno usmerjeno, je v preteklem poslovnem letu prihodke iz prodaje povečalo za kar 58 odstotkov, na 12,6 milijona evrov. »Povečanje prodaje je v veliki meri rezultat našega uspešnega prepoznavanja potreb kupca in razvoja trga. Naš razvoj je usmerjen v razvijanje izdelkov z visoko dodano vrednostjo,« pravi direktor podjetja Janez Novak, ki dodaja, da je bil lanskoletni poslovni izid nad pričakovanji.

Pomembnejša prelomnica za njihov razvoj se je zgodila leta 2000, ko so vstopili v partnerstvo z britanskim podjetjem Renishaw, ki je tudi 50-odstotni lastnik podjetja iz Komende. Allen Roberts iz Renishawa je tako tudi sodirektor podjetja RLS. Kot pravi Novak, Renishaw zaposluje izvrstne prodajne inženirje, ki zastopajo njihove izdelke in skrbijo, da se glas o njihovih inovacijah širi po vsem svetu.

RLS je namreč izrazito naravnan na tuje trge in izvozi kar 95 odstotkov svojih izdelkov, največ, kar 38 odstotkov, v ZDA, ki je poleg kitajskega in nemškega tudi najbolj konkurenčen trg. »Poleg odličnih lastnostih naših izdelkov smo običajno pred konkurenco zaradi odzivnosti, saj lahko rešitev (tudi po meri) stranki ponudimo v relativno kratkem času,« pravi Novak, ki se zaveda, da je za dobro delovanje podjetja pomembno zadovoljstvo delavcev. »Zavzemamo se za zdravo in spodbudno okolje, v katerem ima vsak posameznik dovolj priložnosti za strokovno in karierno rast.« Mlade kadre pogosto iščejo na fakultetah, jih štipendirajo ali povabijo na prakso.

Foto: arhiv podjetja RLS Merilna tehnika

Janez Novak, direktor uspešnega komendskega podjetja RLS Merilna tehnika

Načrtujejo širitev prostorov

Uspešnost podjetja se kaže tudi v stalni rasti števila zaposlenih. Zgolj v zadnjem letu so jih zaposlili 25. Širjenje podjetja je v letu 2012 pripeljalo do odločitve vodstva o novih prostorih v Poslovni coni Komenda. Odkar so se preselili v nove prostore, so zrasli s 50 na 115 zaposlenih, zato že razmišljajo o širjenju prostorskih kapacitet. Pri načrtovani rasti nameravajo z gradnjo dodatnih prostorov začeti v naslednjih dveh letih.

Janez Novak in podjetje RLS Merilna tehnika sta dokaz, da je s pravo idejo in trdim delom tudi v Sloveniji mogoče ustvariti uspešno podjetje. »Mislim, da ima lahko ambiciozen podjetnik z vizijo in odgovornim odnosom do zaposlenih in okolja veliko priložnost za uspeh. Država je ustroj, ki se počasi prilagaja potrebam gospodarstva, in ne moremo čakati na to, da bo ponudila za nas najboljšo priložnost za razvoj. Glede na moje izkušnje je že na začetku pomembno poiskati dobrega (tujega) partnerja in se odpirati na tuje trge,« zaključuje Janez Novak.

Brezposelnost se znižuje

Konec junija je število iskalcev zaposlitve prvič po šestih letih padlo pod mejo sto tisoč. Zmanjševanje brezposelnosti je opazno tudi v občinah na Gorenjskem.

Aleš Senožetnik

Kranj – Po podatkih Zavoda za zaposlovanje (ZRSZ) je bilo ob koncu junija v državi 99.795 registriranih brezposelnih oseb, kar je 2,4 odstotka manj kot maja in 9,5 odstotka manj kot v enakem obdobju lani. Junija se je tako brezposelnost prvič po letu 2010 spustila pod mejo sto tisoč brezposelnih oseb. Tako kot po vsej državi brezposelnost upada tudi na Gorenjskem. Konec junija so na Območni službi ZRSZ v Kranju zabeležili 12,3-odstotno znižanje brezposelnosti v primerjavi z lanskim junijem, kar je več kot na državni ravni.

»Sedaj se zaposlujejo tudi starejši in dolgotrajno brezposelni ter mladi brez izkušenj, saj na zavodu najbolj iskanih kadrov ni več veliko. Očitno so delodajalci spoznali, in v to jih želimo tudi mi prepričati, da so se ljudje pripravljeni marsikaj naučiti in tudi prekvalificirati, da bi se lažje zaposlili,« je dogajanje na trgu dela pokomentiral direktor Območne službe Kranj Drago Perc, ki glavne razloge za rast zaposlovanja vidi v povečanju gospodarstva, predvsem izvoza. Največje povpraševanje je po delavcih za preprosta dela in v predelovalnih dejavnostih, voznikih tovornjakov, natakarjih in prodajalcih.

Kot dodaja Perc, izkušnje Kranjske enote Zavoda za zaposlovanje kažejo, da je ravno Gorenjska med tistimi regijami, ki najhitreje občuti premike v gospodarstvu: »Med prvimi smo občutili krizo in tako sedaj prvi čutimo tudi okrevanje gospodarstva.«

Da bi se trend upadanja brezposelnosti nadaljeval in morda dosegel raven pred krizo, ko je bilo v letih 2007 in 2008 brez dela med šestdeset in sedemdeset tisoč ljudi, pa skrbijo tudi finančne spodbude Evropske unije in države. Trenutno na Zavodu za zaposlovanje poteka projekt Zaposli.me, prek katerega lahko podjetja z zaposlitvijo brezposelne osebe pridobijo med pet in sedem tisoč evrov subvencije, ki jih predvidevajo za zaposlitev več kot šest tisoč oseb.

Najnižja brezposelnost v Žireh

Med slovenskimi občinami z najnižjo stopnjo brezposelnosti so v samem vrhu občine Žiri, Gorenja vas - Poljane, Cerklje, Preddvor ter Železniki. Vse beležijo manj kot pet odstotkov brezposelnih občanov, kar je dobrih sedem odstotnih točk pod državnim povprečjem. Župan Občine Žiri Janez Žakelj razloge za nizko stopnjo brezposelnosti vidi v delavnosti in iznajdljivosti tamkajšnjih prebivalcev. »Morda je razlog ravno v oddaljenosti in nedostopnosti doline, kar je lahko v določeni meri tudi izziv. Ljudje vedo, da je treba biti delaven in iznajdljiv, da si lahko uspešen,« pravi župan Žirov, kjer po zadnjih dostopnih podatkih AJPES-a in Statističnega urada podjetniško dejavnost opravlja 332 podjetij in samostojnih podjetnikov, znotraj meja občine pa je delo našlo tisoč tristo od dva tisočih delovno aktivnih občanov.

Foto: Gorazd Kavčič

Ugodne razmere v gospodarstvu se kažejo v zmanjševanju števila brezposelnih, ki je konec junija prvič po šestih letih padlo pod sto tisoč (fotografija s podjetja Acroni na Jesenicah).

Dogovorjena mini davčna reforma

Pri dohodnini bosta razbremenjena nižji in srednji dohodkovni razred in nagrade za uspešnost, ostaja razred s 50-odstotno obdavčitvijo.

Danica Zavrl Žlebir

Predloga novel zakonov o dohodnini in davku od dohodkov pravnih oseb gresta po dokončni uskladitvi v koaliciji v javno obravnavo, ki bo trajala do 29. julija, nato bo o njima sklepala vlada, jeseni pa državni zbor in z novim letom naj bi začela veljati. Predloga prinašata davčno prestrukturiranje z razbremenitvijo plač in plačil za delovno uspešnost. Pri dohodnini bodo razbremenili nižji in srednji razred ter nagrade za uspešnost, ohranja se 50-odstotni razred, zvišuje se stopnja davka od dohodkov pravnih oseb.

Predlagane spremembe so naslednje: sprememba lestvice za odmero dohodnine, in sicer se med drugi in tretji dohodninski razred uvede nov davčni razred pri neto davčni osnovi v višini 48.000 evrov in s stopnjo 34 odstotkov, hkrati pa se zniža stopnja dohodnine v četrtem davčnem razredu z 41 na 39 odstotkov, medtem ko stopnja v zadnjem, najvišjem davčnem razredu ostane nespremenjena, 50 odstotkov: zvišuje se dohodkovni prag za upravičenost do najvišje dodatne splošne olajšave za 300 evrov, in sicer s sedanjih 10.866 na 11.166 evrov; uvaja se razbremenitev dela plače za poslovno uspešnost po zakonu, ki ureja delovna razmerja, v višini 70 odstotkov povprečne mesečne plače v državi; zvišuje se stopnja davka od dohodkov pravnih oseb za dve odstotni točki, in sicer s 17 na 19 odstotkov.

»Predloga zakonov določata ukrepe za davčno razbremenitev dela in ukrepe za nadomestitev izpada. Osnovni namen sprememb je znižanje davčne obremenitve dohodkov iz dela, zlasti davčne razbremenitve visoko strokovnih in najproduktivnejših zaposlenih, ki najbolj prispevajo k dodani vrednosti v podjetjih. S tem se bo zagotovilo konkurenčnejše poslovno okolje za podjetja, ki zaposlujejo v Sloveniji, ohranjanje delovnih mest v Sloveniji ter pozitiven vpliv na produktivnost in učinkovitost v podjetjih,« pojasnjujejo na finančnem ministrstvu.

Počasneje mimo Jesenic

Po avtocesti mimo Jesenic tudi prepoved prehitevanja za tovorna vozila

Nova cestnoprometna predpisa na dvajsetkilometrskem odseku od Vrbe proti Karavankam veljata že od prejšnjega tedna. / Foto: Tina Dokl

Simon Šubic

Jesenice – Omejitev hitrosti je na zgornjem delu gorenjske avtoceste že od prejšnjega tedna omejena na 110 km/h, česar pa veliko voznikov očitno še vedno ni opazilo. To ugotavljajo tudi gorenjski policisti, ki so ta teden opozorili, da na 20-kilometrskem avtocestnem odseku med Vrbo in Karavankami v obeh smereh vožnje od prejšnjega tedna veljata dve novi omejitvi. S prometnim znakom za omejitev hitrosti je na odseku od Vrbe do predora Karavanke v obeh smereh spremenjena najvišja dovoljena hitrost s 130 km/h na 110 km/h. Na celotnem odseku je v obeh smereh vožnje s prometnim znakom prepovedano tudi prehitevanje za tovorna vozila.

»Gorenjski policisti so na tem odseku, ki nima odstavnega pasu, zlasti poleti pa je zelo obremenjen z zastoji vozil, v zadnjih desetih letih obravnavali 320 prometnih nesreč, v katerih je bilo poškodovanih več kot 130 udeležencev, pet pa jih je umrlo,« je razlog za znižanje najvišje dovoljene hitrosti na avtocesti mimo Jesenic predstavil Bojan Kos, tiskovni predstavnik Policijske uprave Kranj. Prometni policisti so v torek z merjenjem hitrosti z nadvozov tudi že preverili, kako vozniki upoštevajo znižanje dovoljene hitrosti. Ugotovili so šest prekoračitev hitrosti nad 150 km/h, najvišja izmerjena hitrost pa je bila 162 km/h.

Jeseničan osumljen roparske tatvine

Simon Šubic

Jesenice – Jeseniški kriminalisti so preiskali roparsko tatvino, v kateri je storilec na jeseniški železniški postaji marca letos napadel oškodovanca in mu vzel denarnico. Storitve roparske tatvine, za kar je zagrožena kazen od enega do desetih let zapora, so osumili Jeseničana, ki je v čakalnici železniške postaje oškodovanca najprej prosil za menjavo denarja, ko pa je oškodovanec v roke prijel denarnico, ga je osumljeni s silo zbil na tla in mu jo iztrgal iz rok. Po dejanju je storilec s kraja pobegnil. Kriminalisti so osumljenca v preteklosti že obravnavali za manjša premoženjska kazniva dejanja.

Pijana voznica trčila v hišo

Škofja Loka – Škofjeloški policisti so v ponedeljek pozno zvečer pridržali mlajšo voznico, ki je z osebnim avtomobilom v Puštalu zaradi neupoštevanja pravil varne vožnje pod vplivom alkohola (0,95 mg/l) povzročila prometno nesrečo. Z avtomobilom je po trčenju v varovalno ograjo s ceste zapeljala na dvorišče in trčila v stanovanjsko hišo. V nesreči je nastala samo materialna škoda, voznico pa policisti obravnavajo v prekrškovnem postopku.

Prepir reševala s kijem

Radovljica – Policisti so v sredo v Radovljici na javnem kraju obravnavali hujši prepir med tremi osebami. V prepiru sta dva moška uporabila tudi kij, po dejanju pa sta med bežanjem v naglici z avtomobilom na javnem parkirišču trčila v drugo vozilo. Radovljiški policisti so ju kasneje izsledili. V zvezi s prepirom policisti zbirajo obvestila o sumu kaznivega dejanja, o prometni nesreči pa vodijo prekrškovni postopek.

Priznala pečanje z drogami

Kranjsko okrožno sodišče je Ljubljančanu Saši Gavriću in Tržičanu Saši Stojniću, vodilnima možema v mamilarski združbi, dosodilo zapor – prvemu štiri leta in pol, drugemu pa tri leta.

Simon Šubic

Kranj – Tridesetletni Ljubljančan Saša Stojnić in 28-letni Tržičan Saša Gavrić sta na predobravnavnem naroku, ki je v ponedeljek potekal na Okrožnem sodišču v Kranju, priznala, da jima je kranjsko tožilstvo pravilno pripisovalo vodilni vlogi v dobro organizirani hudodelski združbi, ki je več let tihotapila droge v Avstrijo. S takojšnjim priznanjem krivde sta si izposlovala milejši kazni, kot bi ju sicer zanju zahtevala tožilka Vesna Primožič, če bi prišlo do klasičnega sojenja. Sodnica Andrijana Ahačič je tako Stojniću izrekla štiri leta in pol zapora, Gavriću pa tri leta. Tržičan je na koncu za kaznivo dejanje prepovedane proizvodnje in prometa z drogami prejel še za devet mesecev nižjo zaporno kazen, kot je v zameno za takojšnje priznanje predlagala tožilka, sodba pa je bila ugodna tudi za Ljubljančana, saj je sodnica tokratno kazen združila s pravnomočno kaznijo treh let in pet mesecev zapora, ki je bila Stojniću za istovrstno kaznivo dejanje pred dvema letoma izrečena v Ljubljani, in določila enotno kazen sedem let in pol zapora. Ob tem je sodnica še določila, da se v izrečeno kazen Stojniću všteje že prestani zapor za »ljubljansko« sodbo, obema pa tudi čas, ki sta ga prestala v priporu v tej zadevi. Obema je zaradi ponovitvene nevarnosti do pravnomočnosti sodbe podaljšala pripor.

Ljubljančanu Saši Stojniću je kranjsko okrožno sodišče zaradi sodelovanja pri organizirani preprodaji droge v Avstrijo prisodilo štiri leta in pol zapora. / Foto: Primož Pičulin

V priporu sta se Stojnić in Gavrić znašla sredi julija 2015, ko so gorenjski kriminalisti v sodelovanju z avstrijskim kolegi prekinili delovanje kriminalne združbe, ki naj bi v nekaj letih iz Ljubljane prek Tržiča v Celovec za nadaljnjo ulično preprodajo dostavila okoli 50 kilogramov heroina in neugotovljeni količini kokaina in konoplje, kot je pred letom dni na novinarski konferenci razkril vodja gorenjskih kriminalistov Primož Donoša. V lanski obsežni zaključni kriminalistični preiskavi so gorenjski in avstrijski policisti in kriminalisti izvedli 17 hišnih preiskav na obeh straneh Karavank, pri tem pa zasegli tudi kilogram heroina (Stojniću) in nekaj druge droge. V celotni preiskavi so gorenjski kriminalisti obravnavali devet oseb, ki naj bi storile najmanj 26 kaznivih dejanj s področja prepovedanih drog, avstrijski kriminalisti pa okoli 40 oseb.

»Obžalujem, ker sem bil zapeljan. Ljudje so mi obljubljali službo, šlo je pa za povsem nekaj drugega. Zdaj, ko sem eno leto v priporu, sem ugotovili, kakšno krivico in škodo sem povzročil sebi in družini,« je pred izrekom sodbe povedal Gavrić, ki je sodišče prosil za razumevanje in milo kazen ter obljubil, da se ne bo nikdar več znašel v kazenskem postopku. Pojasnil je, da si je že poiskal zaposlitev v gradbenem podjetju, v katerem bo začel delati takoj po prihodu iz zapora. »Naprej bom živel pošteno, delati znam in imam delovne navade. Odkar sem v priporu, se mi je ponovila depresija zaradi vsega tega in sem spet moral začeti jemati antidepresive,« je še dejal 28-letni Tržičan, ki ga je pred sodiščem zagovarjala kranjska odvetnica Anka Kozamernik iz Odvetniške pisarne Csipö in Kozamernik.

Stojnić je povedal, da je sam kriv, da je postal del kriminalnega podzemlja. »Dejanje priznam in ga obžalujem. Kazen me je izučila, to se ne bo več ponovilo. S kriminalno dejavnostjo sem se začel ukvarjati zaradi zaslužka in ker sem bil v slabi družbi. Ko bom prišel iz zapora, se bom čim prej zaposlil, zaposlitev imam že zagotovljeno,« se je kesal Ljubljančan, ki ga je v kazenskem postopku zastopal odvetnik Luka Zajc iz Odvetniške družbe Čeferin in partnerji.

Usoden zdrs danskega planinca

V torek se je na poti z Voj proti Vodnikovemu domu na Velem polju, potem ko je v skupini planincev zašel z označene poti, smrtno ponesrečil danski planinec.

Simon Šubic

Bohinj – Bohinjski gorski reševalci so julija že sedemkrat priskočili na pomoč planincem, ki so se v gorskem svetu znašli v težavah. Najhujša nesreča se je zgodila v torek popoldne, ko so pri vzponu z Voj proti Vodnikovemu domu na Velem polju trije danski planinci zašli z označene poti na neprehodno območje, pri tem pa je eden zdrsnil v globino in zaradi hudih poškodb na kraju umrl. Ostala dva planinca sta bila nepoškodovana.

»Trojica danskih planincev, kot kaže, ni bila ravno vajena gibanja v gorskem svetu, tudi opremljeni niso bili najbolje. Najbrž so jih zavedle gozdne vlake, ki jih je na tem območju precej, na eno od vlak so zašli tudi oni. Vlake so namreč na začetku še razmeroma široke, potem pa se zožijo, dokler naenkrat ne izginejo, Danci pa so pot kljub temu nadaljevali, dokler niso zašli na zelo neprehodno območje med Vrtačo in planino Trstje, kjer je eden usodno zdrsnil,« je vzrok za torkovo smrtno nesrečo razkril predsednik društva Gorska reševalna služba Bohinj Janez Rozman, ki je koordiniral reševanje danskih planincev. Kot je dodal, sta preživela planinca o nesreči po telefonu obvestila lastnika prenočišč v Stari Fužini, pri katerem so spali, in mu podala natančne koordinate mesta nesreče, tako da so jih gorski reševalci zelo hitro našli.

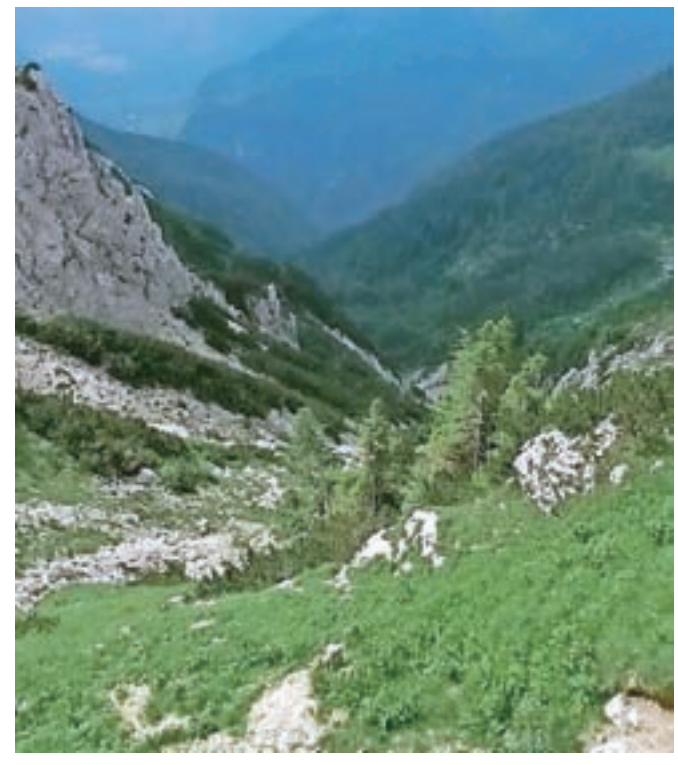

Območje tragične nesreče danskega planinca. / Foto: Andrej Rožič

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Kot bi šele včeraj izstrelil prvo puščico

Marjan Podržaj je pred kratkim praznoval štirideset let svoje lokostrelske tekmovalne kariere. Ob okrogli obletnici je na lokostrelskem tekmovanju za evropski pokal v Zagrebu v spomin na svoje tekmovalne začetke streljal s pol stoletja staro opremo. Jeseni bo v muzeju vojaške zgodovine v Pivki odprl stalno muzejsko zbirko o lokostrelstvu.

Danica Zavrl Žlebir

Marjan Podržaj iz Šenčurja je po štirih desetletjih tekmovalne kariere še vedno aktiven športnik, lokostrelec. Za njim je okoli tisoč tekmovanj in kakih sedemsto zmag, najvišji dosežek je drugo mesto na svetu leta 1998, v letih od 1999 do 2007 pa je bil štirikrat zapored evropski prvak. Šel je skozi vse tekmovalne kategorije, od mladinca prek člana do veterana. Začel je v takratnem Lokostrelskem klubu Exoterm Kranj, med drugim je trideset let vodil lokostrelski klub v Šenčurju. Z dveh nedavnih mednarodnih tekmovanj je spet prinesel zmagi, na eden pa izpolnil tudi normo za skorajšnje evropsko prvenstvo v Mokricah. »Okroglo obletnico sem slavil na CEC – Central European Cup tekmovanju v Zagrebu, kjer sem v spomin na moje tekmovalne začetke tekmoval s pol stoletja staro opremo. Ni važen rezultat in uvrstitev, važno je dejstvo, ki me spremlja štirideset športnih let,« je zapisal ob obletnici svoje prve pomembne tekme, ko je imel sedemnajst let. Dodaja, da še vedno neizmerno uživa v tem individualnem športu, kot bi prvo puščico ustrelil šele včeraj. »Še vedno občutim tisti jin in jang, ki ju s pomočjo loka usmerjam z željo in upanjem v sredino tarče.« Vse v zlato se sicer glasi lokostrelski pozdrav, ki je bil prvič izrečen leta 1856, ko je Horace A. Ford na razdalji 93 jardov (90 metrov) za stavo zadel tri puščice zaporedoma v rumeno polje premera 10 col ali 25 centimetrov. Za nagrado je prej tri zlatnike in se v zgodovino lokostrelstva zapisal kot legenda.

Marjan Podržaj, star 17 let, na svoji prvi pomembnejši tekmi leta 1976 / Foto: osebni arhiv

Marjan Podržaj je tudi podpredsednik evropske Popinjay lokostrelske zveze, eden od petih članov komisije športnikov pri olimpijskem komiteju Slovenije s štiriletnim mandatom, član upravnega odbora slovenske antidopinške organizacije SLOADO ter strokovni sodelavec trenerske skupine pri svetovni lokostrelski organizaciji World Archery v Lozani. Lokostrelstvu mu ni prineslo le športnih užitkov in veselja ob zmagah, temveč ga je ta šport popeljal po vsem svetu, kjer je spoznal veliko ljudi, delil z njimi veselje in žalost ter doživljal izjemno pestre športne situacije. Na svojih športnih poteh po svetu si je ustvaril tudi zavidljivo zbirko lokov in druge opreme. Ko je leta 1979 tekmoval v Avstriji, je za nagrado dobil lok in od takrat je zbiratelj. Ima jih več kot ducat, vsakega za drugo zvrst tekmovanja in z vsemi še strelja. Ob svoji športni karieri je napisal tri strokovne knjige o lokostrelstvu, sedaj piše eno v angleščini, o njegovi vsestranskosti pa priča tudi pred petimi leti v samozaložbi izdana pesniška zbirka Izpovedi. Kot zbiratelj in poznavalec lokostrelstva pa želi v prihodnje svoje dragocenosti deliti z ljudmi. V muzeju vojaške zgodovine v Pivki bo postavil stalno muzejsko zbirko o lokostrelstvu.

»Zanimivo je, da imamo Slovenci najstarejši ščitnik za laket, ki bo kot replika razstavljen v muzeju v Pivki, imamo tudi enega najstarejših lokov v zgodovini, najdenega na Barju (najstarejši je bil sicer najden na Danskem). V muzeju bo razstavljenih 35 lokov, od tega večina izvirniki in le pet replik. Turški, hunski, japonski, mongolski, angleški dolgi lok ... so le nekateri med njimi. Najstarejši lok je s Papue Nove Gvineje, star je dvesto let in je izdelan iz črne palme. Prikazani bodo loki iz obdobja zadnjih sto let, razvrščeni po razvoju, med njimi bosta tudi lok našega prvega olimpijca Bojana Postružnika in tarča z olimpijskih iger v Atenah pa tudi prvi kompozitni ročaj loka Perun iz grafita in kevlarja v Sloveniji, ki je

Marjan Podržaj z »golim« lokom takole nameri v tarčo s ciljem »vse v zlato«. / Foto: Tina Dokl

bil prvi te vrste na svetu in sva ga leta 1994 izdelala z Andrejem Černetom. Z njim sem leta 1994 na svetovnem prvenstvu dosegel šesto mesto,« niza Podržaj zanimivosti iz muzeja, ki ga bodo v Pivki odprli to jesen. Muzej bo lok in lokostrelstvo prikazal v več tematskih sklopih: lok kot tretja človeška inovacija, lok kot lovski in statusni artikel, lokostrelstvo v bojih in vojnah (pod puščico je zagotovo umrlo največ ljudi, pravi sogovornik), lok kot rekvizit za dokazovanje veščine z lokostrelskimi junaki in legendami od japonskih mojstrov, Williama Tella (ki je resnična oseba, enako prestreljeno jabolko na dečkovi glavi), Robina Hodda do novodobnih lovca z lokom Freda Beara in še živečega tarčnega mojstra Hardyja Warda. Lokostrelstvo bo prikazano kot športna in olimpijska disciplina (od antičnih iger najprej je to olimpijski šport 1170 let, je pa tudi prvi olimpijski šport, na katerem so smele nastopiti ženske, in sicer leta 1900), videti bo mogoče razvoj modernega loka in lokostrelstva v zadnjih stotih letih, posebna pozornost bo namenjena Lokostrelski zvezi Slovenije in slovenskim izdelovalcem lokov ter slovenskim lokostrelskim mojstrom. Kot interaktivno posebnost pa Marjan Podržaj napoveduje srednjeveški, 70 kilogramov težak lok, kjer bo vsakdo lahko potegnil tetivo ..., potem pa se bo nekaj zanimivega zgodilo.

Od petka do petka

Vojska ima brezpilotna letala, Cerar o dvojni igri, kriminalisti v Banki Slovenije **Stran 16**

Pogovor

Miha Knific, režiser videospota o Putinu in Trumpu z igralcem Klemenom Slakonjo **Stran 18**

Obletnice

Bohinjska železniška proga 19. julija letos praznuje sto deset let obstoja. **Stran 20**

Od petka do petka

Slovenska vojska bo za sistem brezpilotnih letal odštela skoraj 1,3 milijona evrov. / Foto: Borut Podgoršek (MORS)

Premier Miro Cerar je prvaku SD Dejanu Židanu (v ozadju) povedal, da dvojne igre ne sprejema. / Foto: Tina Dokl

Guverner Banke Slovenije Boštjan Jazbec je potožil, da celo pristojne institucije menijo, da je bila bančna luknja le plod domišljije. / Foto: arhiv GG

Cerar okaral Židana

Zaradi sodelovanja podmladka koalicijske stranke SD Mladi forum na zadnjem protestu pred vlado je premier Miro Cerar prvaku SD Dejanu Židanu očital dvojno igro.

Simon Šubic

Vojska ima brezpilotna letala

Ministrstvo za obrambo in Slovenska vojska sta v sredo na vojaškem poligonu na Baču pri Knežaku predstavila sistem brezpilotnih letal Belin podjetja C-Astral iz Ajdovščine, ki jih bodo uvedli v operativno uporabo. Ministrstvo je tako že lani za dobrih 300 tisoč evrov kupilo prvega od predvidoma štirih kompletov, v vsakem pa so po tri brezpilotna letala. Poveljnik voda brezpilotnih letal stotnik Tom Pečar je ob tej priložnosti povedal, da bodo brezpilotni letalniki namenjeni podpori enotam Slovenske vojske, predvsem motorizirani bataljonski bojni skupini, ki ji bodo zagotavljali izvidniške podatke: »Ta pridobitev je pomembna, ker je sredstvo moderno in zagotavlja širok spekter nadzora prostora, predvsem pa hitrost pridobivanja podatkov. Če smo prej pošiljali izvidnike na območje in za to porabili nekaj ur ali kakšen dan, lahko danes podatke pridobimo v 10 do 20 minutah.« Kot je dodal, se trenutno za uporabo belinov usposabljajo štirje operaterji, do konca letošnjega leta pa jih bodo usposobili še deset. Brezpilotni sistemi kot ključni del opreme obveščevalno-izvidniške enote omogočajo pridobivanje slikovnega gradiva iz zraka, kar bo podpora pri odločanju in načrtovanju delovanja Slovenske vojske v miru in v mednarodnih operacijah in misijah. S to zmogljivostjo bo Slovenska vojska dobila izredno zanesljiv sistem nadzora nevarnega območja, posledično bo tudi učinkovito in varno delovala, so pojasnili na obrambnem ministrstvu. Ministrica Andreja Katič je dodala, da gre tudi za dvonamensko opremo, ki lahko sodeluje v pomoči Civilni zaščiti.

Cerar o dvojni igri

Predsednik vlade se je prejšnji četrtek vendarle srečal s predstavniki zaposlenih v Luki Koper in jim zagotovil, da je prav njegova vlada Luko opredelila kot strateško, ki mora ostati v državni lasti, ter da bo država za njen razvoj naredila vse, kar more. Vlada ima interes, da čim prej zgradijo tudi drugi tir, je poudaril v »informativnem« srečanju z delavci. Predsednik sveta delavcev Luke Koper Mirko Slosar je po pogovoru s premierjem povedal, da je bil storjen pomemben korak naprej. Med sestankom pri Cerarju je sicer pred vlado potekal protestni shod zaradi zadnjih dogodkov v Luki Koper, na katerem so med drugim pozvali k odstopu premierja. Med pobudniki protesta je bil tudi podmladek koalicijske stranke SD Mladi forum, kar je razjezilo Cerarja, ki je zato predsednika SD Dejana Židana na koalicijskem srečanju opozoril, da SD igra dvojno igro. »Kot predsednik vlade ne morem dovoliti, da mi koalicijski partner na eni strani demonstrira proti vladi, v kateri sedi. To je dvojna pozicija, to je nesprejemljivo,« je bil oster. Židan je odgovoril, da vodstvo stranke nikoli ni posegalo v delovanje podmladka in tudi sedaj ne bo, obenem pa je ocenil, da protesti v Ljubljani niso potrebni. Trenja med koalicijskima strankama SMC in SD je dodatno začinil predsednik tretjega koalicijskega partnerja DeSUS-a Karl Erjavec, rekoč, da ima SD veliko srečo, da ni on predsednik vlade, saj tega ne bi gledal.

Kriminalisti v Banki Slovenije

Kriminalistične preiskave v Banki Slovenije, izvedene v sredo prejšnji teden, so v naslednjih dneh še močno odmevale. Na zaseg dokumentov o razlastitvi podrejencev v NLB se je odzval celo predsednik Evropske centralne banke (ECB) Mario Draghi, ki je v pismu generalnemu državnemu tožilcu Zvonku Fišerju zahteval odpravo kršitve nezakonitega zasega informacij in napovedal uporabo možnih pravnih sredstev, ker so podatki ECB zaščiteni z zakonodajo EU, ki daje ECB posebno imuniteto. Pisal je tudi predsedniku Evropske komisije Jean-Claudu Junckerju in ga pozval, naj posreduje, ker ukrep slovenske policije postavlja pod vprašaj uresničevanje nalog Banke Slovenije in njenega guvernerja. Fišer je v odgovoru Draghiju zapisal, da je bila hišna preiskava na Banki Slovenije po njemu dostopnih podatkih opravljena v skladu z odredbo, zato poziva ne sprejema. Guverner Banke Slovenije Boštjan Jazbec se je sicer preko svojega pooblaščenca skliceval na imuniteto, čemur pa preiskovalna sodnica ni ugodila. Jazbec je po končanih preiskavah dejal, da je očitno nekaterim uspelo, da zdaj celo pristojne institucije menijo, da »je bilo s slovenskimi bankami v letu 2013 vse v redu in da je bančna luknja zgolj plod domišljije Banke Slovenije in mednarodnih institucij«. Kot je poudaril, se ne more znebiti občutka, da nekdo v državi ne verjame, da so bili skrbni pregledi bank in stresni testi leta 2013 opravljeni v skladu s pravili in zahtevami. »Po preiskavah se mi zdi, da je tarča Banka Slovenije, in ne banke, v katerih je nastala izguba,« je dejal.

Izgubljeno bogastvo gorenjskih gozdov

Dr. Bojan Dobovšek,
vodja skupine nepovezanih poslancev

moj pogled

Gorenjska se sooča s spoznanjem, da je njeno preživetje odvisno od ohranitve naravnega okolja in da okolje še nikoli do sedaj ni bilo tako zelo ogroženo. Če se ozremo okrog sebe, vidimo, da nas obkroža bogastvo gozdov, kar daje gorenjski pokrajini poseben čar. O pomembnosti gozdov za prebivalce in žagah ter uporabi lesa na Kranjskem je pisal že J. V. Valvasor v Slavi vojvodine Kranjske. Vendar je sodobna družba krenila povsem v drugo smer. Tehnološki razvoj in napredek moderne družbe sta dosegla kritično mejo, ko obnavljanje in reparacija gozda nista več zadostna.

Trenutne zakonodajne spremembe vlade se kažejo v omogočanju visokih zaslužkov posameznikov, načeloma ne oziraje na okolje, še manj pa na tiste, ki delajo v gozdu, žagah ter celotni verigi, ki omogoča preživetje ljudi na ravni lokalnih skupnosti. Zaradi netransparentnih sprememb lahko prihaja do zlorab na področju sekanja gozda, transporta in predelave lesnih izdelkov. Temu sedaj lahko dodamo še zlorabo priprave zakonodaje, ki se nadaljuje v fazi prodajanja in kupovanja nasekanega lesa in lesnih izdelkov. Gozdovi so odmaknjeni od središč moči, nadzor je majhen, plače so nizke, kar vse skupaj ustvarja idealne možnosti za korupcijska tveganja. Glavno gonilo so majhna tveganja in visoki dobički, povezano z globalno lesno industrijo, ki velikokrat ni trajnostno in gospodarno naravnana. Nerazumljivo je dejstvo, da se v Avstrijo izvaža hlodovina, nato pa Slovenci nazaj kupujemo delno obdelan lasten les.

Z novo sprejetim Zakonom o gospodarjenju z gozdovi v lasti RS je vlada ustanovila gospodarsko družbo Slovenski državni gozdovi, ki nima imenovanega nadzornega sveta in nima pokritega področja trženja, niso objavljena pravila in merila prodaje gozdnih lesnih sortimentov ter pogoji in cene za oddajanje gozdov v najem. Prav tako ni vpeljan sistem elektronskega sledenja vsakemu kosu lesa, na kar nas opozarjajo tudi Evropske institucije. Vse navedeno omogoča zlorabe. Obratno je v Avstriji, ki je vzpostavila sistem, ki je evropsko primerljiv in preizkušen, upošteva pa tako ekonomske kakor tudi socialne in ekološke standarde.

Samo z motivacijskimi shodi in komuniciranjem z javnostmi se ne da voditi politika države, če se govori eno, dela pa drugo, predvsem s politiko kadrovanja SDH, DUTB, NLB in ustanavljanjem gospodarskih družb, kot je družba Slovenski državni gozdovi, preko katerih se kaže vpliv lobijev. Zato podatki, po katerih merimo razvoj Slovenije na področju inovativnosti in konkurenčnosti, še zdaleč niso tako spodbudni, kot le golo sklicevanje na gospodarsko rast. Po globalnem indeksu inovativnosti je Slovenija v letu 2015 zasedla 28. mesto, pri čemer je v segmentu Raziskovalno sodelovanje med univerzami in gospodarstvom uvrščena na 43. mesto. Po globalnem indeksu konkurenčnosti pa je Slovenija v letih 2015–2016 zasedla komaj 59. mesto in je v segmentu Tuje neposredne investicije in prenos tehnologij uvrščena na skromno 93. mesto.

Zaradi vsega navedenega so se obstoječe kapacitete gozdno-lesne verige znašle v negotovi situaciji, zato so nekatera podjetja že sprožila postopke prostovoljne likvidacije. Posledično so ogrožena številna delovna mesta na lokalnem nivoju, zaznane so migracije kadra v tujino. Zato se lahko vprašamo: ali nekdo ne zna ali noče omejiti vpliva interesnih skupin na področju konkurenčnosti in inovativnosti lesne verige?

Po svetu

Odmevi na brexit

Na referendumu, ki je bil 23. junija, se je 52 odstotkov Britancev, ki so prišli glasovat, odločilo za »brexit« (= british exit), za »izhod« iz EU. Sledili so številni komentarji njihove odločitve, enega si preberimo ...

Miha Naglič

Paradoksalna odločitev

Britanska referendumska odločitev ni slaba le za EU, ampak se utegne kot taka izkazati tudi za Britance. Svoje začudenje in obžalovanje izraža tudi slovenska komunikologinja Alenka Jelen Sanchez, predavateljica odnosov z javnostmi na univerzi v Stirlingu na Škotskem. Kako je sama doživela negativni izid referenduma? »Po zaprtju volišč je zavladalo precej optimistično vzdušje, kar se je takoj odrazilo tudi na finančnih trgih, saj je funt zrasel. Bolj ko smo se približevali jutru, bolj je postajalo jasno, da bo Združeno kraljestvo odšlo iz EU. Dvajset minut pred peto uro so napovedi postale precej črne in marsikoga so presenetile. Vzdušje v debatah, ki so se odvijale, ne med politiki, ampak v javnosti, je bilo precej skrb vzbujajoče. Argumenti, zakaj si želijo odhoda iz Evropske unije, so bili predvsem, da Evropa jemlje britansko suverenost, da Velika Britanija želi neodvisnost in da so ponosni na svojo državo ter priseljevanje in prost pretok delovne sile v EU. Če smo poslušali glas ljudstva, izid ni tako presenetljiv. Vendar je velik šok za marsikoga, še posebej za nas, evropske priseljence. Po vseh teh debatah se marsikdo izmed nas počuti precej nedobrodošlega, saj se je obravnaval kot breme za javno zdravstvo, izobraževanje ...« Naša Škotinja izpostavlja tudi paradoksalnost referendumske odločitve. »Najbolj paradoksalno je, da so bila najbolj proti EU območja, ki dobivajo največ denarja iz evropskih sredstev. Veliko je malomeščanske miselnosti s precej poudarka na migrantih, čeprav niso del njihove skupnosti. Tako so bila območja, kjer je najmanj migrantov, najbolj proti njim. Kar je še en paradoks. Mesti, kot sta London in Manchester, ki imata veliko priseljencev, tudi iz EU, sta bili najbolj proevropski. Številni pa so svoj glas oddali kot rezultat frustracij ob trenutnem stanju in vladi. Hoteli so izraziti odpor proti vladajočim elitam. Ali je to najbolj pravilen način, da glasujejo za izstop iz EU, čeprav je vzrok za njihovo stanje nekje drugje, bo pokazal čas. Vendar mislim, da to ni bila pametna odločitev.« Kaj vse to pomeni za britanska notranjepolitična razmerja? »Z izidom referenduma je bila Davidu Cameronu izrečena nezaupnica. Začelo je vreti na Škotskem in na Severnem Irskem, kar lahko prinese zelo turbulentne čase. Škotska je že ves čas poudarjala, da če bo morala proti svoji volji izstopiti iz EU, bo imela ponoven referendum o neodvisnosti in bo uporabila vsa možna sredstva, da ostane del EU. Severna Irska pa je zjutraj precej presenetila, saj se omenja možnost referenduma o odcepitvi od Združenega kraljestva. To potencialno pomeni razpad še ene unije. Težava Severne Irske je, da je zdaj spodkopan mirovni proces, ki je temeljil na evropskih konvencijah.« In kako bo »brexit« potekal? Nekateri omenjajo britansko željo, da bi imel Otok do EU podobno razmerje kot Norveška, Islandija in Švica. »Nekateri predstavniki EU so že dejali, da 'ven' pomeni 'ven'. Kar najbrž pomeni, da bo težko ostala v evropskem gospodarskem prostoru (EGP). Vse bo odvisno od pogajanj in mislim, da bo EU trdo nastopila proti Veliki Britaniji, ki je bila v neki iluziji, kaj vse si bo lahko izborila. Težko je napovedovati, obetajo pa se turbulentni časi. Odvisno bo tudi tega, ali se bo po izidu glasovanja EU poenotila ali bo postala še bolj razbita. Premalo se je omenjalo tudi dejstvo, da sta Norveška in Švica sicer uspešni državi, vendar morata, čeprav ne sedita za evropsko mizo, upoštevati evropske odločitve ... Po najslabšem scenariju bo Združeno kraljestvo povsem izolirano od Evrope.« (Vir: MMC RTV SLO) – Vprašanje je torej veliko, odgovore bo prinesel čas.

Zmagoslavje Portugalcev

»Vi ste najboljši v Evropi, s svojimi igrami, vedenjem, pogumom, odločnostjo ste lahko zgled številnim našim državljanom.« To je zatrdil Marcelo Rebelo de Sousa, predsednik Portugalske, ki je po zmagi sprejel nove evropske prvake v nogometu. Portugalci tudi sicer ostajajo Evropejci, čeprav niso v vsem evropski prvaki.

Vsa življenja štejejo

»Temnopolta življenja štejejo, belopolta življenja štejejo, azijska življenja štejejo, latinskoameriška življenja štejejo. Reči, da štejejo samo temnopolta življenja, je protiameriško in rasistično.« S temi besedami se je nekdanji newyorški župan in republikanec Rudy Giuliani (1944) odzval na aktivistični slogan protestov proti policijskemu nasilju nad temnopoltimi Američani: »Black Lives Matter« (Temnopolta življenja štejejo). Tako je pokritiziral tudi to gibanje samo, ker se osredotoča samo na življenja temnopoltih.

Po odstopu Davida Camerona je britanska premierka postala konservativka Theresa May. Nova Margaret Thatcher ali britanska Angela Merkel? / Foto: Wikipedija

Foto: Wikipedija

Fernando Santos, 61-letni selektor portugalske reprezentance in eden najvidnejših zmagovalcev Eura 2016

Protestniki gibanja »Black Lives Matter« (Temnopolta življenja štejejo) med demonstracijo proti policijskemu nasilju (St. Paul, Minnesota) / Foto: Wikipedija

Slovenci v zamejstvu (516)

Celovška Mohorjeva je praznovala

Jože Košnjek

med sosedi

V torek, na praznik svetnikov Mohorja in Fortunata, je Mohorjeva družba iz Celovca praznovala 165-letnico delovanja. Poslovodji najstarejše slovenske knjižne ustanove Karel Hren in Franc Kelih sta na teraso Mohorjeve hiše v središču Celovca povabila predstavnike deželnih oblasti, slovenskih organizacij na Koroškem in partnerje s Koroške in Slovenije. Med njimi je bil tudi Gorenjski glas. Srečanja, ki so ga s pesmijo obogatili Smrtnikovi pevci in se je zaradi grozeče nevihte s terase preselilo v dvorano, so se udeležili tudi slovenski veleposlanik na Dunaju dr. Andrej Rahten, generalni konzul Republike Slovenije v Celovcu Milan Predan in slovenski minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc. Skozi zgodovino Mohorjeve sta goste popeljala Monika Novak - Sabotnik in Hanzi Filipič.

Franc Kelih (levo) in Karel Hren uspešno vodita Mohorjevo.

Mohorjeva družba, ki je bila na pobudo lavantinskega škofa Antona Martina Slomška, celovškega mestnega kaplana Andreja Einspielerja in učitelja Antona Janežiča ustanovljena leta 1851, ima za Slovence na Koroškem in za Slovence nasploh mnogotere pomene, od narodnobuditeljskega in kulturno-prosvetnega do gospodarskega. Njene knjige in druge publikacije so v nekaterih obdobjih dosegle visoke naklade. Leta 1918 je bilo na knjižni dar Mohorjeve naročenih 90.512 ljudi. Že leta 1871 je začela delovati tiskarna, ki deluje že danes in po tehnološki plati sledi razvoju. Mohorjeva je kljub težavam in vojnam (leta 1940 so ji nacistične oblasti prepovedale delovanje in ji vzele imetje) vztrajala in širila dejavnost. Živela je s časom. V osrednji hiši v Celovcu so po drugi svetovni vojni najprej odprli dom za dekleta, nato dijaški Slomškov dom, prvi dvojezični otroški vrtec v Celovcu in prvo dvojezično šolo, povečali pa so tudi knjigarno v pritličju, kjer nastaja novo knjižno središče z antikvariatom. Mohorjeva izdaja tudi učbenike za manjšinsko šolstvo za vse ravni izobraževanja. Leta 2013 in 2014 so obnovili in nadgradili Mohorjevo hišo v Celovcu, modernejši pa je tudi dunajski Korotan, ki ga upravlja.

V imenu Katoliškega prosvetnega društva Vogrče/Rinkenberg in Krščanske kulturne zveze ponavljam vabilo na ogled igre na prostem Domen, letošnje največje prireditve Slovencev na Koroškem. Premiera bo danes ob 21. uri na prostem pred župniščem v Vogrčah. Predstave bodo še jutri in v nedeljo ter 22., 23. in 24. julija. V nedeljo, 17. julija, ob 11. uri pa se bo pri cerkvi sv. Križa v Kortah nad Železno Kaplo začel tradicionalni blagoslov.

Pogovor

Dvajset zgodb, eno življenje

Miha Knific

»Super občutek je, ko ti selektorica festivala Sundance podeli nagrado in ko drugim razlaga, kako se jih je film dotaknil.«

Igor Kavčič

Njegov celovečerni prvenec, film Štiri stvari, ki sem jih hotel početi s tabo (produkcija RTV Slovenija), je publika v polnem avditoriju na premierni poletni projekciji pred tednom v domačem Kranju pozdravila z bučnim aplavzom. Dan pred tem se je s prestižnega festivala v Karlovyh Varyh vrnil s priznanjem eurimages lab award za najbolj obetajoč filmski projekt Vztrajanje (Nukleus film, producent Siniša Juričić). Videospot Putin, Putout (TheMockingbirdMan), ki ga je režiral s Klemenom Slakonjo v glavni vlogi, ima na spletni strani YouTube od sredine februarja 6.418.645 ogledov (milijon samo v prvih dveh dneh) in skoraj 18 tisoč komentarjev. Velik uspeh parodije o Putinu je spodbudil številne donatorje, ki so prek spletne platforme Adrifund zbrali že več kot 31 tisoč evrov za novo parodijo – o Donaldu Trumpu – ki jo bosta avtorja premierno predstavila to nedeljo v Siti teatru v Ljubljani. To so štiri stvari, o katerih sem tokrat hotel govoriti s filmskim režiserjem Miho Knificem.

Živimo v času, ko je ob nagradah na filmskih festivalih pomembno dosegati tudi veliko število ogledov in všečkov na spletu, da se vam filmarjem odprejo kakšna pomembna vrata več?

»Predvsem je za vsakega ustvarjalca pomembno, da gre čez okvir Slovenije. Seveda slovenske nagrade nekaj pomenijo, prav tako slovenski všečki, ko pa recimo pri videospotu Putin, Putout beležiš ogromno ogledov tudi v drugih državah, pa to pomeni, da nam je uspelo narediti nekaj, kar ni zanimivo le za nas. Da te toliko ljudi vidi in jim je všeč tvoje delo, je vsekakor potrditev, da si dobro naredil. Naš problem je, da smo majhni. Narediš nekaj odličnega, pa to v svetovnem merilu vidi le mala skupina ljudi. Jasno je, da bolj, ko gre kaj v globino in se dotika umetnosti, manj ima gledalstva. Pri tem, kar sva s Klemenom začela v projektu The MockingbirdMan, mi je všeč, da na intelektualni način s citati, replikami, referencami, pokaževa svoj pogled oziroma odnos do neke svetovne situacije. S tem bova tudi nadaljevala. Ne vedno tako porogljivo kot je to bilo pri Putinu in zdaj Trumpu, zagotovo pa bodo posamezni videospoti vsak v svojem vizualnem stilu unikatni.«

Vrniva se k nagradam na festivalih. Nedavna v Karlovyh Varyh za film Vztrajanje je režiserju vsekakor znala pobožati dušo ... Film sicer še ni dokončan?

»Žirija je videla šest, sedem izsekov filma, skupaj približno dvajset minut. Tako kot tudi vse druge, ki so se potegovali za to nagrado. Prijavljenih je bilo 64 filmov, osem nas je bilo finalistov. Imeli smo še desetminutno predstavitev. Nagrado in denar so želeli podeliti filmu, ki je bolj kot ne končan in potrebuje le še zadnji 'push', poriv za naprej, kot so končna montaža, delo z zvokom, korekcije v sliki ... Nagrada je bila za nas vsekakor moralna potrditev, da smo delali prav. Super občutek je, ko ti selektorica festivala neodvisnega filma Sundance podeli nagrado in ko drugim razlaga, kako se jih je film dotaknil.«

Kakšen film je Vztrajanje?

Vztrajanje dejansko ni klasičen slovenski film, v njem se govori v sedemnajstih evropskih in azijskih jezikih, dogaja se tudi v Južni Ameriki in v ZDA. Predvsem se mi zdi, da opaznost in preboj na neki način lažje dosežeš skozi nekaj, kar razume več ljudi in ne le Slovenci. Včasih rečemo, da je treba najti slovensko zgodbo, ker je to za tujce zanimivo. Za tujce ni zanimivo niti, kje je Slovenija. Zakaj bi jih zanimala neka intimna slovenska zgodba? Zato mora biti zgodba toliko originalna, da se lahko zgodi kjerkoli. Jaz sem v Vztrajanju naredil niz zelo intimnih zgodb, ki bi se dejansko lahko zgodile kjerkoli na svetu. V filmu sem sicer vsaki zgodbi določil neko mesto, a poudarjam, lahko bi bilo skoraj kjerkoli, saj gre za zelo univerzalne zgodbe. Mogoče je to tudi navdušilo žirijo v Karlovyh Varyh, kjer so film in 'pitch' (predstavitev), ki smo ga imeli, razumeli kot nekaj zelo univerzalnega, ker govori o celotnem človeštvu, čeprav gre dejansko za dvajset posameznikov. V bistvu je dvajset zgodb v enem filmu.«

»Včasih rečemo, da je treba najti slovensko zgodbo, ker je to za tujce zanimivo. Za tujce ni zanimivo niti, kje je Slovenija. Zakaj bi jih zanimala neka intimna slovenska zgodba? Zato mora biti zgodba toliko originalna, da se lahko zgodi kjerkoli. Jaz sem v Vztrajanju naredil niz zelo intimnih zgodb, ki bi se dejansko lahko zgodile kjerkoli na svetu.«

Filmski omnibus?

»Ni klasičen omnibus, ker se zgodbe med seboj ne prepletajo, ampak gredo iz ene v drugo, iz ene emocije v drugo emocijo, nekdo pade na tla, drugi se znajde na tleh. Kot bi bil en film, le da so različni ljudje. Če bi bil to en človek, bi bil Forest Gump, njemu se je zgodilo vse. Nekatere je skrbelo, kako se bodo zgodbe povezovale in kako jih bomo lahko gledali v filmu, ampak večina, ki je videla odlomke, je rekla, da je v filmu tako, kot bi gledal eno samo življenje. Skrivnosti, nekateri momenti, ki jih zadržimo zase in si jih ne upamo povedati, pa naj bodo ti lepi, slabi, lahko tudi sramotni za nas, so razdeljeni na neki tok človeškega življenja. Ko smo mladi, imamo vsi perspektivo in upanje, kasneje se to začne rušiti. Tako se spreminja jo tudi skrivnosti, ki smo jih nekoč obdržali zase.«

Kranjčan Miha Knific je slovenski režiser prihodnosti. In sedanjega časa. / Foto: Tina Dokl

To pomeni dvajset različnih igralskih ekip, scenografij ...

»Ja. Ob tem dejstvo, da smo film delali osem let, ni tako presenetljivo. Dvajset kratkih filmov v osmih letih vendarle ni tako slab rezultat.«

Tak dolgo tudi zaradi proračuna, ki je bil, predvidevam zelo, »slovenski«?

»Ne le zato, čeprav drži, da smo šele pred tremi leti dobili denar. Predvsem so bila snemanja zelo zahtevna. Nekatere kadre smo recimo snemali na 3600 metrih nadmorske višine in smo trenutno najvišji igrani film v Sloveniji. Ne, ni bilo v letalu, ampak smo s profesionalnimi alpinisti v Dolomitih snemali zgodbo iz Himalaje. Poleg izbire lokacij je bilo treba vsakič znova izbrati sodelavce, kar je mnogo težje, kot med tridesetimi slovenskimi igralci poiskati dva in potem delati z njima en mesec. Države koproducentke so poleg Slovenije še Srbija, Hrvaška in Italija. Začeli smo pravzaprav z videospotom za kranjsko skupino The Tide, a ta nikoli ni prišel ven. Kasneje je bil to osnutek za eno od zgodb. Film je seveda še toliko bolj kranjski, ker v njem že od vsega začetka tudi idejno sodelujeta kostumografinja Tina Bonča in direktor fotografije Aljoša Korenčan.«

Ste jih pisali sami?

»Pri scenariju so mi pomagali Tamara Doneva, Marjan Acevski in Klavdija Zupan. Slednja kot dramaturginja, medtem ko sta prva dva nekaj zgodb tudi sama napisala. V nekem trenutku smo se zaradi števila zgodb odločili, da jih malo porazdelimo med avtorje. S tem smo tudi dosegli stanje več virov, več dialoga, kar je dobro. Danes tako lahkotno opravimo s kakršnimkoli, tudi dobronamernim komentarjem. Zato je dobro imeti sodelavce, ki so pripravljeni na dialog v toku samega procesa. Ko je izdelek končan, je končan. Takrat smo radi zelo pametni, a je žal prepozno.«

Pri celovečercu Štiri stvari, ki sem jih hotel početi s tabo ste sodelovali z Žigo Valetičem. Je biti avtor oziroma soavtor pri scenariju prednost za režiserja?

»Film je dosti lažje režirati, če zgodbo stoodstotno razumeš. Pri Štirih stvareh sem dobil scenarij, ki je imel super nastavke, imel pa je tudi neke elemente, ki so zelo slovenski, zato sem jih spremenil. Kot sem rekel, ta zgodba, če bi bila prevedena v španščino, bi bil lahko španski film. Razen glasbe. Ta je slovenska.«

Gre za film o ljubezni, hkrati pa ste v njem želeli poudariti tudi problem mladih, ki zaradi različnih razlogov ostajajo dolgo doma pri starših.

»Potem ko sem šel s filmom naokrog, sem ugotovil, da to ni le slovenski problem, čeprav so slovenske med največjimi hišami, ki so bile zgrajene za otroke, ti pa zdaj ne živijo v teh hišah oziroma še vedno živijo, ampak kot otroci in ne gospodarji. Gre za problem poznega dozorevanja. Malo je to tudi kritika družbe, kot Mojca Fatur v filmu staršem reče, za vas bo vedno vse ok. Včasih so tudi starši tisti, ki so nas preveč razvadili, da smo taki, kot smo.«

Ruski predsednik Vladimir Putin konec meseca prihaja v Slovenijo na slovesnost k Ruski kapelici na Vršiču, se bosta srečala z njim?

»Načeloma nimava interesa za to. Midva sva povedala, kar sva mu hotela, on je tisti, ki ni odgovoril.«

Imata kakšno informacijo, ali je posnetek sploh prišel do njega?

»Zagotovo je posnetek prišel tudi na njegov računalnik. Rusi so naredili celo posnetek na portalu YouTube, kako Putin to gleda, ampak se vidi, da je zmontiran. Meni je predvsem zanimivo, koliko ljudi se je to dotaknilo. Reakcij je bilo res ogromno, s Trumpom jih mogoče pričakujemo še več, glede na to, da so njegovi volivci manj zvesti kot Putinovi.«

Kaj je bilo lažje, karikirati Putina ali Trumpa?

»Mislim, da ni velike razlike. Trump bo povsem drugačen, tako vizualno kot v načinu podajanja zgodbe. Putin je kot v gledališču, na baletnem odru, na koncu v cirkusu, kar je zelo rusko, Trump nastopa pri sebi doma, na shodu za govorniškim pultom, na bazenu, kjer se odvija izbor za miss ... najbrž sem povedal že preveč, ha, ha. Prikazujemo ga v realnih prostorih, kjer se Trump dejansko giba. Pri tem uporabljamo visoko kičasto ameriško estetiko, ko je vsega preveč, ko se vse sveti.«

Kje vidite nadaljevanje svoje »filmske« zgodbe, svet je vedno večji?

»Kjerkoli. Nimam neke posebne želje in cilja, da bi kam šel. Rad bi bil tam, kjer so stvari, ki me tisti trenutek zanimajo.«

Pogovor

O nasilju je treba spregovoriti

Ivana Erman Košir

Javnost je pred dnevi pretresla smrt dveletne deklice z Jesenic, ki je bila po izsledkih policije več mesecev izpostavljena hudemu fizičnemu nasilju. Direktorica škofjeloškega centra za socialno delo Ivana Erman Košir je prepričana, da bodo otroci deležni bistveno večje zaščite, ko bomo kot družba bolj ozaveščeni o nasilju in bomo imeli tudi ustrezne normativne predpise, ki bodo sankcionirali vse oblike nasilja.

Mateja Rant

Tudi ob jeseniškem primeru se vedno znova zastavlja vprašanje, kako je mogoče, da trpinčenja, ki se je dogajalo dlje časa, nihče ni opazil oziroma ga zaznal?

»Tudi sama nimam odgovora na to. Najbrž bo potrebna natančna analiza, kaj se je dogajalo v tem primeru, že zato, da se kaj podobnega ne bi več zgodilo. Res pa je, da tako ekstremnih primerov najbrž nikdar ne bomo mogli v celoti preprečiti. Pri tem gre običajno za nesrečen splet okoliščin. V tem konkretnem primeru že to, da je bila deklica ves čas doma, ne v institucionalnem varstvu. Po poročilih kolegov z jeseniškega centra za socialno delo in policije tudi nobeden od staršev nikoli ni bil obravnavan zaradi tega problema, niti ni bilo poročil, da družina uporablja taka neprimerna vzgojna sredstva. Dejstvo je, da centri pomagamo in ukrepamo, če dobimo informacije.«

Kdo je tisti, ki bi prvi moral posumiti, da je nekaj narobe?

»Ko se zgodi tak ekstremen primer, vedno vsi vemo, kdo bi moral kaj storiti, iščemo krivca, razmišljamo, kdo je odgovoren ... Ampak za prepoznavanje nasilja smo odgovorni vsi, nihče se ne more izogniti dolžnosti, da o nasilju spregovori in ga prijavi, če ga opazi v svoji soseščini, tako sorodniki, sosedje in sodelavci kot seveda vse pristojne službe. Zakon jasno nalaga to dolžnost vsem organom oziroma organizacijam, ki se pri svojem delu srečujejo z otroki – vrtcem, šolam, zdravstvenim ustanovam, centrom za socialno delo ... Prijava je lahko podana na center za socialno delo, policijo ali državno tožilstvo, tudi anonimno. Prav tako se je mogoče obrniti na nevladne organizacije, ki potem poskrbijo, da informacija pride na pravi naslov. Včasih bi kdo prijavil nasilje, a je težko določiti, kdaj je potrebna prijava, saj se prepirajo v vsaki družini, v vsaki družini otroci kdaj jokajo ... Zato pri mnogih obstaja intimna stiska, kdaj prijaviti, da ne bomo koga obtožili po krivici in s tem naredili še večjega zla. S to dilemo se srečujemo vsi, zato je pomembno, da o tem govorimo in ozaveščamo javnost.«

Ivana Erman Košir / Foto: Tina Dokl

Gnev javnosti pa se je tudi tokrat usmeril predvsem na jeseniški center za socialno delo ...

»Tudi mi se sprašujemo, zakaj se to dogaja in kaj lahko storimo, da javna podoba centrov ne bi bila tako negativna. Mi v skladu s sistemi kakovosti vsako leto preverjamo zadovoljstvo svojih uporabnikov, pri čemer je zagotovljena anonimnost anket. Odstopanje med rezultati anket in javnim mnenjem je presenetljiva. Glede na rezultate anket so uporabniki zadovoljni, povprečne ocene pri vseh kriterijih, ki jih ocenjujemo, to je strokovnost, prijaznost, dostopnost in podobno, so izredno visoke. Na drugi strani pa imamo ta srd in negativno ocenjevanje skozi družbena omrežja in nekatere medije.«

Je mogoče to tudi zato, ker moramo najti nekega krivca in ste centri za socialno delo v teh primerih najbolj priročni dežurni krivec?

»Tudi, pa predvsem to, da ljudje o dobrih izkušnjah ne bodo govorili. Posamezniki pridejo na center za socialno delo z neko stisko oziroma težavo in o tem nikomur ni prijetno govoriti. Zaradi narave našega dela, ko odločamo v upravnih postopkih, v katerem sta stranki v konfliktu, bo eden vedno nezadovoljen. Vedno se potem sliši le glas tistega, ki meni, da se njegova plat ni dovolj upoštevala.«

Pred leti je postal zelo razvpit tudi primer odvzema sedmih otrok zakoncema iz Škofje Loke na podlagi začasne odločbe vašega centra. Kaj se je kasneje dogajalo s to družino?

»Po tistem ukrepu je družina sprejela strokovno pomoč in spremenila marsikatero svoje ogrožajoče ravnanje. Po enem letu smo postopek ustavili in ta čas ni informacij, da bi bilo kaj narobe oziroma da bi morali razmišljati o ukrepu za zaščito otrok.«

Kako ukrepati v primeru, če sumimo, da je otrok v sosednjem stanovanju izpostavljen nasilju?

»Kdorkoli kaj sumi, naj to sporoči bodisi centru bodisi policiji na kakršenkoli način. Zagotavljam, da se centri odzovemo na vsako tako prijavo.«

Kakšno vlogo v nadaljevanju odigrate centri za socialno delo?

»Ko dobimo prijavo, naprej pogledamo, kakšne informacije o družini imamo znotraj centra, zberemo tudi informacije iz okolja in stopimo v stik z družino. Kadar gre za sum kaznivega dejanja, takoj stopimo v stik tudi s policijo. V primeru nasilja nad otroki velja, da nobena organizacija ne more sama prepoznati nasilja in zaščititi otroka, zato sodelujemo v medinstitucionalnih timih. Najprej se naredi začetna ocena ogroženosti. Če gre za situacijo, ki zahteva nujno ukrepanje – na srečo so zelo redke, recimo v primeru suma spolne zlorabe, hude telesne poškodbe ali psihične stiske – je treba poskrbeti za zaščito otroka z začasno odločbo. Osnovni cilj pa je, da se družini pomaga, da preneha z ogrožajočim ravnanjem in da se vzpostavijo normalne razmere za otrokov telesni, duševni in socialni razvoj.«

V jeseniškem primeru se znova srečujemo s predsodki, da se nasilje dogaja samo v družinah priseljencev oziroma družinah z nižjim socialnim statusom oziroma to počnejo starši z nižjo izobrazbo. Pa je res tako?

»Vedno znova se pojavlja ta stereotip, ampak nasilje se dogaja v vseh družinah, res pa je, da po nekaterih raziskavah obstajajo razlike v vrsti nasilja. V družinah z nižjim socialnim statusom se pogosteje pojavljajo fizične kazni kot disciplinski ukrepi, pri družinah iz višjega statusa pa subtilnejše oblike psihičnega nasilja. V osnovi pa velja, da za nasilje ni imuna nobena družina. Obravnava nasilja je zelo zahtevna in kompleksna zadeva; ko začnemo pomagati družini, sprememb ni mogoče pričakovati čez noč. Pripravimo načrt pomoči, v katerem se natančno opredelijo pomanjkljivosti in šibkosti ter katere oblike pomoči družina potrebuje, da bo začela funkcionirati kot prava družina. To je proces, zato verjamem, da je včasih okolica nestrpna, ker menijo, da se nič ne spremeni. A pomembno je, da gredo v tem procesu stvari navzgor. Na žalost pa nimamo čarobne paličice, s katero bi zamahnili in bi se ljudje spremenili.«

Koliko primerov nasilja nad otroki so gorenjski centri za socialno delo obravnavali v preteklem letu in za kakšne oblike trpinčenja je šlo?

»Iz poročila koordinatorja za obravnavo nasilja je razvidno, da je bilo lani na Gorenjskem obravnavanih 258 družin, znotraj teh pa 379 otrok zaradi vseh oblik zlorabe – fizičnega in psihičnega nasilja ter zanemarjanja. Pogosto gre za prepletanje teh oblik nasilja. Ob tem trčimo na vprašanje tolerantnosti slovenske družbe. Vemo, da po naši zakonodaji fizično kaznovanje kot oblika discipliniranja ni prepovedano. Okrog štirideset primerov je bilo lani na Gorenjskem izključno fizičnega nasilja nad mladoletnimi otroki. Obravnav otrok do starosti šest let izključno zaradi fizičnega nasilja je bilo 15, do starosti 14 let 17 in do 18 let osem.«

Bi uzakonitev prepovedi telesnega kaznovanja otrok zmanjšala toleranco družbe do fizičnega nasilja nad otroki?

»Otroci bodo deležni bistveno večje zaščite, ko bomo kot družba bolj osveščeni o nasilju in ga bomo pogosteje prijavljali ter bomo imeli tudi ustrezne normativne predpise, ki bodo sankcionirali nasilje. Prvi predlog družinskega zakonika je to že vseboval, zdaj se bo to vgradilo v zakon o preprečevanju družinskega nasilja.«

Zakaj smo tako strpni do nasilja nad otroki, ko gre recimo za klofuto ali udarec po zadnjici kot disciplinski ukrep, medtem ko tega verjetno nikoli ne bi storili odrasli osebi?

»Zato, ker so otroci nemočni. Fizično kaznovanje otrok je tako prepleteno z našo kulturo, da po nekaterih podatkih kar v več kot osemdesetih odstotkih družin za discipliniranje uporabljajo fizično kazen. Marsikateri pedagog pove, da pri pogovorih o nasilju na vprašanje, kdo še ni bil fizično kaznovan, po navadi roko dvigne le nekaj otrok, največ dva ali trije.«

Zakaj nasilje pri nas ostaja za štirimi stenami, zakaj še vedno mislimo, da se nimamo pravice vtikati v to, kaj se dogaja pri sosedih?

»Mogoče je vzrok v tem, da se nasilje dogaja skoraj v vseh družinah oziroma je tako pogosto, da mogoče niti ne odreagiramo, ko to vidimo pri sosedih. Rešitev iz tega začaranega kroga je res samo zakonska prepoved telesnega kaznovanja in počasi se bo spremenila tudi miselnost.«

»Včasih bi kdo prijavil nasilje, a je težko določiti, kdaj je potrebna prijava, saj se prepirajo v vsaki družini, v vsaki družini otroci kdaj jokajo ... Zato pri mnogih obstaja intimna stiska, kdaj prijaviti, da ne bomo koga obtožili po krivici in s tem naredili še večjega zla. S to dilemo se srečujemo vsi, zato je pomembno, da o tem govorimo in ozaveščamo javnost.«

Obletnice

Železna cesta med Alpami in Jadranom

Bohinjska železniška proga letos praznuje sto deset let obstoja, po izgubi identitete pa v zadnjih letih ta biser arhitekture in inženirstva počasi odkriva svoj turistični potencial.

Andraž Sodja

Od Karavank do Trsta vodi 158 kilometrov dolg odsek sicer 717 kilometrov dolge železniške povezave Praga–Jesenice–Gorica–Trst, poznan kot Bohinjska proga, ki v letošnjem letu praznuje 110-letnico obstoja. Natančneje: 110. obletnico odprtja bo praznovala 19. julija. Na ta dan se je leta 1906 premierne vožnje udeležil celo sam prestolonaslednik Franc Ferdinand, kar kaže na pomen proge, ki je nastala v zadnjih zdihljajih Habsburške monarhije.

Ta bi kaj lahko tekla po drugi trasi – prek kanalske doline in Predela, zasluge za obstoječo traso pa nosi nekoliko pozabljen slovenski diplomat in državnik baron Jožef Švegelj, ki je kot vodja nemške skupine veleposestnikov na Dunaju uspešno zagovarjal traso Bohinjske proge.

Za kako izjemen projekt je šlo, kaže število delavcev, ki so sodelovali pri gradnji proge in številnih zahtevnih objektov na njej, teh je bilo kar 14.897, številni med njimi pa so zaradi nesreč tudi izgubili življenje. Pri gradnji 7975 metrov dolgega karavanškega železniškega predora se je zgodilo 52 nesreč s smrtnim izidom, najhujša pa je terjala življenja petnajstih delavcev. Nič manj krvav ni bil 6339 metrov dolg Bohinjski predor, pri gradnji katerega je življenje izgubilo 55 delavcev.

Bohinjski železniški predor pa je danes krajši za dobrih dvanajst metrov, saj so nemški vojaki pri umiku leta 1945 razstrelili portal v Bohinjski Bistrici. Na otvoritveni vožnji se Franc Ferdinand še ni mogel zapeljati skozi karavanški predor, saj še ni bil dokončan, zato je dvorni vlak na Jesenice pripeljal po stari progi prek Trbiža, po Gornjesavski progi, ki je bila ukinjena pred petdesetimi leti, 31. marca 1966.

Proga, predori, mostovi

Bohinjska proga je izjemen tehnični dosežek, saj se ponaša z 28 predori skupne dolžine 16 kilometrov, petimi galerijami in kar 65 mostovi, dva izmed objektov pa sta tudi rekorderja, tako je Bohinjski predor najdaljši povsem slovenski predor, most pri Solkanu pa se ponaša z najdaljšim kamnitim lokom na svetu – 85 metrov. Posebnost pa je tudi čas, ki so ga potrebovali za gradnjo, saj je bila proga zgrajena v manj kot treh letih, kar je izjemno še za današnji čas. Posebna pa je tudi zaradi dediščine soške fronte, ko je proga služila kot ena glavnih oskrbovalnih žil soškega bojišča, v vojni pa je bila tudi močno poškodovana, saj so bili razstreljeni ali drugače poškodovani številni mostovi in drugi objekti v Soški dolini.

Po koncu vojne je promet na progi omejila rapalska meja, Trst je izgubljal pomen, zamrla je povezava železarne Jesenice s plavži v Škednju pri Trstu. Kriza Bohinjske proge, ki je bila tudi kriza identitete, prave rešitve dobiva šele v zadnjih letih – s spodbujanjem trajnostne mobilnosti in inovativnostjo v turizmu tako na gorenjski kot primorski strani. Kot smo izvedeli v Društvu za Bohinjsko-goriško progo, je letošnja jubilejna poletna sezona prinesla številne novosti na progi, tako so z zagotovitvijo zadovoljivega števila dizelskih garnitur in delno odstranitvijo sedežev v enem od potniških oddelkov zagotovili dovolj prostora za prevoz koles. »Gre za rešitev, ki jo je podala Operativna iniciativa 110 let Bohinjske proge in je plod kompromisa.« Iniciativa je premike dosegla tudi pri avtovlaku, ki sicer vozi med Mostom na Soči, Podbrdom in Bohinjsko Bistrico, kjer so nadgradili obstoječo ponudbo, ki je z začetkom poletne sezone na razpolago tudi za prevoz avtomobilov, potnikov in koles v Novo Gorico in iz nje, povezave pa iščejo tudi z Gorico, medtem pa si za postajališče avtovlaka prizadevajo tudi na Jesenicah. Kot je dejal Matjaž Marušič iz Operativne iniciative 110 let Bohinjske proge, so s Turizmom Bohinj izdelali nove plakate in informacijske nalepke za potniške garniture s shematskim prikazom proge, označeno smerjo izstopa z vlaka, dodane pa so tudi fotografije glavnih turističnih zanimivosti ob progi: »Nadaljnja prizadevanja odbora so usmerjena v uvedbo direktnega, udobnega potniškega vlaka InterRegio Express Soča na relaciji Nova Gorica–Jesenice–Ljubljana in nazaj. Za uvedbo dodatnih sezonskih potniških vlakov ob sobotah, nedeljah in praznikih, zlasti na relaciji Nova Gorica–Sežana in Sežana–Nova Gorica–Jesenice. Za uvedbo teh povezav pa se je posebno zavzel tudi Klub tržaških turistov, ki je v podporo zbral več kot petsto podpisov. Ti vlaki bi med drugim omogočali tudi krajši popoldanski skok na Kras, denimo do Štanjela, tako iz goriške kot sežanske smeri.«

Bohinjska proga kot turistični potencial

Načrti obsegajo tudi vzpostavitev čezmejnih potniških povezav z Italijo ter direktne vlakovne povezave Bohinjske proge z Beljakom, izboljšanje informiranja potnikov in trženja, posodobitev z novimi potniškimi garniturami, prilagojenimi specifičnim zahtevam obratovanja na Bohinjski progi, ureditev postaj in postajališč ter postopno oblikovanje celovite vizije razvoja, upravljanja in trženja Bohinjske proge. Kot dodaja Marušič, si v operativni iniciativi želijo, da bi v tem jubilejnem letu lahko ponudili čim več osveženih in privlačnih storitev ter tako pomagali soustvarjati turistično ponudbo zahodnega dela Slovenije in Bohinjsko progo naredili uporabno in privlačno tudi za vsakdanje potrebe domačega prebivalstva. Potencial Bohinjske proge kaže kar njena zgodovina, saj je pred prvo svetovno vojno po njej vsak dan vozilo tudi po 70 vlakovnih kompozicij iz Prage, Münchna in z Dunaja. Pot od Trsta do Jesenic pa je vlak premagal v štirih urah. Pot od Jesenic do Nove Gorice pa še 110 let kasneje traja slabi dve uri.

Oktobra lani sta občini Bohinj in Tolmin organizirali posvet o prihodnosti Bohinjske proge, na katerem so sprejeli memorandum, ki so ga podprle tudi druge občine ob progi, v njem pa so pozvali tako k modernizaciji in oživitvi proge kot zaščiti proge kot tehničnega spomenika državnega pomena. Pokazali pa so tudi na nekatere preproste rešitve, ki se že uresničujejo. Kot zaključujejo v operativni iniciativi, so prvi rezultati vidni: »V Solkanu vlaki že ustavljajo na novem postajališču, ki bo sicer slovesno odprto ob osrednji proslavi ob 110-letnici Bohinjske proge 3. septembra. Pravkar skupaj s Slovenskimi železnicami končujemo oblikovanje nove promocijske brošure za avtovlak, ki jo bomo izdali predvidoma v enem tednu, avtovlak iz Nove Gorice pa je zadnje konce tedna tudi že dobro zaseden.«

Prava zvezda Bohinjske proge pa ostaja muzejski vlak, ki je v lanskem letu obeležil 30-letnico, medtem ko je bila parna vleka na Bohinjski progi praktično ukinjena šele leta 1974 in se je na slikovito Bohinjsko progo vrnila že po dobrih desetih letih.

Foto: Digitalna knjižnica Slovenije

Franc Ferdinand na Jesenicah ob odprtju proge

Muzejski vlak / Foto: Andraž Sodja

Karavanški predor / Foto: Gornjesavski muzej

Avtovlak / Foto: Turizem Bohinj

Smučarski vlak / Foto:Turizem Bohinj

Čez solkanski most / Foto: Slovenske železnice

Na robu

Potovanje do cilja, 1. del

Kako je postala očetova last

Milena Miklavčič

usode

Azrine težave so se začele že ob njenem rojstvu. Ko je prijokala na svet, je bila njena mama stara skoraj 46 let, očetu pa je bilo petnajst let več. Po vasi se je hvalil, da je 'naredil' tri sinove za druge, zadnjo, hčerko, pa je naredil zase. Da bo skrbela za starše, ko se bosta postarala. Azrini bratje so imeli otroke, ki so bili starejši od nje, zaradi rojstva sestrice pa jih je bilo le sram, saj se jima je zdelo, da je skrajno nespodobno, da se starša še zmeraj ukvarjata s 'takšnimi rečmi'.

»Ko sem le malo odrasla, so mi začeli domači vtepati v glavo, da bom nekoč, ko bo prišel čas, negovalka, služkinja, deklica za vse pri hiši. Predstavljate si, kako naporno je bilo to poslušati, saj sem bila radoživo, zelo vedoželjno dekletce! Bratje so s težavo prilezli skozi osnovno šolo, jaz pa sem blestela pri vseh predmetih. Mislila sem, da me bodo zato doma pohvalili, a se kaj podobnega ni nikoli zgodilo. Če me je mama zalotila, da berem, mi je izpulila knjigo iz rok in jo vrgla v peč z besedami, da me knjige samo kvarijo. Oče je potem šel sam v knjižnico in se z ne vem kakšnimi izgovori opravičil ter hkrati plačal odškodnino za knjige. Obenem pa je knjižničarkam zabičal, naj me napodijo, če se še kdaj prikažem v njihovih prostorih. Na srečo smo lahko naredile kompromis: po tistem sem knjige prebirala v knjižnici, pa je bil volk sit, koza pa cela. Doma sem morala veliko delati. Kadar sem se upirala, mi je mama zagrozila, da bo poklicala očeta. Z njim ni bilo dobro češenj zobati. Starejši ko je postajal, bolj je bil nasilen. Pogosto je pretepal tudi mamo, in to za nepomembne stvari. Njegov najljubši stavek, ki mi ga je namenjal, je bil: 'Jaz sem te naredil, jaz te bom tudi ubil, če bo treba.' Tisti, ki so ga bolje poznali še iz njegovega domačega kraja, so me svarili, da se ne šali. Da je bil tudi njegov oče zelo enak, pa se v tisti hiši marsikaj ni dobro končalo. Skratka, osem let sem bila v šoli odlična – in kaj se je zgodilo potem? Morala sem ostati doma. Noben jok ni pomagal. Oče me je vsak dan že zarana natepel, če je slučajno opazil, da razmišljam o pregrešnih stvareh. To je pomenilo, če se mi po glavi motajo misli o tem, kako bom pobegnila ter se vpisala na kakšno srednjo šolo. A toliko sem pa bila pametna, da sem vedela, da bi to bilo nemogoče. Bila sem še otrok, starši so nad menoj imeli vso pravico. Minilo je leto, dve, moje veselje nad življenjem pa se je začelo počasi utapljati v vsakodnevnem nasilju, kričanju, delu in preštevilnih obveznostih. Bratove žene so k nam nosile perilo, da sem ga likala. Ker je bilo nečakov kot listja in trave, se mi je zaradi neštetih ur, ki sem jih preživela ob likalniku, pošteno mešalo. Spominjam se, da so nekoč po televiziji prenašali tekmovanje za miss sveta. Ko sem zagledala zmagovalko, sem nepremišljeno zinila, da tako lepa, kot je ona, sem pa tudi jaz. Oče je vstal in me pretepel kot žival zaradi umazanih besed. Televizijo pa mi je bilo potem prepovedano gledati,« razgrinja pred menoj svojo malce nenavadno zgodbo Azra.

Ko je bila stara dvajset let, jih je oče štel že osemdeset. Postajal je zelo senilen. Le tega ni nikoli pozabil, da je Azro zaplodil zato, da bo njegova služkinja, tudi sužnja, če hočete, ko bo ostarel. Pogosto se je dogajalo, da je mislil, da je Azra njegova žena. Začel se je motoviliti okoli nje in zvečer, ko je bilo treba iti spat, je bilo lahko zelo hudo, ker jo je poskušal na silo zvleči k sebi v posteljo. Na srečo se mu je takrat postavila po robu vsaj žena, Azrina mama.

»Zahteval je, da ga umivam, oblačim, včasih je pri teh opravilih iz sobe nagnal celo mamo. Bil je ogaben starec. V meni je že zdavnaj umrla sleherna ljubezen do njega. Ugašala so tudi čustva, ki sem jih še zmeraj, kljub vsemu hudemu, gojila do mame. Po eni strani sem se zavedala, da so jo že od malega učili, da je mož njen gospodar, da mu mora biti pokorna, po drugi strani pa je imela nešteto priložnosti, da bi se mu uprla in zaživela človeka vredno življenje. Nevzdržno je postalo, ko je zbolela. Rak je razžiral njeno telo, da je vedno bolj hujšala. Oče ji ni dovolil, da bi šla k zdravniku. Mogoče se je bal slišati resnico, kdo ve? Nazadnje so prišli bratje in jo odpeljali. Četudi je bilo že prepozno za različne terapije, je še vseeno živela več kot dve leti. Ne morem povedati, kako je trpela! Noč in dan sem bila ob njej, ji pomagala in jo negovala. V tistih trenutkih sem se tudi sama dokopala do spoznanja, da je imel oče morda prav, ker me je obdržal doma. Če me ne bi bilo, kdo bi negoval mamo? Kadar sva bili sami, me je prosila odpuščanja za vse grde reči, za katere je bila prepričana, da mi jih je storila. Veliko sva jokali. Zaradi nje sem se sama sebi še bolj smilila, kot sem se že prej. Umrla je malo pred mojim štiriindvajsetim rojstnim dnem. V času njene bolezni sem jo ponovno vzljubila, zato nisem izgubila le mame, izgubila sem tudi prijateljico. Kadar sem bila pri njej, mi je dovolila, da sem s seboj prinašala knjige in brala. S tem me je neizmerno osrečila! Ko sva z očetom ostala sama, mi ni bilo lahko. V svojih bolnih možganih si je predstavljal, da mu bom poslej nadomestila ženo! O tej sprevrženi ideji se je nekoč hotel pogovoriti tudi z mlajšim bratom, ki pa je bil veliko bolj razgledan kot starejši. Naredil je vse, da se to ni zgodilo. Očetu je zagrozil, da ga bo dal v dom, če ne bo prišel k pameti. A je bil oče bolj pretkan, kot smo si mislili. Naredil se je neumnega in brata obtožil, da si je vse izmislil. A se brat ni dal kar tako pretentati! Zavaroval me je po svoje. Ukazal je hčerki, moji nečakinji, da se je preselila k meni in me varovala. To je očeta spravilo ob živce, besnel je po hiši in zmerjal sina, več kot toliko si pa ni upal. Meni se je pošteno oddahnilo. Počutila sem se varno, prvič sem lahko počela, kar me je bila volja. Mama mi je na skrivaj zapustila nekaj denarja. Prve stvari, ki sem si jih kupila, je bilo nekaj spodnjega perila, radio in televizija. Do moje sobe so vodile stopnice, po katerih se oče ni mogel več vzpenjati. S kakšno strastjo sem buljila v ekran! Ko se je začela vrteti Esmeralda, sem jo gledala z vsemi ponovitvami vred! Zdelo se mi je, da obe doživljava zelo podobno usodo. Ker je oče večino dneva prespal, sem kar naenkrat imela veliko svobode. Seveda, likanje in pospravljanje, tudi šivanje je še ostalo med mojimi vsakodnevnimi dolžnostmi. A ker sem bila navajena zgodnjega vstajanja in trdega, zelo garaškega dela, sem te 'malenkosti' opravila z levo roko. Nekoč sem namignila bratu, da bi lahko šla v službo tako kot njegova žena. Skoraj ga je kap ob mojih besedah. Ker sem se bala, da bi me zatožil starejšemu bratu, ki je bil po značaju podoben očetu, sem umolknila in se obnašala, kot da sem nekaj zinila, ne da bi kaj razmišljala. V dopoldanskem času, ko so bili bratje v službi, oče pa je spal, sem lahko smuknila na svobodo. Pogosto sem zavila v knjižnico. Tam je delala neka mlada ženska, Živa po imenu. Spoprijateljili sva se in ko sem ji v skopih besedah nekoč omenila, da sem bila odličnjakinja, mi je obljubila, da bo zame doma poiskala knjige iz gimnazijskih časov. Ne vem, ali me je že kdaj kaj bolj osrečilo kot njene besede!

(Nadaljevanje prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Gustav Thurn Valsassina, deželni vladar kranjski

Peter Colnar

Ruski pisatelj Fjodor Mihajlovič Dostojevski je nekoč zapisal: »Če si se napotil proti cilju in si se med potjo začel ustavljati, da bi kamenjal vsakega psa, ki laja nate, ne boš cilja nikdar dosegel.« Na kritike nemških prebivalcev Kranjske pa se seveda ni prav nič oziral deželni glavar, kranjski grof Gustav Thurn Valsassina – ko je šlo za prijazen odnos do Slovencev dežele Kranjske. Podpiral je narodna društva, govoril slovensko in naročal slovenske časnike ...

Sicer pa je imel zaradi plemiške krvi že ob rojstvu kranjski deželni vladar dovolj »podpore«. Rodil se je 13. julija 1836 v Radovljici grofu Vincenciju Thurnu in materi Jozefini, rojeni Zurchaleg. Na njegov značaj so v začetku vplivali domači učitelji, ki so bili po priimkih naši slovenski predniki: župnik Anton Klemen, L. Pintar, J. Potočnik, J. Šolar.

Po končani gimnaziji je šel v Gradec, kjer je dve leti študiral pravo. Leta 1859 je na začetku vojne v Italiji postal konjeniški kapetan v vojski pri ulancih, a je izstopil iz službe, se vrnil v Radovljico in živel na domačem posestvu.

Bil je častni član (občan) mnogih občin na Kranjskem (npr. Bled, Rovte) ter mnogih društev. Odlikovan je bil z redom železne krone II, 14. julija 1877 je bil izvoljen v deželni zbor (veleposestvo), nekaj tednov kasneje pa tudi v državni zbor, kjer je bil v letih 1883–1888 na slovenski listi trgovinske in obrtne zbornice. Za deželnega glavarja Kranjske je bil imenovan 16. septembra 1881 in je položaj obdržal do smrti. Leta 1886 je bil predsednik komisije za pogozdovanje Krasa, načelnik odbora za gradnjo dolenjskih železnic.

Kot zvest pristaš narodne stranke ni dopuščal, da bi nemški poslanci imeli ločeno svoje klubske seje, kot se je to dogajalo v času glavarja F. Kalteneggerja, ki je vso prednost in pozornost dajal Nemcem. Gustav Thurn Valsassina je bil osovražen pri Nemcih in tudi pri Slovencu, politiku, arheologu in botaniku Dragotinu Dežmanu, ki je nasprotno od kranjskega vladarja simpatiziral z Nemci in poudarjal pomen povezave Slovencev in Nemcev.

Zgodilo pa se je, da leta 1883 Thurn ni uspel na volitvah v Tržiču. Nemci so mu onemogočili tudi izvolitev pri veleposestnikih. Vseeno je ostal zvest svojemu prepričanju in seveda tudi svojim graščinam: Radovljica in Stari grad (Wallenburg) ter Lehen in Plankenstein (Zbelovo) na Štajerskem.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- **V Križu pri Komendi se je 14. 7. 1737 rodil duhovnik, pisatelj, pratikar, urednik in založnik Anton Breznik. Leta 1789 je v Ljubljani pod naslovom Večna pratika od gospodarstva izšla njegova pratika, v kateri imajo poseben pomen navodila o delih na polju in hiši. Bila je prva prava gospodarska pratika v slovenskem jeziku.**
- **Na Sv. Andreju nad Zmincem se je rodil narodopisec Jakob (tudi Jakov) Volčič. Zbiral je gradivo o ljudskem izročilu (ljudske pesmi, povedke, šege, posebej ob smrti in poroki).**
- **V Vodicah se je 16. 7. 1862 rodil agrokemik in esperantist Franc Štupar. Bil je eden prvih slovenskih esperantistov.**

GG +

Nočna straža v veleblagovnici

Alenka Bole Vrabec

mizica, pogrni se

Letos mineva 410 let od rojstva velikega holandskega slikarja Rembrandta (1606–1669), ki je leta 1642, ko je bila Nizozemska še pod špansko krono, ustvaril znamenito skupinsko sliko Nočna straža. Danes neprecenljivo umetnino je naročila amsterdamska civilna straža, a je potem ni hotela plačati. Ko so jo namestili na amsterdamski rotovž, je bila prevelika in so jo »obrezali« na velikost 4,54 metra širine in 3,79 metra višine. Na njej je 34 oseb, 18 strelcev in helebardistov ter 16 drugih, med njimi tudi deklica s petelinom v naročju. Njena vloga na sliki ni popolnoma razjasnjena. Verjetno gre za marketenderico, vodjo vojaške kantine v bojnem pratežu. V neprekosljivi igri svetlobe poleg nje izstopata še figura poročnika v bleščeči rumeni uniformi in stotnika, vse druge osebe so potopljene v mrak. Ko so po obnovitvi Rijksmuseuma 2013 sliko spravili nazaj na staro mesto, je bil to pravi tehnološki podvig. Vabilo Amsterdamčanom, Holandcem in tudi tujcem pa je bil nadvse duhovit in v vsem zgodovinsko veren prispevek na TV ... Nenadoma zaide med kupce nekajnadstropne veleblagovnice kokoš, spreten tat se spusti po vrvi čez ograjo in beži, skozi vrata prikoraka straža ... Začne se lov na tatu. Kupci so osupli, navdušeni, radovedni, in ko živ prizor ob vhodu dopolni zadnja oseba, se prednjo spusti kovinski okvir, oživela nočna straža vabi v muzej! Prizor se še vedno najde na YouTubu, pri nas na krožniku pa jed iz nekdanjih holandskih kolonij.

Bami goreng

Za 4 osebe potrebujemo: *2 žlici limetinega ali limoninega soka, 100 g azijskih rezancev, sol, 2 rdeči papriki, 2 rumeni papriki, 200 g spomladanskih čebulic, 100 g kitajskega zelja, 500 g piščančjih prsi, 6 žlic olja, 2 stroka česna, 300 ml zelenjavne juhe, 4 žlice sojine omake, 4 žlice čilijeve omake, 1 pest svežega sesekljanega korinadra, vok.*

Bami goreng in nasi goreng sta tako rekoč nacionalni jedi južne Azije. Pripravljajo ju na vse mogoče načine. Ponekod je med sestavinami tudi svinjsko meso, v deželah, kjer so prebivalci pretežno islamske vere, je priljubljen piščanec. K piščancu velikokrat dodajajo tudi rakce. Bami goreng pomeni, da je jed na osnovi rezancev, nasi goreng pa ima za osnovo kuhan riž. Najbolje jed pripravimo v voku.

Rezance najdemo na polici z eksotično prehrano in jih skuhamo po navodilu. Odcedimo. Piščanca zrežemo na poldrugi centimeter velike koščke in ga mariniramo v 2 žlicah sojine omake. Papriko očistimo semenja in belih delov ter zrežemo na trakce. Spomladansko čebulico z zelenjem vred poševno zrežemo na 3 cm dolge kosce, kitajsko zelje pa na trakce. Česen stremo. Piščanca opečemo na olju in damo na stran. Papriko, česen, čebulico in kitajsko zelje na hitro prepražimo na olju, dodamo zelenjavno juho, preostanek sojine omake, čilijevo omako in pražimo 5 minut. Dodamo rezance in meso, limetin/limonin sok in solimo. Pozor pri čilijevi omaki. Na policah jih je veliko vrst. Od hudo močne do bolj blage, tudi osladkane. Zelo priljubljen je tudi sambal oelek, gosta omaka iz čilijev, doma v Indoneziji. Najti ga je tudi v naših trgovinah.

Vaš razgled

V poletnih večerih mnoge znova osrečuje popolna harmonija petja čričkov, v katerem odzvanja narava sama v svoji čudežni raznolikosti. Njihova melodija lahko predstavlja romantično ozadje mladim zaljubljencem, marsikoga pa nostalgično popelje v spomine na otroštvo, na dragocene trenutke, ki smo jih preživeli z najbližjimi – prav ti trenutki so nas oblikovali v to, kar smo danes, obenem pa nam odpirajo perspektivo prihodnosti. S. L. / Foto: Urša Herak Rener

Vroči poletni dnevi kar vabijo na izlete v naravo, najsi gre za krajše ali daljše sprehode, tek po gozdnih stezah ali pa kolesarska potepanja po širnih poljih. V vseh primerih sta dobrodošla dobra družba ter prijeten počitek – še posebej v takšni idili, kot jo razkošno ponuja pokrajina Sorškega polja. S. L. / Foto: France Toni

Nove knjige (338)

Mussolini in njegov fašizem

Miha Naglič

»Za katerega evropskega politika iz prve polovice 20. stoletja lahko mirno zatrdimo, da je bral filozofska in književna dela sonarodnjakov in pošiljal avtorjem kritične pripombe in čestitke? Kdo je v časih globoke krize in kljub očitno slabemu zdravju imel na pisalni mizi Sokratova in Platonova dela z lastnoročno pripisanimi komentarji? Kdo je javno priznal, da ljubi drevje, in je zaskrbljeno preverjal pri uradnikih, koliko škode je prizadejal kak vihar? Kdo je na vrhuncu oblasti med pomenki za mizo navdušeno raziskoval, kdo so bili njegovi intelektualni predhodniki? Kdo je vsaj besedno občudoval sodobne zgodovinarje kot profesionalce, ki se ne obračajo po vetru? Kdo je vztrajal, da mora biti njegova stranka 'popustljiva do profesorjev'? Kdo je bil skoraj redno pripravljen dati intervju in se je že vnaprej veselil, da se bo lahko razgovoril o sodobni politiki in filozofiji? Kdo je zapustil najmanj štiriinštirideset knjig svojih zbranih del? Kdo je trdil, da si ni nikoli umazal rok z denarjem, v čemer je bil celo kanček resnice? Kdo se je lahko tekoče pogovarjal v treh tujih jezikih? Kdo je bil prisrčno pozoren do hčere, ki je po poroki med prvo nosečnostjo živela v tujini, in ji redno pisal, pa čeprav je včasih sporočil samo, da se vsa družina veseli zmag italijanske nogometne reprezentance?« (Str. 29)

Ja, vse to je bil Benito Mussolini, duče italijanskega fašizma in diktator Italije od leta 1922 (ali 1925) do 1945 (ali 1943). A bil je še marsikaj drugega, slabšega. V gornjem odstavku je avstralski zgodovinar R. J. B. Bosworth izpostavil Mussolinijeve intelektualne odlike. Drugje izvemo, da je bil močan tudi v mesenih rečeh, spal naj bi s 400 ženskami! Zavzemal se je za ohranitev dreves, po drugi strani pa bi iztrebil cele narode, med njimi tudi Slovence. V Dnevniku njegovega zunanjega ministra in zeta beremo njegovo izjavo, da bi nas morali vse likvidirati. Izrekel jo je v afektu, ko je izvedel, kako slovenski partizani napadajo njegovo vojsko. Grof Galeazzo Ciano si je v svoji drži državnika in meščana dovolil pripomniti, da nas je več kot milijon. »Ni važno, z njimi bi morali ravnati tako, kot 'ascari' /italijanske kolonialne čete/ ravnajo s svojimi sovražniki, preprosto jih iztrebijo.« No, usoda je hotela drugače, sodbo pa so izvršili italijanski partizani ... Odlična knjiga, ne le o Mussoliniju, tudi o fenomenu fašistične Italije, ki jo je vodil in v kateri je moral živeti tudi velik del Slovencev tistega časa.

Richard J. B. Bosworth, Mussolini, Cankarjeva založba, Ljubljana, 2015, 584 strani, 39,96 evra, www.emka.si

MODNO IN ŽIVAHNO V KRANJU

Gorenjska prestolnica vsako poletje zaživi. S tradicionalnimi in tudi novimi dogodki poskušajo v center Kranja pripeljati vedno večjo množico obiskovalcev. Do Kranfesta s tradicionalno Kranjsko nočjo pa tudi ni daleč. Letos se bo odvijal med 21. in 23. julijem.

Alenka Brun

Konec tedna je stari del Kranja gostil tradicionalno poletno modno revijo na Glavnem trgu. Predstavile so se domače oblikovalke, trgovine in modni ateljeji mestnega jedra s svojo vse pestrejšo ponudbo. Na modni brvi smo lahko poleg oblačil občudovali tudi zanimive pričeske. V treh izhodih smo videli, kaj lahko Kranj ponudi modnim navdušenkam in navdušencem; dogajanje je povezoval Ajdin Huzejrović, za glasbeno podlago je skrbel Dalaj Eegol, znan tudi pod prejšnjim imenom Ali En in vzdevkom RecycleMan. Da je vse potekalo tako, kot je treba, je ponovno skrbela Kranjčanka Tania Mendillo. Modno dogajanje je popestril tudi nastop performerke Taje Devi, hčerke Damjane Golavšek.

Modnemu sobotnemu jutru pa je delala družbo tudi Kranska kuhna, s stojnic pa so se smehljale še tržne dobrote: od borovnic do vina in domačih piškotov. Kranska kuhna se vrača že to soboto, prisotna bo tudi v času Kranfesta. Ta konec tedna pa ne zamudite še Kavarne domačih pivovarn, ki se bo ustavila na vrtu gradu Khislstein.

In če se vrnemo k modi: Kranj je od ponedeljka bogatejši za trgovino z oblačili, Textil House Second Hand. Kot že ime samo namiguje, gre za trgovino, v kateri najdete 'second hand' oziroma rabljena moška, ženska in otroška oblačila, obutev, torbice, modne dodatke, tudi kopalke. Njena področna menedžerka Mateja Ovsenek nam razloži, da gre v bistvu za eno od petih trgovin v Sloveniji s sedežem na Slovaškem.

Trgovina v Kranju je v prostorih nekdanje drogerije, nasproti kranjske avtobusne postaje. Cenovno so oblačila dostopna, najdete pa med njimi tudi kose znanih, dražjih blagovnih znamk. Pri določenih izdelkih je jasno vidno, da niso bili velikokrat nošeni, tako da poleg pestre izbire tudi kvaliteta ni vprašljiva.

V soboto je bilo dopoldne v mestu Kranj obarvano poletno in modno. / Foto: Primož Pičulin

Področna menedžerka Mateja Ovsenek in poslovodkinja nove 'second hand' trgovine v Kranju Tjaša Perko / Foto: A. B.

Foto: Primož Pičulin

Dalaj Eegol oziroma RecycleMan in Ajdin Huzejrović

Mojca Mežek in Bojan Černelč sta na Kranjski kuhni pripravljala Matičkov hamburger. / Foto: A. B.

Tokrat se je na Kranski kuhni ustavil tudi Karim Merdjadi s svojimi priljubljenimi macaronsi. / Foto: A. B.

Dekleta iz Textile House Second Hand: Jana, Barbara, Branka in Maja / Foto: A. B.

Taja Devi / Foto: Primož Pičulin

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.
Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***
Gorenjski Glas
www.gorenjskglas.si

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Vsak pride v obdobje, ko je sposoben videti samo svoje težave, in če si priznate ali ne, ste ravno sedaj tu. Koliko časa bo trajalo to samopomilovanje, je seveda odvisni samo od vas. Poslovno se vam obetajo dobre spremembe.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Vaši cilji bodo jasni in v nobeni smeri ne boste pripravljeni popustiti. Da boste dosegli svoje življenjske cilje, boste storili vse. Na čustvenem področju se vam bodo ponovili dogodki iz preteklosti, le da sedaj ne boste tako naivni.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Že kar nekaj časa je bila vaša pot do uspeha posuta s samimi ovirami in nič se ni reševalo po vaših načrtih. Čeprav ste se še tako trudili, je vse ostalo na mrtvi točki. Sedaj je končno pred vami pozitivna prelomnica, ki jo boste izkoristili.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Obeta se vam novo ljubezensko razmerje, glejte le, da ne boste predolgo premišljevali, saj boste s tem naredili zelo slab vtis. Na delovnem mestu boste precej trmoglavi in ne boste dopuščali nobenega drugega mnenja. Presenečenje.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Pred vami se bo pojavila ovira, ki pa bo trajala le kratek čas, zato ne smete dovoliti paniki, da vas vrže iz tira. Čaka vas poučen poduk. Sporočilo, ki ste ga težko pričakovali, bo končno prispelo. Po eni strani veselje, po drugi pa breme.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Čeprav je glavni dopust že za vami, že razmišljate, kako bi si zopet lahko oddahnili. K sreči vam na vseh področjih vse poteka tekoče, tako da se boste z velikim veseljem odzvali povabilu. Ob koncu tedna vas preseneti obisk.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Glede zadeve, za katero mislite, da je že zaključena, dobite informacije, ki vas pripeljejo do cilja, v katerega ne verjamete več. V tem tednu vam bo končno uspelo najti čas, da se odpočijete in naredite načrt za dopust. Končno boste izpregli.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Zaradi majhne pozornosti boste dobili val energije. Močnejši ste, kot si mislite, a vseeno tudi vi vsake toliko časa potrebujete potrditev ali spodbudo. Čustvena negotovost bo minila in kmalu boste našli to, kar si želite.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Teden se bo začel malce naporno in na to ne boste mogli vplivati. Ko se vam uspe prepustiti samemu toku, bo vse postalo lažje in bremen ne bo več. V družbi boste z različnimi ljudmi in marsikaj se lahko od njih naučite.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Nabralo se je kar nekaj raznih obveznosti. Zdaj je čas za to. Zavestno se boste lotili naloge in z rezultatom boste zelo zadovoljni. Druženje s prijatelji prinese veliko veselja, lepih misli in dobrih načrtov za prihodnost.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Izčrpali boste vso svojo delovno energijo in cel teden preživeli v upanju na čimprejšnji dopust. A kaj, ko dobro veste, da je pred vami še veliko dela in da so naloge, ki so odvisne samo od vas. V pomoč vam bo dobra volja prijatelja.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Čustvom boste pustili prosto pot, saj boste spoznali, da je za vas to še najbolje. Čim hočete nekaj reševati, le še bolj zapletete, pa ne da bi tako hoteli, tako je. Poslovno se bo vse skupaj veliko bolje razvilo, kot sploh pričakujete.

TA JE DOBRA

Mislil je nanjo

Janez gre po mestu in zagleda eno dobro bejbo. Seveda jo opazi in si misli: »Da bi moja imela take noge ...«
Prehiti ga druga dobra bejba in Janez spet pomisli: »Da bi moja imela tako dobro zadnjico ...«
Nasproti pride lepotica z globokim dekoltejem: »Da bi moja imela take prsi ...«
Janez sede na avtobus in nasproti sede še ena lepotica: »Da bi moja imela tako dobre ustnice ...«
Končno le pride domov in reče ženi: »Veš, da sem celo pot mislil nate.«

Poslanec bi bil

»Halo. Joža tukaj, a sem dobil državni zbor?«
»Da, klicali ste v državni zbor. Želite?«
»Rad bi poslal poslanec. Kaj potrebujem za to?«
»Gospod, a ste vi čisto nori?!«
»To že vem, da sem nor, saj imam potrdilo. Ampak zanima me, ali potrebujem še kaj.«

Po dvajsetih letih

Zdravnik je vprašal ženo: »Kako to, da niste opazili, da je vašega moža infarkt?«
»Saj se mi je zdel nekam čuden ... po dvajsetih letih je spet enkrat rekel: 'Žena, moje srce' ...«

Računalniška pomoč

In kaj imate zdaj na monitorju, gospodična?
Medvedka, ki mi ga je kupil moj fant.

Kaj pa mojster?

Ko je žena noseča, jo prijateljice božajo po trebuhu in ji čestitajo.
Ampak nobena pa ne pride k možu pobožat 'orodja' in mu reč: »Bravo mojster.«

LAŽJI SUDOKU

9		8	4		2	1		
	2	5	3		1	4	8	
				5				
1								2
		2	7		9	6		
3								8
				4				
	7	4	5		6	9	1	
		1	8		7	2		

Rešitev:

6	3	1	8	9	7	2	5	4
8	7	4	5	2	6	9	1	3
2	5	9	1	4	3	8	6	7
3	9	6	2	1	4	5	7	8
5	8	2	7	3	9	6	4	1
1	4	7	6	8	5	3	9	2
4	1	3	9	5	8	7	2	6
7	2	5	3	6	1	4	8	9
9	6	8	4	7	2	1	3	5

TEŽJI SUDOKU

2								6
		4	8		2	5		
	8	5				2	9	
			2	6	5			
1								7
			1	7	4			
	3	6				4	8	
		8	5		7	9		
9								2

Rešitev:

2	9	7	4	5	3	8	1	6
6	1	4	8	9	2	5	7	3
3	8	5	7	1	6	2	9	4
8	7	3	2	6	5	1	4	9
1	4	2	3	8	9	6	5	7
5	6	9	1	7	4	3	2	8
7	3	8	9	2	1	4	6	5
4	2	6	5	3	7	9	8	1
9	5	1	6	4	8	7	3	2

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN	ANGLEŠKI IZUMITELJ (LAWRENCE)	NEPRE-VODNIK	PLIN BREZ BARVE IN VONJA (N)	ENAKI ČRKI	GRŠKI KIPAR	DRŽAVA V AFRIKI	SPAJKA	NAROD V NIGERIJI, IBOJI	BIVŠI TV VODITELJ ČOLNIK	ANGLEŠKI PESNIK (THOMAS STEARNS)	POTO-VANJE
HITRI MOTORNI ČOLN											
OBALA V JUŽNI FRANCIJI											12
TV VODI-TELJICA (OTA)		15		RIMSKI DRŽAVNIK / DOZDEVA							
ČREVESNI ZAJEDAVEC					3		IGRALEC	BENEŠKI VLADAR / DEL STOPALA			
PREKLA						PEVKA KRALJ / TANJA STARIČ			5		
ANJA TOMAŽIN			USTECE / MODEL VOZILA SUZUKI						ORIGINAL	PEVEC IN IGRALEC PAOLI	STARA MERA ZA VINO ALI ŽITO
ELEKT. MERSKA ENOTA	9				REČNA KOTANJA / JUTRANJA ZARJA						
GRŠKA PESNICA						IME PREB. PO KRAJU / SL. TEOLOG (IVAN)					20
GORENJSKI GLAS	AMERIŠKI IGRALEC (LEE)	PRILOGA JEDEM Z ŽARA / OTOPLITEV						INOSLAV			
VLADAR							GRŠKI JUNAK	KOVANJE / NAŠE MESTO OB SAVI			
PESNICA ŠKERL				NAOČNIKI						POSMEH-LJIVEC	OSAME-LOST
RENATO JEMEC			TENIŠKI REKVIZIT	KOSTNA BOLEZEN / VULKANSKO ŽRELO	8						
OGNJE-NIŠKA KAMNINA	13								RADIJ / RUSKI DRŽAVNIK (VLADIMIR)		
HOKEJIST BERIBAK					GLAVNO MESTO SENEGALA	TOLŠČNI TUMOR			17		
NASKOK						IME DVEH VRHOV V SAVINJSKIH ALPAH	RIM. BOGI-NJA NEBA / OBRAZNA SPAKA				
GORENJSKI GLAS	SOLO PEVEC	SIRSKA BOG. PLODNOSTI / POLŽ S HIŠICO								2	
NAŠ GRAFIK (HINKO)			4					METRIČNI POUDAREK / REKA V ŠVICI, AARE			
OSKAR LAZNIK			KOTNA MERA / PEVKA KRAJNČAN				19			DESETIŠKI SESTAV	BRZO-STRELKA
RIMSKI HIŠNI BOG				MESTO V SRBIJI					DANILO ŠVARA / GERM. DE-MON OGNJA		
KOREO-GRAF OTRIN	10			DUŠEVNOST	ČRNSKA ČETRT V NEW YORKU / SL. IGRALKA (NATAŠA)						
BIVŠI AM. TENISAČ (PETE)								REKA V RUSIJI / PREMAZ ZA LES	16		
ZAČRTANA SMER						GRŠKI LIRIK / POSUŠENA RIBA SLED					
AHČAN ALKAJ ATARGATIS HARLEM HARGRAVE	ZGODO-VINSKO OBDOBJE ZEMLJE	SKAND. MOŠKO IME / OGRINJALO ZA DEŽ					HUDA NOVEJŠA BOLEZEN / 60 MINUT				11
FEVDALNA POSEST SPAHIJE				1					NEON / NAŠE IME REKE PO V ITALIJI		
TELUR	18		FR. PISEC (EMILE) / OČITANO DEJANJE					GOSTIJA / POLDRAG KAMEN, ŽAD			
VZDEVEK ALEŠA KERSNIKA				TROPSKO SADJE / MODEL VO-ZILA OPEL			21				NEMŠKI SMUČARSKI SKAKALEC (DIETER)
PREBI-VALCI REKE							SMUČARKA MIKLOS / VELIKO REŠETO				
PERUNIKA					GRŠKI OTOK / IVAN GROHAR				SONJA HENIE / NORD. BO-ŽANSTVA	6	
ITAL. IGRALKA (MONICA)						GR. MUZA POEZIJE / ERVIN FRITZ					
FILOZOF-SKA SMER, KI TEMELJI NA VPLIVU ENERGIJE			7								
BRAZIL-SKI NO-GOMETAŠ (RICARDO)					OBLIKA IMENA FATA			14			

z nami varno in udobno v poletje

BOLTEZ

KRANJ, Cesta Staneta Žagarja 58c
T: 04 201 40 50
www.boltez.si

✓ optična nastavitev vozila (avtooptika)

❖popravilo morebitno zamaknjenih koles
❖preverjanje nagiba koles glede na smer vožnje
❖preverjanje nastavitve zaostajanja (prednjih) koles

Že desetletja nazaj so avtomobilski strokovnjaki izumili nastavljivo podvozje, zato je optična nastavitev vozila zelo pomembna. Vozniki bi morali optiki avtomobila posvetiti vsaj toliko pozornosti, kot jo posvečajo izbiri gum za sezono. Tip avtomobila in način vožnje sta izredno pomembna za varnost in ustrezno nastavitev podvozja. Dobra optična nastavitev vozila doprinese k manjši obrabi gum ter varnejši in udobnejši vožnji.

Pri slabih cestah in neprimerni vožnji v ovinke in parkiranju na robnike je potrebno podvozje nastaviti, v skrajnih primerih pa tudi ravnati ali morda celo zamenjati.

Optična nastavitev vozila omogoča pravilno in točno nastavitev steka koles, kar vpliva na varno vožnjo in hkrati na enakomerno obrabo pnevmatik. Prav tako pa je tudi nujno potrebna ob določenih servisnih posegih na vozilu (menjava končnikov, zglobov-rok …).

Za varno vožnjo je optična nastavitev vozila pomembna in jo je treba pogosto preveriti in ponastaviti.

Optična nastavitev vozila je namreč ključnega pomena za varnost, še posebno v zimskih mesecih, ko so razmere na cesti bolj zahtevne.

Svetujemo vam, da nas obiščete in da optično nastavitev vašega vozila opravimo pri nas.

Avtooptika za avto:
- popravilo morebitno zamaknjenih koles
- preverjanje nagiba koles glede na smer vožnje, po potrebi ta nagib korigiramo
- preverjanje nastavitve zaostajanja (prednjih) koles

1. nagrada: kontrola avtooptike, 2. nagrada: majica, 3. nagrada: dežnik

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 27. julija 2016, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21

BOLTEZ
z nami varno in udobno v poletje

DRUŽABNA KRONIKA

LJUBEZEN GRE SKOZI ŽELODEC

Kuharski mojster Jože Godec je pripravil kulinarično-vinsko popoldne v Gostilni in penzionu Resje na Nemškem Rovtu, ljubljanski butični hotel Cubo pa je praznoval svoj peti rojstni dan.

Alenka Brun

Stojan Ščurek je briški vinar, ki ga ta trenutek lahko srečate na enem koncu Slovenije, čez nekaj ur pa bo že na drugem. Če je opoldne pristal na Letališču Jožeta Pučnika, ker je prišel iz Japonske, lahko popoldne že potaplja penino v Blejsko jezero. In to je tudi storil. Pred časom so namreč poleg štajerskih vin v jezero potopili tudi paleto njegove penine. Sicer ga na Gorenjskem ne srečamo ravno pogosto, a tokrat smo nanj naleteli v Penzionu in gostilni Resje, v simpatični vasici Nemški Rovt nad Bohinjsko Bistrico. V Resju namreč sedaj že slabo leto in pol domuje domači kuhar Jože Godec, ki se ga nazadnje spominjamo iz Gostilne Danica. Tokrat je Stojan predstavil vino gostom in naključnim obiskovalcem, ki so se odločili, da kombinirajo njegova vina še z Jožetovimi tremi (bohinjskimi) krožniki, menijem, pripravljenim prav za ta dogodek. Jože bo v smeri tipičnih bohinjskih sestavin na krožnikih nadaljeval, jeseni pa bo verjetno pripravil še kakšno podobno kulinarično-vinsko zgodbo.

Simpatični ljubljanski hotel Cubo v centru mesta je praznoval petletnico. Dogajanje so izkoristili še za uradno odprtje poletnega vrta. Prišli so poslovni partnerji, prijatelji hotela, ljubljanski hotelirji, nekaj je bilo povabljenih tudi predstavnikov medijev. Da smo vročino lažje prenašali, je skrbel glasbeni Street Quartet, za osvežujoče kombinacije koktajlov barmana Alen Kralj in Sas Mežnar, za slane in sladke prigrizke pa hišni kuhar Matic Bizjak, sicer Vrhničan, ki je prej delal v kuhinji še enega butičnega hotela v Ljubljani. Hotel Cubo že od začetka slovi po dobri hrani, dobrodošli pa so vedno tudi domači gostje. Mimogrede smo še izvedeli, kaj predstavlja nova blagovna znamka, pod streho katere bo v nadaljevanju poleg petletnika tudi zaprti hotel Kanin v Bovcu, saj Cubo group načrtuje njegovo temeljito prenovo, gradijo pa tudi luksuzne vile ob golfskem igrišču v Smlednику. Največ pozornosti pa je na terasi ob praznovanju rojstnega dne pritegnil pršut, ostrige so dekleta gledala s strahospoštovanjem, David Lesar iz Ribnice pa je ob svoji stojnici z različnimi salamami – od goveje do jelenove in medvedove – pridno razlagal od kod je in kakšni so njegovi butični izdelki. Absolutni zmagovalec med osvežilnimi koktajli pa je bil tokrat tonik z džinom in kumaro.

Jože Godec in Stojan Ščurek / Foto: A. B.

Vedno zgovoren: natakar Admir Jušić v Resju / Foto: A. B.

Pred odhodom na Pag sta se pri Jožetu ustavila stanovski kolega Boštjan Cvetek in njegova Mirzeta Hrnjica. / Foto: A. B.

Petra Stušek, direktorica Turizma Ljubljana, direktor hotela Cubo Sandi Kovačević in šef kuhinje Matic Bizjak / Foto: A. B.

Nasmejana in razpoložena ljubljanska hotelirja: Urša Malovrh (Hotel Park) in Tomislav Čeh (Union hoteli) / Foto: A. B.

Ob rojstnem dnevu je voščil tudi Jure Jezeršek (desni) iz znane gorenjske kulinarične družine. / Foto: A. B.

VRTIMO GLOBUS

Poroka vrhunskih športnikov

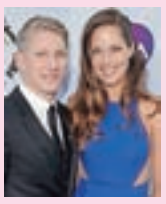

Do oltarja sta se sprehodila srbska teniška šampionka **Ana Ivanović (28)** in nemški nogometaš **Bastian Schweinsteiger (31).** Poročne zaobljube sta si izmenjala v romantičnih Benetkah vpričo družine in najbližjih prijateljev. Nevesta je blestela v preprosti in elegantni beli obleki, ženin pa v temno modri obleki. Slovesnost so nadaljevali na neznani lokaciji, za vse skupaj pa sta odštela milijon dolarjev. Par je skupaj dve leti.

Pevka Taylor Swift zasluži največ

Šestindvajsetletna pop pevka **Taylor Swift** je zasedla prvo mesto na Forbesovi lestvici največjih zaslužkarjev v svetu slavnih. Kot poročajo, znaša pevkin izkupiček okoli 150 milijonov dolarjev. Na drugem mestu lestvice so s 100 milijoni pristali One Direction. Šestindvajseti na lestvici je pevec Justin Bieber, ameriška starleta Kim Kardashian pa je zaradi dobička lastne mobilne igrice zasedla dvainštirideseto mesto in zaradi izjemnega zaslužka dobila tudi naslovnico revije.

Koncert prenaporen za Joeja Perryja

Legendarni roker in kitarist skupine Aerosmith **Joe Perry (65)** je med koncertom s skupino Hollywood Vampires izgubil zavest in bil odpeljan v bolnišnico. Kot poročajo tuji mediji, se je glasbenik slabo počutil že pred koncertom, po prvi pesmi nenadoma zapustil oder in se v zaodrju zgrudil na tla. Skupina je nadaljevala koncert brez rokerja, kasneje so sporočili, da je Perry izven nevarnosti, obdan z družino in prijatelji.

Hčerkica za Liv Tyler

Igralka **Liv Tyler (38)** se je po dveh sinovih razveselila rojstva hčerkice. »Naša prelepa dojenčica je tukaj. Lulu Rose Gardner. Presrečni smo. Srce bo eksplodiralo od vse te ljubezni,« je pod fotografijo, na kateri očka David Gardner pozira s hčerkico, zapisala zvezdnica. Par ima skupaj še enoletnega sina Sailorja Geneja, medtem ko ima Tylerjeva iz prejšnje zveze z rokerjem Roystonom Langdonom še enajstletnega sina Mila.

Simpatično in prijazno Saro Kerin lahko srečate na recepciji ljubljanskega hotela Cubo. Dekle zna odgovoriti tudi na vprašanja, ki niso povezana z rezervacijami, temveč s prestolnico Slovenije. / Foto: A. B.

Kdo je Peter Uzar

Tržiški dom za starejše nosi ime po Petru Uzarju. Kdo je bil ta človek, ki je pustil sled, odkriva Lado Srečnik z razstavo v domu, ki so jo odprli pred kratkim in je del večjega projekta o Petru Uzarju.

Suzana P. Kovačič

Tržič – Stene tržiškega doma starejših julija in avgusta bogatijo slike, fotografije, odlikovanja in še nekateri drugi predmeti Petra Uzarja (1894–1977). Projekta, razstava je le en del, se je lotil domačin Lado Srečnik, vanj sodijo še kratek film dr. Janeza Mayerja iz leta 1968, ki je pravzaprav portretna skica Petra Uzarja, pa literarni spomini in kronika. Lado Srečnik ima še vsaj dve želji: izdati knjigo o Petru Uzarju in v tržiškem domu postaviti stalen kotiček v njegov spomin.

Nedavnega odprtja razstave z več kot tristo fotografijami, ki je postavljena na 19 panojih, so se udeležili Petrovi otroci Boris in Peter ml. ter Marjeta. Škoda, da tega projekta ni bilo že prej, ko je bilo živih še več njegovih otrok, so rekli, sicer pa so ga pohvalili. Na sliki so skupaj z Ladom Srečnikom. / Foto: Gorazd Kavčič

Kdo je bil torej Peter Uzar, je raziskal Srečnik. Bil je predvojni komunist, revolucionar in prvoborec. Rodil se 26. aprila 1894 v Sebenjah pri Tržiču. Izučil se je čevljarskega poklica in delal v čevljarski delavnici, in sicer skupaj z bratom Janezom Uzarjem. Pozneje se je zaposlil v tovarni Peko. Po izbruhu prve svetovne vojne je bil mobiliziran na vzhodno fronto, kjer so ga leta 1915 ujeli in ga internirali v Taškent. Tu je leta 1917 dočakal oktobrsko revolucijo, se je aktivno udeležil kot član ruske partije. Še ko je bil zaprt v Taškentu, je bila zanj rešitev, da je bil čevljar. Delal je v delavnici, popravljal čevlje oficirjem in drugim prebivalcem. Naneslo je, da je v delavnico prišla njegova bodoča žena Katjuša, doma iz vasi Jagodna pod Uralom v Rusiji. Poročila sta se leta 1919, z devetmesečno hčerko je družina leto kasneje odpotovala v Jugoslavijo. Leta 1921 se je z ženo in hčerko vrnil domov v Sebenje, rodilo se jima je osem otrok. Oprijel se je svoje obrti, hkrati pa zavzeto širil ideje oktobrske revolucije, bil je organizator naprednih delavcev v Tržiču, nosilec ideje delavskega gibanja, v letih od 1924 do 1928 je bil eden od vodilnih ilegalnih partijskih aktivistov. Večkrat je bil zaprt, tudi obsojen, a prekaljenega revolucionarja ni bilo mogoče streti, ugotavlja Lado Srečnik.

Razstava je v Domu Petra Uzarja na ogled julija in avgusta. / Foto: Gorazd Kavčič

Ob začetku druge svetovne vojne so Peter Uzar in njegovi trije sinovi odšli v partizane. Med prvimi je bil, ko so nad Zgornjim Vetrnim sestavljali Tržiško četo. Doletela ga je huda izkušnja v koncentracijskih taboriščih. Družina se je prvič srečala šele po osvoboditvi. Žal brez dveh sinov, Viktorja in Stanka, ki sta padla v NOB. Konec vojne pa je prinesel nove naloge. »Začeli smo graditi na novo in prepričan sem bil, da moram biti povsod zraven; pri organizaciji dela v delovnih organizacijah in na terenu, številnih funkcijah in komaj je bilo kaj časa za družino«. Tako je pripovedoval Peter Uzar, seznam njegovih del in aktivnosti nima ne konca ne kraja. Vseskozi si je tudi prizadeval, da bi v Tržiču zgradili dom za starejše. Res so ga, s samoprispevki občanov in državno pomočjo. V domu je bila od leta 1986 do 1991 stanovalka tudi Petrova žena Kati, od začetka letošnjega leta v njem stanuje njegov sin Boris.

Leta 1977 je Peter Uzar odšel, pokopan je bil z vojaškimi častmi na pokopališču v Križah. Njegov najmlajši potomec, ki nosi priimek Uzar, je Kristijan. Peter bi bil njegov pra pra pra pra dedek, izvemo na razstavi.

Od torte iz frotirja do knjige iz blaga

Danica Zavrl Žlebir

Jezersko – Vsaki dve leti članice skupine za ročna dela priredijo razstavo svojih izdelkov. Letos so jo v Korotanu, kjer bo v prihodnje medgeneracijski center, odprle junija ob občinskem prazniku, na ogled pa bo vse poletje. Pred štirimi leti je skupino ustanovila Marjeta Murn, sedaj se s pletenjem, kvačkanjem, izdelovanjem nakita, vezenjem in drugimi ročnimi veščinami ukvarja devet članic. Njihovo delo je v slikoviti jezerski govorici ob občinskem prazniku predstavila Mija Murovec. »Ob ponedeljkih se dobivamo za dve uri. Jeseni smo začele z vezenjem novoletnih čestitk, pletle smo zimska oblačila, sedaj vezemo, iz papirja ustvarjamo rože in metulje, izdelujemo zapestnice, lutke, kvačkamo, med našimi izdelki je tudi knjiga iz blaga. Ta je za mojo vnučko, da se bo naučila zavezati čevlje, zapeti zadrgo in podobno ...« je nastajanje izdelkov naštela Mija Murovec. Med razstavljenimi izdelki je tudi torta, ki jo je Marjeta Murn izdelala iz frotirjastih brisač.

Pet članic jezerske skupine za ročna dela: Mija Murovec, Marjeta Murn, Vikica Tepina, Jolanda Štular in Vesna Misjak / Foto: Tina Dokl

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 16. 7., in nedelja, 17. 7.
19.00, 20.50, 21.50 LEDENA DOBA 5: VELIKI TRK
13.30, 14.30, 15.20, 16.20, 17.10, 18.10, 20.00 LEDENA DOBA 5: VELIKI TRK, sinhro.
21.30 LEGENDA O TARZANU
19.45 KAKO NAJTI ZMENEK ZA POROKO
17.45 OB TEBI
13.40 VELIKI DOBRODUŠNI VELIKAN, sinhro.
15.50 ISKANJE POZABLJIVE DORY, sinhro.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 16. 7.
14.30, 16.30, 17.00, 18.30, 19.30 LEDENA DOBA 5: VELIKI TRK
13.30, 15.30, 17.30 LEDENA DOBA 5: VELIKI TRK, 3D
14.50, 19.00, 20.30 L EGENDA O TARZANU
18.00, 20.00, 22.00 KAKO NAJTI ZMENEK ZA POROKO
15.45 VELIKI DOBRODUŠNI VELIKAN
18.05 VELIKI DOBRODUŠNI VELIKAN, 3D
21.25, 22.40 OČIŠČENJE: VOLITVE
22.30 DAN NEODVISNOSTI: NOVA GROŽNJA, 3D
20.20 OB TEBI
13.45 ISKANJE POZABLJIVE DORY
16.00 ISKANJE POZABLJIVE DORY, 3D
21.10 OBVEŠČEVALNA
14.00 ANGRY BIRDS, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 15. 7.
18.00 LEDENA DOBA 5: VELIKI TRK, 3D, sinhro.
20.30 LEDENA DOBA 5: VELIKI TRK

Sobota, 16. 7.
18.00 LEDENA DOBA 5: VELIKI TRK, 3D, sinhro.
20.30 MAGGIE IMA NAČRT

Nedelja, 17. 7.
20.30 MAGGIE IMA NAČRT

LETNI KINO V PARKU, DOMŽALE

Petek, 15. 7.
21.30 BOG, LE KAJ SMO ZAGREŠILI?

Sobota, 16. 7.
21.30 SICARIO: ONKRAJ ZAKONA

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Portugalski nogometaši pokvarili francosko slavje

Nogometna mrzlica se počasi umirja, nekaj vtisov o navijaškem vzdušju zadnje dni prvenstva in po tistem, ko so portugalski nogometaši dokončno pokvarili ponovitev francoskega slavja v Parizu, pa sta strnila naša sodelavca.

Tilen Čebašek

V Parizu so ljudje finalno tekmo evropskega prvenstva spremljali na različne načine in na različnih mestih. Tisti z največ sreče so si jo ogledali v živo, na tribunah, številni, predvsem mladi, pa so se odpravili v navijaško cono pod Eifflovim stolpom, ki je sprejela devetdeset tisoč obiskovalcev. Če se v večini mesta finala pred začetkom sploh ni občutilo, pa je napetost na vsaki postaji podzemne železnice bližje navijaški coni rasla.

Prvi so na metro vstopili nemški navijači, ki so računali na to, da bodo 10. julija lahko navijali za »elf«. Nato so prišli še portugalski in seveda francoski. Posebno glasna je bila skupina slednjih, ki se je peljala v sosednjem vagonu. Njihovo navijanje se je zaradi škripanja vlaka in glasnosti motorja slišalo le na postajah, tam, kjer se jim je vedno priključil še kakšen dodaten glas.

Navijaška vročica

Še bolj navijaško je bilo na ulicah južno od slavnega stolpa, ki ga letno obišče kakih sedem milijonov ljudi. Skoraj nihče ni bil brez navijaškega dresa, zastave ali vsaj pobarvanih lic. Več je bilo tudi uniformiranih policistov, ki so zaprli nekaj cest, da bi vse navijače usmerili na eno. Še nekoliko bolje opremljeni so bili vojaki ob glavnih znamenitostih mesta in tisti policisti, ki so z brzostrelkami nadzorovali stranske ulice.

Ljudje so v več dolgih vrstah čakali, da jih pregledajo in spustijo med tiste, ki v navijaški coni že čakajo na začetek tekme. A že ob sedmih zvečer, dve uri pred začetkom tekme, je bilo območje polno. Začeli so se spopadi med policisti in tistimi, ki so želeli priti do gromozanskega zaslona. Mladi so zažigali smeti in v policiste, ki so jih skušali razgnati s solzivcem in vodnim topom, metali steklenice. Naslednji dan smo v francoskih medijih lahko prebrali, da je voznik avtomobila v paniki zbil dve osebi, policija pa je sporočila, da so na dan finala pridržali štirideset oseb.

Nekaj posebnega pa je bil predvsem odnos med francoskimi in portugalskimi navijači. Ta je bil izrazito prijateljski in z nekaj – za takšne priložnosti seveda nujnega – tovariškega zbadanja. Pred nekim lokalom na eni izmed glavnih pariških ulic se je tako med dvesto glasnimi privrženci

gostiteljev prvenstva znašel navijač, ogrnjen v portugalsko zastavo. Celotno srečanje je, podobno kot njegova enajsterica, vztrajno in hrabro kljuboval močnejšim Francozom, čeprav na trenutke verjetno niti sam ni verjel, da lahko nekdanja kolonialna velesila po letih ekonomske krize osvoji evropski vrh. Francoske pesmi je prirejal tako, da so postale hvalnice portugalskim izbrancem, po tekmi pa mu je edinemu uspelo vsaj za odtenek polepšati turobno vzdušje. Z iskrenim veseljem in pristnostjo je iz potolčenih Francozov zvabil celo kakšen manjši nasmešek.

Drugo največje portugalsko mesto

Provociral, naročal pivo, navijal, se veselil. In na koncu na neki način celo tolažil. Vse to je, kot večina portugalskih navijačev v prestolnici Eura 2016, počel v francoščini. Pariz je namreč drugo največje »portugalsko mesto,« takoj za Lizbono, saj tu živi okrog šeststo tisoč prebivalcev s portugalskimi koreninami. Večina jih je pred Salazarjevo diktaturo v Francijo zbežala v šestdesetih in sedemdesetih letih, kjer so nato dobili delo in kjer živijo še danes. Leta 1957 je iz Portugalske v Francijo odšel tudi Amaro Lopes, čigar vnuk je Antoine Griezmann, danes najboljši francoski nogometaš.

A niti Griezmannu, junaku polfinalne tekme proti Nemčiji, ni uspelo izkoristiti kakšne od številnih francoskih priložnosti za zadetek. Po tekmi so se portugalski navijači zmagoslavno in s hitrimi koraki odpravili proti Elizejskim poljanam, navijači Francije pa so se na razočaranje odzvali vsak po svoje. V lokalih, ki so bili pred slabe pol ure nabito polni, je zdaj obsedelo le še nekaj tistih, ki se še niso popolnoma zavedali, kaj se je zgodilo. Nekateri so se čim hitreje posedli v avtomobile in odpeljali domov, drugi so peli, trobili in prižgali pirotehniko, sicer kupljeno z mislijo na slavje.

Dogajanje na ulicah se je proti jutru umirilo. Eifflov stolp so sicer zaradi varnostnih razlogov za en dan zaprli, televizijske postaje so analizirale, kaj je šlo narobe, in predvajale slavje iz Lizbone. Na metroju je mladenič v portugalskem dresu z nasmehom v oči pogledal vsakega mimoidočega in ga opomnil, kaj se je zgodilo prejšnji večer. Portugalska je prvič postala evropski prvak v nogometu!

Foto: Matevž Čebašek

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630
KOPALNI IZOLA: 16. 7., 18. 7., 20. 7.,21. 7. in naprej VEČ TERMINOV, **GOLI OTOK:** 27. 8.; **AKCIJA: MADŽARSKE TOPLICE:** 2.–6. 10.; **BANOVCI:** 16.–20. 10.; **BANJAVRUĆICA - SARAJEVO:** 27.–30. 10.; **MURTER IN DUGI OTOK** – VEČ TERMINOV. **www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Večer na vasi

Selo pri Bledu – Kulturno društvo Rudija Jedretiča Ribno vabi danes, v petek, 15. julija, z začetkom ob 19.30 na Selo pri Bledu na tradicionalni Večer na vasi.

Gasilska veselica

Žabnica – Prostovoljno gasilsko društvo Žabnica prireja ob 110-letnici delovanja jutri, v soboto, 16. julija, ob 20. uri veliko gasilsko veselico z ansamblom Dejana Vunjaka, v nedeljo, 17. julija, pa ob 17. uri gasilsko parado s prevzemom nove motorne črpalke in nadaljevanje z veliko gasilsko veselico z ansamblom Modrijani. Obe prireditvi bosta pod velikim šotorom na športnem igrišču v Žabnici. Vstopnine ne bo.

IZLETI

Na Šober

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj vabi v soboto, 30. julija, na izlet na Šober (1845 m). Tehnično nezahtevne hoje bo za okoli šest ur. Prijave sprejemajo do srede, 27. julija, oz. do zasedbe mest v avtobusu v pisarni društva ob sredah med 17. in 18. uro ali pri vodnikih: Breda Pirc, tel. 051 397 040, e-pošta bredapirc@gmail.com; Uroš Prelovšek, tel. 040 255 163, e-pošta prelovsek@gmail.com.

Kolesarski izleti kranjskih upokojencev

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarske izlete: Kranj–Voglje–Lahovče–Kranj v torek, 19. julija; Kranj–Jezersko–Kranj v torek, 26. julija; Kranj–Smlednik–Vodice–Brnik–Šenčur–Kranj v torek, 2. avgusta. Vsakič bo odhod ob 8. uri izpred nekdanje trgovske šole na Župančičevi ulici, izleti bodo odpadli, če bo deževalo.

Na Pristovški Storžič

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinski izlet na Pristovški Storžič v Avstriji, in sicer v četrtek, 28. julija. Odhod s posebnim avtobusom bo ob 7. uri izpred Globusa. Hoje bo za tri ure in pol do štiri ure, pot pa je prilagojena tudi pohodnikom. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 25. julija.

Na Krvavec

Preddvor – Pohodniška sekcija Društva upokojencev Preddvor vabi v torek, 19. julija, ob 7. uri na pohod na Krvavec. Zbirališče pohodnikov bo na grajskem dvorišču.

Bad Kleinkirchheim–St. Oswald

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na pohodniški izlet Bad Kleinkirchheim–St. Oswald v narodnem parku Nocberge na avstrijskem Koroškem, in sicer v četrtek, 4. avgusta. Odhod s posebnim avtobusom bo ob 7. uri izpred Globusa. Hoje bo za štiri ure, višinska razlika je 250 metrov. Obvezen je osebni dokument, hrano imejte v nahrbtniku. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 1. avgusta.

PREDAVANJA

V poletnem času varujmo svoje srce

Kranj – V ponedeljek, 18. julija, bo ob 19. uri v prostorih GTV – Gorenjske televizije, Oldhamska cesta 1a, brezplačno predavanje z naslovom V poletnem času varujmo svoje srce. Na tokratnem predavanju bo Jožica Ramšak spregovorila o varovanju srca, ki da mu je treba v poletnem času posvetiti dovolj pozornosti in je njegov največji sovražnik stres.

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 16. julija, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo In Gospod je bil z Jožefom. Pogovor bo povezovala Jelica Dundović.

OBVESTILA

V Medgeneracijskem centru Kranj

Kranj – v Medgeneracijskem centru Kranj bo v okviru poletnih aktivnosti danes, v petek, 15. julija, od 8. do 16. ure Pizza party, na kateri bodo prisotni stari starši in vnuki, ki jim bodo pripravili kosilo. Obvezne prijave na telefonsko številko 082 058 457. V ponedeljek, 18. julija, bo 18. ure do 19.30 organiziran pohod po mestnem središču Kranja pod vodstvom turističnega vodnika Janka Zupana. Zbirno mesto bo na sejmišču pri Zlati ribi. Za obe dejavnosti so obvezne prijave po tel. 082 058 457, za pohod lahko tudi na mck-prijava@luniverza.si.

54. ČIPKARSKI DNEVI V ŽELEZNIKIH
54th LACE DAYS
14. 7. - 17. 7. 2016
SOBOTA, 16. 7. 2016 ob 21. uri
veselica z ansamblom
GALOP
•
NEDELJA, 17. 7. 2016 ob 16. uri
veselica z ansamblom
GRAJSKI KVINTET
DOBRODOŠLI V ŽELEZNIKIH
Turistično društvo Železniki
www.td-zelezniki.si

LOTO

Rezultati 56. kroga – 13. julija 2016
11, 12, 23, 24, 31, 32, 35 in 2

Loto PLUS: **2, 3, 9, 21, 25, 26, 34 in 36**
Lotko: **1 2 6 9 0 8**

Sklad 57. kroga za Sedmico: **270.000 EUR**
Sklad 57. kroga za PLUS: **370.000 EUR**
Sklad 57. kroga za Lotka: **110.000 EUR**

Sponzor nagradne križanke z geslom QLANDIA KRANJ TELEKOM SLOVINEIJE, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu v torek, 28. junija, je bilo podjetje **TOLEA, D.O.O. – QLANDIA KRANJ.** Izžrebani nagrajenci so: 1. nagrado, majico Megaphone, prejme **Alenka Plevel** iz Cerkelj; 2. nagrado, jopico Megaphone, prejme **Stanka Mohorič** iz Radovljice in 3. nagrado, jopico Megaphone, prejme **Lovrenc Petrič** iz Kranja. Nagrajencem iskreno čestitamo.

Izžrebani nagrajenci nagradne križanke Zavoda za turizem in kulturo Kranj, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu dne 5. julija 2016 z geslom POLETNI UTRIP KRANJA, prejmejo po dve vstopnici za Beerfest: **Jasna Mravlje**, Jesenice, **Helena Orehar**, Kranj in **Franci Okorn**, Kranj. Nagrajencem čestitamo.

Izžrebani nagrajenci nagradne križanke Zavoda za turizem in kulturo Kranj, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu dne 8. julija 2016 z geslom KRANJSKA NOČ, prejmejo po dve vstopnici za Karavano domačih pivovarn in Kransko kuhno. Nagrajenci: **Anton Flerin**, Žirovnica, **Marjan Hafner**, Kranj in **Slavko Panjtar**, Blejska Dobrava. Nagrajencem čestitamo.

V knjigi Najboljše vegi jedi so zbrali najboljše brezmesne recepte iz revije Dober tek. Tu so prigrizki in zajtrki, ki nam dajo zagon, lahke solate, ki jih jemo za spremljavo, in krepkejše, ki so lahko cel obrok, dišeče juhe in enolončnice ter glavne jedi za vse priložnosti.
Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.
14,90 EUR + poštnina
www.gorenjskiglas.si
Gorenjski Glas

V priročniku je poleg že poznanih receptov veliko novih, izdelanih iz na prvi pogled nenavadnih sestavin in kombinacij. Izbira sadja, zelišč in cvetja sega od akacije, vrtnic, vseh glavnih sadnih rastlin do ožepka, regrata, trpotca. Opisani so mnogi uporabni načini pridelave in pravilnega shranjevanja.
Cena knjige je
Uživajmo v doma pripravljenih sokovih!
Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju ali jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure, ali po e-pošti na: narocnine@g-glas.si
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.
15 EUR + poštnina
Gorenjski Glas

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek – do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

BEGUNJE, 38 m², 1 nad./3, balkon, klet, nadstrešek za avto, vrednost Gursa 61.400 EUR, tel.: 040/567-544 16002477

K3 KERN d.o.o. NEPREMIČNINE
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
Tel.: 04/202 13 53, Fax: 04/202 17 85
GSM 051/320 700,
E-pošta: info@k3-kern.si

ODDAM

OPREMLJENO sobo v Kranju, tel.: 070/591-227 16002458

GARSONJERO na Planini, 27 m², delno opremljeno, tel.: 041/665-738 16002455

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, **F:** 04/20 68 701
M: 030 641 621, **I:** www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplan.si

OPREMLJENO garsonjero z balkonom, 38 m², tel.: 041/230-536 16002515

HIŠE

PRODAM

STAREJŠO hišo, okolica Škofje Loke, tel.: 031/206-064 16002494

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta: info@fesst.si
Internet: www.fesst.si

KUPIM

KRANJ-Čirče, kupim manjšo hišo, enodružinsko, tel.: 031/624-509 16002446

ODDAM

STANOVANJSKO hišo na Cesti talcev v Kranju, tel.: 041/767-339 16002484

VIKENDI, APARTMAJI

ODDAM

VIKEND – apartma, samostojen v Termah Olimje oddam za 32 EUR/dan, vstopnice za kopanje v ceni, tel.: 030/619-628 16002500

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

POSLOVNI prostor 100 m², za mirno dejavnost, tel.: 04/25-72-055, 040/918-070 16002460

GOSTIŠČE na Gorenjskem odda lokal v najem, možen tudi brezplačen najem samo kuhinje, tel.: 041/632-486 16002366

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

FIAT Punto 55 S, vozen, letnik 1995, za dele ali učenje, Kranj-Stražišče, tel.: 04/23-14-455, 040/532-797 16002457

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od letnika 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857 16002341

MOTORNA KOLESA

PRODAM

ŠTIRIKOLESNI električni skuter, star 2 leti, dela odlično, cena po dogovoru, tel.: 04/23-26-594 16002472

YAMAHA XV 535, letnik 1998, reg. do 9. 4. 2017, prodaja se zaradi bolezni, kličite samo resni, tel.: 031/520-004 16002452

MOPED Poni express, avtomatik, starejši, obnovljen, tel.: 051/228-622 16002467

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

PLATIŠČA aluminijasta, 15 col, razmak med vijaki 4 x 100, za Forda, tel.: 041/467-546 16002469

KARAMBOLIRANA VOZILA

PRODAM

KARAMBOLIRAN C5 karavan 2.0 HDi, 2005, tel.: 041/760-293 16002470

STROJI IN ORODJA

PRODAM

DELOVNI voz za kamnoseke, kiparje ..., nosilnost 3 T, cena 390 EUR, tel.: 070/701-962 16002466

Po dveh skoraj popolnoma razprodanih delih planinskega vodnika Pozdravljene, gore je **Jelena Justin** najlepše vzpone zbrala v **tretji knjigi**. Vzpone je razporedila od nezahtevnih do zelo zahtevnih, da si bo vsak lahko sam zase izbral najprimernejšo pot.
Redna cena vodnika je 20 EUR. Če ga kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le 15 EUR + poštnina
Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.
www.gorenjskiglas.si
Gorenjski Glas

GRADBENI MATERIAL

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

OKENSKA krila, balkonska vrata ter vhodna vrata, ugodno, tel.: 031/768-579 16002499

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 16002278

AKCIJA - peleti 1 T/200 EUR, odkup živine, koruza, krmila TMK KZ 19, z dostavo. Smrekca center, d.o.o., Žabnica 5, tel.: 04/25-51-313 16002307

KVALITETNA bukova drva, metrska ali razžagana, možna dostava, tel.: 041/905-557 16002425

SUHA bukova in mešana drva, lahko razrezana in z dostavo, tel.: 031/826-621 16002474

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

OREH pisalno mizo, oreh raztegljivo mizo za 8 oseb, kuhinjo z jedilnim kotom, tel.: 051/311-052 16002433

PODARIM

OTROŠKO sobo, tel.: 051/311-052 16002434

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

ELEKTRIČNI namizni žar AEG, plošča 43 x 30, max 2000 w, cena po dogovoru, tel.: 040/232-490 16002508

PRENOSNO klimo in razvlažilec zraka z daljincem, nikoli uporabljeno, tel.: 041/696-985 16002514

RABLJEN štedilnik 4 elek + 2 plin, kiberbusch štedilnik na drva, šivalni stroj Adler, tel.: 04/23-10-301 16002492

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

RADIATORJE 650 x 1500, gumi 650 x 16 col, tel.: 031/716-629 16002464

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

MLADINSKO kolo 24 col, dobro ohranjen, malo rabljen, zelo ugodno, tel.: 04/57-23-564, 040/652-460 16002461

SUPER ponudba – kolesarska čelada, cena 5 EUR, tel.: 040/232-490 16002509

TURIZEM

ODDAM

2 APARTMAJA v Metajni na Pagu, 3 do 5 oseb, hiša na sami plaži, primerno za majhne otroke, prosto še do 15. 7. in po 17. 8. 2016, tel.: 00385/989-230-982, 040/726-544 16002305

APARTMAJE v okolici Zadra, 40 m od plaže, dovolj sence borovcev, tel.: 031/515-422 16002459

V VODICAH pri Šibeniku oddam apartma za 2 ali 3 osebe, od 13. avgusta dalje, tel.: 051/200-090 16002510

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

RAFF – leksikon spolnosti z anonimno anketo med ženskami s fotografijami, cena 10 EUR, tel.: 040/155-604 16002456

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

SLIKO Gore in planinke, pastel, velikost 65 x 44, cena po dogovoru, tel.: 040/232-490 16002507

TAPISERIJE, kolekcija 28-ih, tema tarot, izjemne umetniške in sporočilne vrednosti, tel.: 040/567-544 16002476

STARINE

PRODAM

PROJEKTOR Eumig, kamero Bauer, platno 1000 x 1000, fotoaparat Praktica, tel.: 04/23-58-360 16002447

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936 16002282

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

OTROŠKI voziček prodam za simbolično ceno, tel.: 04/58-01-525, 040/334-301 16002448

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

DO OČAL kot na napotnico lahko v enem tednu, popust do 100 EUR, Optika Aleksandra, Qlandia, 04 234 234 2, tel.: www.optika-aleksandra.si 16002266

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM

2 MLADA mucka, prijazna, za noter ali ven, vajena vsega, stara 3 mesece, tel.: 051/703-233 16002486

MLADE mucke, tel.: 041/585-320 16002475

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

BALIRKO za okrogle bale Supertino, let. 2000, tel.: 041/214-500 16002505

DROBILEC koruze (šrotar) in brzoparilnik - kotel, tel.: 041/953-850 16002496

GORSKI traktor Reform Muli 33 z 2.410 ur, z nakladalko sena in pocinkano cisterno za gnojevko. Cena 10.000 EUR za komplet, tel.: 068/676-237 16002375

IZKOPALNIK za krompir in samonakladalko Sip 16 m3, tel.: 051/673-752 16002471

KOSILNICO Sip 165, obnovljena z računom Jagodic, in sveder za cepljenje drv, tel.: 04/57-23-427, 041/554-994 16002462

NAKLADALNO prikolico Sip 17, Pivka 1, Naklo, tel.: 031/360-178 16002493

TRAKTOR Torpedo s kabino 45 km, letnik 1981, 3100 ur, 3.300 EUR, tel.: 04/25-21-167 16002463

KUPIM

MOTOKULTIVATOR Gorenje Muta, lahko tudi v okvari ali slabši, tel.: 041/677-605 16002445

TRAKTOR Zetor, IMT, Ursus, Deutz, Univerzale, Štore ali TV ter ostalo kmetijsko mehanizacijo, tel.: 031/562-809 16002361

TRAKTOR, lahko je IMT, Zetor, Deutz, Ursus, Store, Univerzale, s priključki ali brez, tel.: 031/851-485 16002481

TRAKTOR, prikolico in kosilnico, tel.: 031/500-933 16002364

PRIDELKI

PRODAM

AJDO in slamo, tel.: 041/944-287 16002488

JEČMEN, tel.: 041/608-702 16002504

RDEČO peso, korenje, česen, čebulo in krompir, tel.: 031/793-390 16002450

SEME enoletne trave in ajdo ter pšenično slamo, tel.: 040/355-865 16002516

SENO, letošnje, v kockah, 1. košnja, tel.: 070/132-897 16002453

SLAMO z njive in ajdovo moko, tel.: 04/25-21-499, 031/506-863 16002489

VSAK dan sveže rezano cvetje gladijol in rdeča pesa. Smolej, Luže 22a, tel.: 041/789-608 16002436

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 ČB telici, stari 6 mesecev in 1 leto, od kvalitetnih krav, tel.: 041/244-743 16002511

3 JAGENJČKE-ovce, pribl. 25 kg, za pleme ali zakol, tel.: 031/828-594 16002454

5 SANSKIH koz z mladiči ali brez in kozliče za zakol ter 2 ovna, tel.: 040/308-690 16002498

ČB teličko, tel.: 031/235-118 16002473

ČB bikca, težkega 140 kg, tel.: 031/530-308 16002487

KOKOŠI – jarkice, rjave, črne in grahaste barve pred nesnostjo, pripeljemo na dom, tel.: 041/710-113 16002315

KOZLA srnaste pasme, starega 1 leto, zajkljo z 9 mladiči, samca orjaka, st. 10 mesecev, mladiči, tel.: 051/437-135 16002495

KOZLA srnaste pasme, starega 2 leti, zelo lep, vreden ogleda, ter 3 inox sode po 60 lit., tel.: 04/23-32-036 16002512

MLADE bele purane, več starosti, za nadaljnjo rejo, tel.: 031/499-143 16002478

MLADO kravo simentalko, brejo 9 mesecev, in telico, staro pol leta, tel.: 051/365-442 16002490

PRAŠIČE, težke od 70 do 140 kg, možna dostava, tel.: 041/760-789 16002444

SIMENTALKO in telico sivo, 8 mesecev brejo, obe pašni, tel.: 040/308-690 16002497

TELIČKE LS pasme, tel.: 04/59-57-083, 041/833-202 16002501

TELIČKO simentalko, staro 5 mesecev in težko 150 kg, tel.: 040/674-202 16002513

KUPIM

BIKCA simentalca, starega 3 mesece, tel.: 040/334-733 16002479

PODARIM

1 LETNE kokoši, tel.: 040/393-385 16002480

OSTALO

PRODAM

SUHO seno v kvadratnih kockah, tel.: 041/838-080 16002503

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

PICOPEK in kuhar dobi delo v piceriji. Delo je izmensko in redno plačilo. Kocka in, d.o.o., Delavska c. 65, Kranj, tel.: 041/723-833 16002485

ZAPOSLIMO kuharja in kuharskega pomočnika (m/ž) v gostilni na Bledu. Evronik, d.o.o., Zgoša 69, Begunje, 040/277-276 Matjaž 16002435

ZAPOSLIMO prodajalca mesarja. Mesarstvo Rešet, Matjaž Krč, s.p., Huje 9, Kranj, tel.: 041/767-339 16002482

ZAPOSLIMO delavca v ključavničarski delavnici, zaželeno znanje varjenja, lahko tudi za priučitev. Plevel Franc, s.p., Velesovo 12, Cerklje, tel.: 041/649-902 16002483

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 16002279

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, tel.: 041/222-741 16002412

ADAPTACIJE, novogradnje, od temeljev do strehe, notranji ometi, fasade, betonske in kamnite škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, z našim ali vašim materialom. Babić Miloš, s.p., Hraše 24, Lesce, tel.: 041/622-946 16002163

BARVANJE napuščev in fasad, beljenje, glajenje sten, barvanje oken in vrat, antiglivični premazi proti plesni, dekorativni ometi in opleski vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 16002201

BARVANJE stanovanjskih in skupnih prostorov ter barvanje lesenih stopniščnih ograj. Borut Mohorič, s.p., Dolenja vas 66, Selca, tel.: 031/877-138 16002442

EKOCLEAN, d.o.o., Podljubelj 259, Tržič nudi čiščenje in razrez cistern ter filtracijo olja! Pleskanje stanovanj in stopnišč, tel.: 041/989-987 16002281

FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 16002280

GEODET Uroš Kejžar, s.p., C. 1. maja 65, Kranj – geodetske storitve; ureditev meje, parcelacija, izravnava meje, evidentiranje stavbe, geodetski načrt, zakoličenje objekta, tel.: 041/275-006 16002140

POSEK in spravilo lesa, možnost odkupa lesa na panju. M-LES, Matej Urh, s.p., Bodešče 18, Bled, tel.: 031/561-613 16001922

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob, tel.: 051/828-419 16002330

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 16002277

IŠČEM

IŠČEM gospo za pomoč pri novorojenih dvojčkih in v gospodinjstvu, tel.: 040/607-990 16002465

NA zelenjadarski kmetiji v Križah pri Tržiču iščemo moškega za pomoč pri delu, tel.: 040/803-066 16002370

ZASEBNI STIKI

61-LETNA iščem družabno žensko ali moškega za družbo v sobi na morju ali toplicah, tel.: 070/461-428 16002468

ŽENITNE raznovrstne, zanimive ponudbe, z vse države, različnih starosti. Mnogo je samskih fantov, gospodov ... Hitra spoznavanja, 031/836-378, www.zau.si 16002283

RAZNO

PRODAM

45 T/M kompletne vrtne ograje Imont (križne lamele višine 80 cm), cena 400 EUR, tel.: 041/616-222 16002517

KOZJE mleko, Golnik, sedlo, čoln gumenjak dolžine 3 metre in kamero JVC, tel.: 041/364-504 16002491

SOD za vino, kovinski, 150 litrov, tel.: 031/361-195 16002502

STISKALEC za pločevinke in fiksne vilice za bale, nove, tel.: 041/255-636 16002449

ŠIVALNI stroj Bagat Danica z omarico, cena 80 EUR, in pisalno mizo, cena 20 EUR, tel.: 040/522-329 16002451

KUPIM

ŠČITNIKE za moped, plastične za noge, tel.: 040/232-490 16002506

V spomin moji dragi mami, naši majki

Mari Radojičić

15. julij 2015–15. julij 2016

ki je ostala med svojimi rožami, na vrtu, nasmejana. In vsak dan je spomin bolj živ.
Hvala Ti za vsak trenutek Tvojega življenja, iz katerega se bomo
Tvojih modrosti vedno in povsod spomnili.

Pogrešamo Te, a srečni, da smo Te imeli:
hči Dobrila z Remzom, vnuk Dejan z Barbaro in pravnuka Žan in Bor

ZAHVALA

V 85. letu starosti se je od nas poslovil

Anton Kovač

po domače Pavlinov Tone iz Zminca

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovane sveče in svete maše. Lepo se zahvaljujemo tudi patru Primožu, patru Bernardu in g. Fajdigi za lep poslovilni obred, vsem pevcem in pogrebni službi Akris. Vsem imenovanim in neimenovanim iskrena hvala.

Žalujoči: žena Marija, sinova Marko in Boštjan z družinama
Zminec, 6. julija 2016

Skozi vrata rojstva pridemo
v tujo deželo prebivat,
skozi vrata smrti
gremo v neznano večnost počivat.
/A. M. Slomšek/

ZAHVALA

Nepričakovano je odšel naš dragi mož, ati in ata

Franc Kejžar

Petrov Franc iz Sorice

in nas pustil neizmerno same.
Iskrena hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali in z nami delili bolečino slovesa.

Vsi njegovi
Sorica, julij 2016

OSMRTNICA

Svojo življenjsko pot je sklenila naša upokojena sodelavka

Angelca Pilar

Na zadnjo pot jo bomo pospremili danes, v petek, 15. julija 2016, ob 16. uri na pokopališču v Šenčurju.

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Elektro Gorenjska, d. d.

Spomini so kot iskre,
ki pod pepelom tlijo,
a ko jih razgrneš,
vedno znova zažarijo.
(Goethe)

Tiho je odšel od nas naš

Stane Oman

10. 10. 1932

Od njega smo se poslovili v družinskem krogu 7. julija 2016 na pokopališču v Kranju.

Mimi, Mojca in Miran, Maruša, Nejc in Beno, Saša, Martin in Vid

---

V SPOMIN

Miren in blažen obraz je tvoj,
v tebi pa mir, tišina in duša spokoj.
Našel si mir, ki si ga iskal,
vedno v srcih naših boš ostal.

Minilo je žalostno leto, odkar nas je zapustil ljubljeni sin, brat in očka

Erik Godler

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate in mu prižigate svečke ob preranem grobu.

Vsi domači

OSMRTNICA

Koliko vsega nam je tvoje življenje dalo!
Ljubezen, delo, veselje, radost ...,
trdnost, poštenost, voljo, krepost ...
Dolžni smo tebi in Bogu veliko zahvalo!

V žalosti sporočamo, da nas je v 84. letu starosti zapustil naš dragi mož in oče

Anton Eržen

Navoškov iz Leskovice

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 17. julija 2016, ob 16. uri na pokopališču v Leskovici. Žara bo v tamkajšnji mrliški vežici v soboto od 10. ure dalje.

Žalujoči: žena Marija, sin Metod, hčerki Mojca in Marjeta z družinami

---

Oh kako boli,
ko ljubega očeta med nami več ni.
Ostali so sledovi tvojih pridnih rok,
katere cenil bo še pozni rod ...

V 77. letu nas je po hudi bolezni zapustil oče, mož, ded in praded

Ivan Benčević

iz Čirč pri Kranju

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se trudili zanj, mu stali ob strani in ga obiskovali v času njegove bolezni. Hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter njegovim bivšim sodelavcem za izrečena sožalja in darovane sveče. Še posebej zahvala patronažnim sestram ZD Kranj in lečečemu zdravniku za lajšanje bolezni.
Zahvala tudi Balinarskemu klubu Čirče, Zvezi borcev, RK Čirče za poslovilni govor. Hvala tudi praporščakom in pevcem, pogrebni službi Navček in Komunali za opravljen pogrebni obred.
Hvala vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi najbližji
Kranj, 9. julija 2016

ZAHVALA

Jožica Ošina

roj. Zupan
1926–2016

Ob boleči izgubi naše drage žene in mame se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in drugo pomoč. Zahvala tudi praporščakom in predstavnikom Krajevne organizacije borcev za vrednote NOB Kokrica, društva upokojencev, organizacije Rdečega križa in turističnega društva.
Iskrena hvala tovarišu Virantu za poslovilne besede.
Iskrena hvala vsem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Mož Štefan, otroci Vladimir, Živana in Milena z družinami

Se grenka solza je utrnila,
na tvoje dobro srce se je izlila.

ZAHVALA

Ob prerani smrti

Aleksandra Götza

1950–2016

Zahvala gre vsem, ki ste ga imeli radi, nam pa v teh težkih trenutkih slovesa stali ob strani. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, bivšim sodelavcem, Balinarskemu klubu Huje, dr. Horženovi in sestri Nataši za dolgoletno skrb za njegovo zdravljenje, patronažni sestri Mariji ter osebju in zdravnikom Bolnišnice Jesenice, pogrebnemu zavodu Komunala Kranj za lep obred ob njegovem slovesu. Zahvala vsem za tolažilne besede, izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter ostalo pomoč. Posebna hvala pa vsem, ki ste se poslovili od našega Saša in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žena Ivica, hči Maruša, sin Rožle, sestra Lidija s Klemenom, Andreja in Samo ter drugo sorodstvo
Kranj, 5. julija 2016

Anketa

Brez vode ni življenja

Samo Lesjak

Poslanci državnega zbora so z dvotretjinsko večino sprejeli predlog za ustavni vpis pravice dostopa do pitne vode. Se zavedamo neprecenljivosti te naravne dobrine?

Foto: Gorazd Kavčič

Peter Šalamon, Kranj:

»Vodne vire pri nas je vsekakor treba zaščititi, obenem pa poskrbeti za stalno očiščevanje rek in potokov, ki postajajo vse bolj onesnaženi.«

Klara Golob, Kranj:

»Premalo se zavedamo pomembnosti pitne vode. Še zlasti poleti, ko vode marsikje hitro začne primanjkovati, bi morali biti na varčno porabo le-te še bolj pozorni.«

Mario Fejzič, Kranj:

»O zaščiti in ohranjanju vodnih virov je nujno ozaveščati vse, predvsem pa mlade že zgodaj izobraziti z ekološko obarvanimi predavanji na šolah.«

Bojan Habič, Kranj:

»Ohranjati pravico do čiste pitne vode mora biti temeljna dolžnost naših vladajočih državnikov, ki pa žal pogosto koncesije za vodo in ostale naravne vire prodajajo bogatim tujim podjetjem.«

Klara Kelbič, Kranj:

»Čista voda predstavlja neprecenljivo dobrino vseh živih bitij. Preveč onesnažujemo vodne vire, s tem pa rušimo celotno naravno ravnovesje.«

Telovadba tudi za brezposelne

Člani Društva Šola zdravja, ki po vsej Sloveniji združuje že več kot sto skupin, zdaj v svoje vrste vabijo tudi brezposelne.

Jasna Paladin

Kranj – »Brezposelni ste, nezadovoljni, stigmatizirani ... Nimate več upanja, niti volje do življenja? Ste mladi ali v zrelih letih? Imate veliko teoretičnih znanj, izkušenj pa nimate. Mogoče pa imate veliko izkušenj in znanj, pa se vam je življenje sesulo? In kako iz te skoraj nemogoče situacije? Vabljeni v našo družbo!« pravijo v Društvu Šola zdravja, ki so bili do sedaj znani predvsem po tem, da se njihove vsakodnevne jutranje telovadbe v značilnih oranžnih majicah udeležujejo predvsem starejši. Zdaj si želijo svoje vrste še razširiti, saj so prepričani, da je v težkih življenjskih preizkušnjah, kakršna brezposelnost gotovo je, prav gibanje tisto, ki človeku pomaga.

»Smo društvo, ki ne gleda na leta, ne oziramo se na socialni status, prazne denarnice niso ovira. Društvo Šola zdravja želi pomagati. Veseli smo vseh,« pravi predsednica društva Zdenka Katkič in dodaja, da se brezposelni in tudi vsi drugi njihovi družbi lahko pridružijo v eni od stotih skupin po Sloveniji. Dobivajo se na javnih površinah vsak dan med tednom ob 7.30 in skupaj opravijo 30-minutno vadbo, imenovano 1000 gibov. »Srečali se boste z osebami, ki začenjajo dan z dobro voljo in želijo nekaj postoriti za svoje dobro počutje in zdravje. Skupaj z njimi boste 30 minut telovadili, se razmigali, nadihali svežega zraka. Vsakodnevna vadba vam bo oživila telo in duha. Vadba v skupini vas bo motivirala in socialno vključila. Spoznali boste nove, zanimive ljudi. Družili se boste z različnimi osebami vseh generacij. Razširili boste socialno mrežo v svojem lokalnem okolju. Prepustite se, naj vas življenje popelje v različne smeri. Nikoli ne veste, za katerim vogalom vas sreča čaka. Poiščite smisel v malenkostih in drobnih zadevah. Zastavite si majhne, realne cilje, ki vam bodo dosegljivi. Ne sedite le za računalnikom ali pa pred televizorjem. Vsakodnevno poskrbite za svoje zdravje in dobro počutje,« Zdenka Katkič nagovarja brezposelne, za katere si želijo, da bi se jim pridružili v velikem številu.

Šola zdravja in njihova jutranja telovadba 1000 gibov ni namenjena le starejšim, pač pa vsem, tudi brezposelnim, ki jih še posebej vabijo v svojo družbo.

vremenska napoved

Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno. Jutri bo pretežno oblačno, možen je rahel dež. V nedeljo bo sončno in spet topleje.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
14/20 °C	14/20 °C	11/27 °C

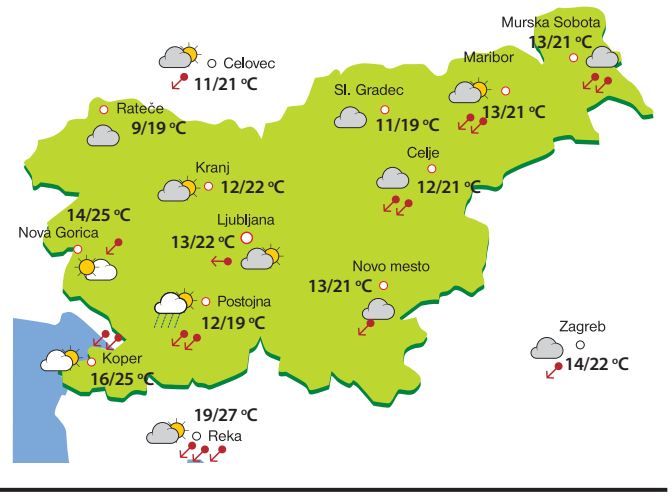

Prenovljeni podhod že zaznamovali vandali

Kamnik – Podhod na Šolski ulici, ki so ga učenci Osnovne šole Frana Albrehta s poslikavami, katerih rdeča nit je multikulturnost, sodelovanje in komunikacija, ter zapisi s krovnim sloganom S pozitivno mislijo v lepši dan na novo polepšali konec maja, so pred dnevi obiskali nepridipravi in poslikave učencev na več delih prekrili z grafiti in neprimernimi zapisi, s katerimi so dokazali, da se požvižgajo na trud učencev in njihova sporočila. Poslikave so bile prav za takšne primere sicer zaščitene s posebnim premazom in občinski javni delavci so jih že odstranili.

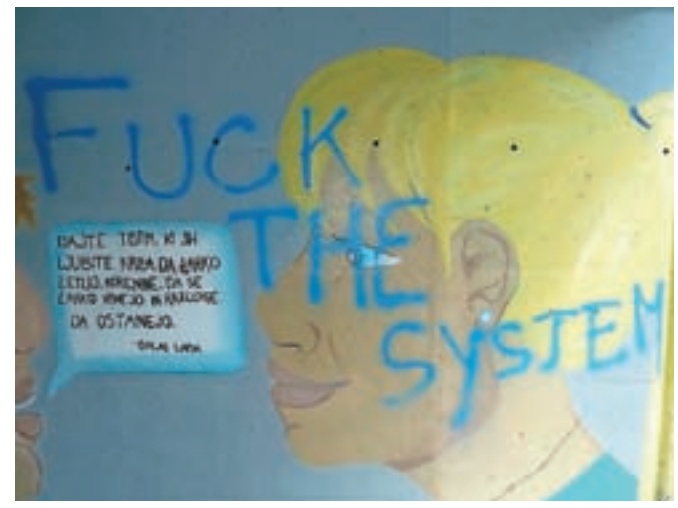

Podhod, katerega poslikave so med Kamničani naletele na veliko odobravanje, so popackali vandali.

Muzejska pot je še vedno gradbišče

Kamnik – Delavci Komunalnega podjetja Kamnik te dni intenzivno urejajo makadamski del Muzejske poti, ki vodi do gradu Zaprice, v katerem ima sedež Medobčinski muzej Kamnik. Dela, ki se izvajajo skladno s soglasji Zavoda za varstvo kulturne dediščine, OE Kranj, so potrebna predvsem zaradi ureditve meteorne kanalizacije, zaključena pa bodo predvidoma do konca julija. Pot je zaradi del za promet še vedno v celoti zaprta, dostop za pešce pa je mogoč po bližnji pešpoti s Kolodvorske ulice.

Dostop z avti po Muzejski poti na Zaprice bo zaradi gradbenih del onemogočen do konca julija.